

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	v upravnistvu prejemani:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5:50
na mesec 2—	na mesec 1:50

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izloži vsak dan svojo izjavo o naročilih in pravnih.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Pocemotna štovišna volja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 65.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 28—
pol leta 13—	pol leta 14—
četrt leta 6:50	četrt leta 7:50
na mesec 2:30	na mesec 2:50

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo: Knaflcova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Volitev na Dolenjskem.

V belokranjsko - novomeškem volilnem okraju je zavladalo živahno volilno gibanje. To je ne le posledica splošne in enake volilne pravice, nego tudi posledica večje politične izobraženosti, ki jo je zlasti opazovati na Belokranjskem. Ljudje imajo tam smisel za politična in gospodarska vprašanja in so se iznebili tiste indiferentnosti in apatije, ki na primer vlada v večinioma v novomeškem okraju. To živahno volilno gibanje pa tudi ni brez vsake zveze z volilno dolžnostjo, ki stoji pri tej volitvi pravo. Volilna dolžnost je novotarija in kakor pri vseh novotarijah tudi pri tej ni mogoče reči, kakšen uspeh bo rodila. V nekem oziru pa s to dopolnilno volitvijo kakor je volitev: nihče ne more le približno ugaдати efekta. Ko je stopila volilna in enaka volilna pravica v veljavo, tedaj je šla klerikalna stranka z velikim strahom v boj, ker je bil rezultat popolnoma negotov. Takrat je bil strah klerikalne stranke razen, kajti zmaga je na celi črti.

Danes ima ta stranka, to kaže njena velika nervoznost, pred volilno dolžnostjo ravno tak strah, kakor ga je imela pred splošno in enako volilno pravico. In ta strah je toliko bolj upravičen, ker ne smejo klerikalci računati samo s tistimi okolnostmi, kakor rečimo pri zadnjih državnozborskih volitvah, marveč tudi še z mnogimi novimi. Pred vsem pa morajo računati s konsekvencami svojih političnih grehov. Klerikalci so dolga leta obljubovali kmetu ljudstvu vse mogoče in nemogoče, izvedljive in neizvedljive stvari. Obetah so zlate gradove, izpolnili pa niso ničesar. Celo v najvažnejših gospodarskih stvareh so nedeli svoje obljube in prelomili dane besede. Suklje je kot državni poslanec belokranjsko-novomeškega okraja igral velikega gospoda, a za svoje volilce se ni zmenil. Od dneva, ko je bil izvoljen, ni nikoli več poznal. Se vreden se mu ni zdelo, da bi bil prišel z njimi v kontakt. Se več, celo škodoval jim je namenoma, iz strankarske osebnosti masčevalnosti.

Ljudstvo v novomeško - belokranjskem volilnem okraju se čuti prevarano. Vsi politično zreli ljudje, ki so zmorni kritično presojati klerikalno delovanje, so izgubili zaupanje v to stranko in vidijo, da nima več v sebi nič smisla za občni blagor. Masa pa čuti na svojem telesu, da ta stranka za volilce ni ničesar storila in da niti dobre volje nima kaj storiti.

Tako je razpoloženje v volilnem okraju. Klerikalci imajo na svoji strani pač silo duhovniške organizacije in agitacije in nezavednost ali apatijo velikega dela volilcev, napredna stranka pa ima na svoji strani vse boljše, politično zrele elemente, ima na svoji strani jasnost ciljev, poštenost in nesebičnost svojega delovanja in vse, kar je postalo nezaupno proti klerikalni stranki. Ena in druga stranka sme upati na zmago, naprednjaki se z večjo opravičenostjo, kakor klerikalci, če bo narodnapredna stranka le postavila na bojišče agitacijski aparat, ki bo enakovreden klerikalnemu.

Črna kuta — črna gaz.

(Pismo iz Novega mesta).

V svetem pismu beremo o krvočelnem Savlu, ki se je pozneje spreobrnul v pohlevnega Pavla. A kar se je godilo za časov Kristusovih, to se ne dogaja več v dneh Jeglič-Lampe-tovih. Dobro vemo, da so klerikalci preobrnil nauke Kristusove, da so na pr. iz krščanske čednosti naredili pustno šemo, da so praveci judovski farizeji. Pri njih se ne spreobračajo Savli v Pavle, ampak Pavli v krvočelne Savle. Eden izmed teh je pater Pavel, franciskan v Novem mestu. Ze mnogo zlobnih dejanj njegovih je znanih citateljem, a odkar se čuti varnega pod rasevo kuto, počenja stvari, ki presegajo vse meje. Kakor divja boj zagrizenega klerikalizma zoper pošteno učiteljstvo, ravno tako se je spravil p. Pavel, ki nima nika-kega opravka, na srednješolsko mladino v Novem mestu. Poglejte samo par izgovorov njegovega delovanja. Nekemu mladeniču, sinu revnih kmetijskih staršev, je odjedel hrano v dijaški kuhinji, ki je v rokah katehe-ta, in edino mesečno podporo pri stricu, ki je k nesreči župnik, tako da je prišel s počitnice v mesto v šolo s tremi kronami v žepu, kar ne zado-stuje niti za vpisnino. In s tem naj živi celo leto!! po zaslugi p. Pavla. Dvema mladeničema, enemu 13 in enemu 11letnemu, je storil to dobro, da je naščuval in pregovoril gos-podinj, kjer sta imela zgovorjeno sta-novanje, da ju je postavila na cesto in sta torej bila brez strehe. Taisto

zakano, a v večjem obsegu je posku-sil pri gospodinj, ki se preživlja s tem, da ima deset do dvanajst dija-kov na stanovanju in na hrani. Iz-med teh dijakov ni seveda nobeden v Pavlovi, prihuljene hinavce in pod-le denuncijante vzgajajoči Marijini družbi. Radi tega se je v svoji kato-liški vnetosti podvzval že o velikih počitnicah h gospodinj in ji prigo-varjal, da naj odpove dosedanjim stalnim dijakom stanovanja, češ ker so framazoni, svobodomiselnici, anti-kristi in zlod vidi kaj se. Sladkal se ji je, da ji hoče on preskrbeti kleri-kalnih dijakov, katere bo nadzorova-la, da bodo hodili vsak večer k spove-di in vsako jutro k obhajilu — saj klerikalcem bi ne bilo zadostno peri-lo, če bi poslali svoje blatne vesti in črne duše poleg spovedi in obhajila še v kemične pralnice. Gospodinja se-veda ni sedla na limanec laži, ker je je hotel pater »Savel« posredno gmotno uničiti, kajti klerikalni dija-ki so nameravali ostati pri njej le er-mesec, potem pa naj bi sama plače-vala najete sobe in zašla v denarne zadrege, v gmotno propast. Sličnih zlih dejanj bi vam našel še mnogo, a nehoti je isčete pojasniti, kaj so vendar zakrivali ubogi dijak, da jih preganja hudodelska roka, podli za-haljeni brezdelnež, od brezskrbnosti rejeni malik »beraškega reda frančiškanov«.

Ti dijak, ki so zagrešili to, da so sinovi revnih kmetijskih staršev, da se pridno učijo in brigajo le za šolo, ne pa za politično Savlovo družbo-oku-ževalnico, da se ne brigajo za kleri-kalno politiko, v katero jih hoče s si-lo pritirati pater Pavel, bolje »Sa-vel«, pri čemer ne igra najmanjšo vloge katehet, ki ima v rokah dijaško kuhinjo, iz katere lahko spodi vsakega, ki ni p. Pavlu po godu. Spričo teh dejstev mi ni treba glas-no vprašati, kateri materi, kateremu očetu na deželi in v mestu, ki sta po-slala svojega sina v šolo, se ne gnu-si to peklenko delo p. Pavla? Ali je ni roke, ki bi mu preprečila vsako najmanjšo oblast do srednje-šolske mladine, ali je ni roke, ki bi zamorila črva, ki gloda v zdravem deblu mladine, ali je ni roke, ki bi ustavila zlobne nakane njegovega dela? Zadnji čas in nujna potreba je, da se izžene iz mesta farizej, ki se hlina za ljubitelja mladine, a hodi po mestu in razposilja svoje špijone in izpodkopava obstanek revne šolske mladine, ki nele zastruplja in ku-ži nič hudega slutečo mladino, am-

pak hoče tudi ostale, ki se mu slepo ne pokore, materialno uničiti. Tako delo škoduje šoli, škoduje celemu mestu. Proč s srednjeveškim fanati-kom iz templja vzgoje in omike, da ne pride črna madež na belo nedolž-nost in kužna rana na zdravo telo!

Obljube in dejanja.

O d D r a v e, 15. septembra.

Ko je svoje dni razprodala »Ljudska posojilnica« v Ljubljani Regorscheggova posestva, katere je morala kupiti vsled gospodarskega poloma, je pri razprodaji sodeloval dr. Šusteršič, kakor je on sodeloval, ko je Regorschegg posojilo iskal in dobival.

Pri razprodaji se ni oziralo na slovenske ponudnike. Gotovo je dr. Š. želel, da pridejo posestva po raznih slovenskih sodnih okrajih v nemške roke, in tako se je zgodilo! Tako je delala »Ljudska posojilnica«, samo da nikakor ne v prid slovenskemu ljudstvu!

In klerikalna Zadruga zveza ljubljanska je ravno tako ljudomila! Ze pred leti je propadlo kon-sumno društvo v Leskovcu pri Ptuj-u. Bilo je pristno dete kaplana Roškar-ja in drugih »božjih namestnikov«. Pa mu ni bilo sojeno dolgo življenje, čitno je manjkal »božji blagoslov«. Nekateri »osebe« so preveč na debelo kradle in nosile blago iz konsuma. Pa ni čuda. V Leskovcu pri Ptuj-u mora biti že tak zrak, da je izginilo tudi cerkveno premoženje, se raz-u-me, na katoliški podlagi! Zatorej je moral biti »blagopokojni« župnik si-romak brez premoženja, samo da je kuharica potrebno rešila. Te mani-pulacije farovža pa vendar imajo slabe posledice za nedolžne ljudi, ka-teri pa so storili to neumnost, da so »božjim namestnikom« tudi v posvet-nih zadevah preveč, t. j. slepo zaupa-li! Plačevati morajo kmetje in učitel-j Jakob Vrunker. Svoje dni, ko je bil konsum v Leskovcu dozorel za konkurs, je konkurs preprečila klerikalna ljubljanska Zadruga zveza. Ta se je bala konkursa in je nasve-tovala likvidacijo; neprevidni in ne-umni ljudje so se udali! Se več; po nasvetu klerikalnih brezvestnežev so si izvolili za likvidatorja župnika klerikalne Zadruga zveze v Ljublja-ni, g. Peleca.

Pele je opravljal »na katoliški podlagi« posel likvidatorja več let,

to se pravi, prišel je večkrat v Le-skovec, zaračunal je stroške, likvida-cijo pa je pustil — za druge! Izgo-varjal se je, da mu Zadruga zveza ne da potrebnega časa za delo! Za iz-peljavo likvidacije se Zadruga zve-zi v Ljubljani ni mudilo. Ona je svoj cilj dosegla, posebno, ker sta jej po-kojni župnik Davorin Kralj in učitel-j ter posestnik Jakob Vrunker podpisala zadolžnico za več tisoč kron, baje nad 8000 K, če tudi pod pretvezo, da ima »Zveza« za svoj po-sojen denar »pokritje«, da pa podpi-satelja ne bodeta plačevala, ker bi naj likvidacija vse dolgove pokojne-ga konsuma pokrila!

Župnik Kralj je bil previdnejši od učitelja Vrunkerja, ko je spoznal, da se je s podpisom vjel, da mu je Zadruga zveza vrgla premočno vrv okolu vratu; da so bile vse obljube glede likvidacije prazne pene, nava-den klerikalni »švindler«, mislil je le še na kuharico, pobral je, kar se je dalo!

Učitelj Vrunker pa je obvisel in še danes visi. Peli ni več likvidator, sedaj opravlja posel sollicitator dr. Plachkega; za klerikalcem so prišli nemškutarji! Kako se godi kmetom, kateri so prepozno zapustili klerikal-ni konsum v Leskovcu, ne vemo. Do-bro znano pa nam je, da se drži Za-druga zveza v Ljubljani učitelja Vrunkerja kot hudč duše. Eksekvi-ra ga za 7389 K, zasegla je njegovo plačo in posestvo. Posestvo pride ok-tobra na dražbo! Bogaboječ dr. Pe-gan kot zastopnik Zadruga zveze je napravil tožbenih stroškov nad 168 kron, izvršilnih stroškov dozdaj nad 93 K. Vse to pa na »katoliški podla-gi« in kot izpolnitev dane obljube, da Kralj in Vrunker ne bodeta pla-čevala! So pač dali klerikalci kleri-kalno obljubo!

Laž in prevara, to živi in redi klerikalce! Kdor hoče, naj vidi!

Edina pot.

(Iz Rožne doline na Koroškem.)

Gospodarski polom, ki sta ga provzročila nemška monsignora Weiss in Kayser, na katerem pa je kolikor toliko skriv tudi slovenski monsignor Podgore, je za vso duhovščino na Koroškem in morda celo za katoliško cerkev usodopolnega po-mena. Duhovščina je hotela z gos-podarskimi organizacijami dobiti de-narno in politično moč na Koroškem

LISTEK.

Kolera.

Čudak je bil. Ze doma, ko je spal z mlajšim bratcem skupaj v eni po-stelji, nikakor ni mogel trpeti, da bi bila obrnjena drug proti drugemu. Z nikomur ni pojedel ostankov, in če je kdo le dotaknil se njegovega kosa kruha, ga ni sploh več vzel v roke. Imeti je moral svojo žlico, svoje vilice, svoj nož in svojo rdečkasto skodelico, sicer se ni dotaknil jedi. Bogvedaj, da bi ga bil kdo pobožal z obrazu, takoj je zamomljal s krče-vito stisnjenima ustnicama »mmm«. Poljubiti se ni dal nikdar nikomur, se ko je bil v zibelni ne. Enkrat ga je hotela poljubiti mati, ko je bil star čisto dni, pa se je raje prekučnil na drugo stran iz zibelni.

V šoli se je izogibal součencev, nikoli ni zahteval od nikogar nobene usluge, zato je pa tudi vsakega po-steno nahrulil, če ga je poprosil kake usluge. V gimnaziji je med odmorom ob 10. natepaval svoj štrklj ali svojo maalenko, toda nikdar se mu ni nihče približal, da bi ga poprosil za »keec« ali »kie« kruha«, kakor je bilo to med drugimi običajno. Tako je

zrasel, braneč se vsakega okuženja in nepotrebnih bacilov, v abiturijen-ta. To se pravi, pri maturi je padel, kakor je bil dolg in širok. S tem pa je veliko povedano, kajti dolg je bil 182 centimetrov. Koliko je bil širok, naj pa izračunajo bralci sami, ker ne bo težko, ker vedo njegovo velikost in ker jim povem, da je tehtal, pred-no je šel delat maturo, celih 112 kilo-gramov. No, pa bil je flegmatik in si ni nič storil iz tega, da je pri ma-turi padel. Svojege temperamenta je podedoval tričetrt po očetu, ki je bil hiperflegmatik, in četrt po materi, ki je bila histerično - sangvinična. Takoj je sklenil iti v semenišče, češ, tam bom živel kot dobro spravljen dijak in pozneje kot rejen župnik najbolj sam za sebe.

Rečeno, storjeno. Kakor do da-nes še vsak, je tudi on absolvirat bo-goslovne nauke v štirih letih in pri-šel za kaplana k župniku, ki je živel z ljudstvom in za ljudstvo. Za vsa-kega je imel mil pogled, dobro bese-do in dober svet in vsakemu je segel po razgovoru v besedo. Kaplan pa ni dal nikomur roke, da, še prijazen po-gled se mu je gnusilo dati priproste-mu kmetu. Zato mu je nadel žup-nik ime »ta špintek Janez«.

Dolgo ga pa s tem imenom ni nazival, ker je kmalu potem umrl.

Njegovo faro je dobil »ta špintek Janez«, ker je ustanovil preje Mari-jino družbo in »Čuče«, denunciral naprednega nadučitelja in — no, ker je imel 138 kg svete teže.

Ljudstva ni pridobil za Marijino družbo in »Čuče« s prijaznostjo in popularnostjo, marveč s teroriz-mom. Kdor ni pariral, temu je za-grozil, ugonobiti ga. In kar je obljubi-l, to je izpolnil. Bil je groza in strah cele fare. Nešteto krat so prosi-li župljani škofa, naj premešči to šibo božjo v kako drugo faro, da bodo še drugi ljudje imeli pekel na tem, in zasluženje na onem svetu, toda bi-lo je vse zaman.

»Ta špintek Janez« je paševal naprej in strigel svoje ovčice, redil svoj trebušek, ne pozabivši pod-bradka, in zabavljat raz leco in iz spovednice čez liberalce.

Ker je pripravil, ravnaoč se natanko po našem krščanskem nau-ku, nebroj svojih faranov v materi-jalno nesrečo, v družinske razpore, v zapore in kazenske preiskave, je do-bil tudi mnogo grozljivih pisem. Naj-bolj originalno grozljivo pismo mu je pisal občinski tajnik Hipolit Kuga, ki ga je bil spravljal z denuncijacijami iz službe. Pisal mu je, da se ne bo maščeval ne z orožjem, ne z ramstre-livom, ne z denuncijacijami in ne s

strupom, marveč s samo prijaznost-jo. »Ta špintek Janez« je bil precej filozofa, zato je tuhtal, kako bi ute-gnilo biti to maščevanje. Na pristno krščansko maščevanje, na povračilo hudega z dobrim, niti mislil ni. Te-ga se pa od njega tudi zahtevati ni moglo, saj je bil vendar krščanski duhovnik, katoliški župnik.

Obiral je ravno mastno gosko, založil tuintam velikanski nabodljaj solate - berivke s trdo kuhanimi jaj-ci in oplaknil vse to z velikim ko-zarcem rujnega vina, ko je prinesla kuharica večerno pošto: nekaj raz-glednic s svetimi podobami, nekaj pisem brez narodnih ali »Naše Stra-že« kolkov, »Slovenca«, »Domolju-ba« in »Bogoljuba«. Odpre najprvo pismo s škofijskim pečatom. Škof na-znanja, da pride na kanonično vizi-tacijo. Drugo pismo mu je, po pisavi sodeč, pisal njegov sošolec dr. Lam-pe. Sporoča mu, da pride s profesor-jem Jarcem na volilni shod v njego-vo faro. Dr.Šusteršič se zaupno obra-ča v neki kočljivi stvari v tretjem pismu do njega. Nato vzame v roke časopise, ki jih pa obriše preje s po-sebno, nalašč za to ob mizi visečo cunjco.

»Ta špintek Janez« gleda in gleda, oči se mu bulijo, težko sope, mrlica ga stresa, goska in vino se

mu ustavita, kar se mu še nikoli ni prigodilo. Bral je namreč med dnev-nimi novicami, kako se širi kolera in potem je čital popis bolezni. On, ki se mu je že od mladih nog gnjusila vsaka dotika s katerimkolisibodi člo-vekom, misli z grozo na to, da bi se eventualno lahko dotaknil kakega na kolero obolelega človeka. Ze ta misel sama se mu tako gabi, da se mu prične dvigati.

Čuti, da je bolan; v posteljo gre. Še enkrat preleti v mislih vsa pisma in potem poročila o kolero, potem pa hropeč zaspi.

Drugo jutro se zbudi, pa je ves zmuden. Oči ima izbuljene, ogleduje roke, ošlatuje kožo, če je hrapava, poskusi jokati, da bi videl, če so mu še na razpologo solze, ali je morebiti že na kolero obolel. Kuharici se zdi, da ni pri zdravi pameti in pošlje po zdravnika. Med tem ji pa župnik plaho pripoveduje, kaj se mu je po-noč sanjalo: Občinski tajnik je od-šel iz kraja s trebuchom za kruhom in prišel na Dunaj. Tam je zastoj po-vpraševal po službi in se vrnil v svoj prejšnji kraj nazaj. V Ljubljani ga napadejo slabosti. Gre k zdravniku, ki konstatira — kolero in mu zauka-že, takoj iti v bolnico, kar organizir-tudi obljubi, toda ne gre v bolnico, marveč kupi vozni listek v svoj prej-

v svoje roke, vse je odavila na eno karto in izgubila je vse, povrh pa še tisti ugled in tisto veljavo, ki jo je še imela in ki ni bila kdo ve kako velika. Katastrofa, ki je nastala na Koroškem, je ubila katoliški klerikalizem in je odprla na stečaj vrata protestantizmu, ki je že itak od vseh strani silil v deželo. Naši klerikale so ga doslej podcenjevali, a spoznali bodo kmalu, kako ljuto so se varali. Za koroške Nemce veljajo — to ve vsak poznavalec Koroške — besede Goethejeve, da ima vsak izobražen človek tendence se približevati protestantizmu. Na Koroškem se je to posebno očitno videlo že zdaj, zlasti odkar je prišel vmes nemškonoacionalni motiv. Sedanji gospodarski polom, ki ga je kriva tudi katoliška cerkev po svojem reprezentantu škofu Kahnu in ki so ga povzročili nemški duhovniki, bo vse vode napeljal na protestantski mlin. Zelo mirni in trezni konservativni Nemci so mnenja, da sedaj, ko je ugled katoliške duhovščine popolnoma ubit, bo imela protestantska propaganda tako bogato žetev, da bo v desetih letih nemški del Koroške protestantiziran.

Gospodarski polom, ki je nastal, se tiče koroških Slovencev le v najmanjši meri. Materijalne škode koroški Slovenci pač najbrž ne bomo imeli. Ali moralno smo hudo prizadeti. Pravi voditelj koroške slovenske politike je venderle mousignor Podgorce. In ta mousignor Podgorce je bil intimni prijatelj in zaveznik ubeglega mousignora Weissa in podpredsednik njegove nesrečne centrale! Poloma so krivi nemški duhovniki, ali da vpliva ta polom tudi na slovenski del Koroške, tega ne more nihče tajiti. Vpliv te nesreče se zlasti kaže v nezaupnosti proti duhovščini in kaj je naravnost. kakor da izkoriščajo naši nasprotniki ta polom za najsilovitejšo ševanje proti duhovščini in proti klerikalizmu.

Koroški Slovenci bomo bridko občutili nastali polom na svojem narodnem telesu, če v najkrajšem času voza svoje narodne politike ne postavimo na drug tir. Edina pot ki nam je odprta je, da kapitulira klerikalizem na korist slovenskega nacionalizma. Samo če se to zgodi, če se nasilei klerikalizma med koroškimi Slovenci proustopljivo umakne vsaj za nekaj let, če stoji na čelo slovenski politiki neklerikalni narodnjaki, ki bodo poznali samo slovensko trobojnico, znano rešiti svoj narodni obznanek. Katolicizmu to ne bo na škodo, zakaj danes ima izbirati samo med slovenskim nacionalizmom, ki sicer ni klerikalni, a tudi ni protiverski, in med nemškim nacionalizmom, ki je protestantski. Če se to ne zgodi, če slovenski klerikalizem na Koroškem ne kapitulira proste volje na korist slovenskemu nacionalizmu, potem ni nobenega dvoma, da bo pod razvalinami razpadajočega klerikalizma pokopano tudi koroško slovenstvo.

Načrt novega kazenskega zakona.

Dr. Alojzij Kokalj.

XXIV

Kršenje tujih tajnosti.

V svojem 31. poglavju pa nam nasteva naš načrt ona kazniva dejanja, s katerimi se krši tuje tajnosti. Kot taka kazniva dejanja pa navaja načrt kršenje pisemske tajnosti, kršenje brzojavne tajnosti, prepovedano objavo iz davčnih poizvedb, kršenje poklicne tajnosti in kršenje obratne ali kupijske tajnosti. Iz ravnokar

naštetih kaznivih dejanj pa se izpovedimo, da najdemo med njimi otore znanca, to je taka kazniva dejanja, ki se že danes preganja, toda tudi taka nova kazniva dejanja, katerih doslej še nismo poznali. Te pomnožitve pa načrtu nikakor ne štejemo v zlo.

Kaznivega dejanja kršenja pisemske tajnosti se pa okripi pred vsem oni, ki odpre zaprto pismo ali drugo zaprto pisanje, kakor tudi oni, ki skrije ali na stran spravi tako zaprto pismo ali pisanje. Kazen za to dejanje je lahka ječa ali zapor do 3 mesecev ali pa denarna globa do 1000 kron. Storilec se pa preganja le na podlagi zasebne obtožbe. Ako je pa dejanje zagrešila oseba iz javne službe med izvrševanjem svojega urada ali službe, je pa izreči kazni lahke ječe ali zapora od 3 dni do 6 mes. ali pa denarno kazni od 20 do 2000 K. Ako je pa storilec iz tujega ali zaprtega pisanja objavil kako tako vest, ki je bila po svoji obliki in vsebini namenjena le naslovniku in sicer v namenu, da bi drugemu s tem prizadejal krivično škodo na časti ali imetju, naj ga pa zadene kazni lahke ječe ali zapora do 6 mesecev ali pa denarna kazni do 2000 K. Vendar se storilec v poslednjem slučaju preganja le na podlagi zasebne obtožbe.

Kaznivo dejanje kršenja brzojavne tajnosti pa zagreši oni, ki namesti pri javnem brzojavu ali telefonu tako napravo, da bi z njeno pomočjo mogel poizvedeti za tako novico, ki ni njemu namenjena. Kazen za to dejanje je pa lahka ječa ali zapor do 3 mesecev ali pa denarna kazni do 1000 K.

Nadaljno kaznivo dejanje je pa prepovedana objava iz davčnih poizvedb. To kaznivo dejanje pa zagreši oni, ki objavi v tiskovini ali pa pri javnem zborovanju vsebino pridobitvenega registra ali vsebino izpiska iz registra, vsebino seznamka osebnim davkom podvrženih oseb ali vsebino izpiska iz davčnih plačilnih nalogov v svrhu sovražnega napada na davčnega obvezanega, davčno komisijo ali kakega člana poslednje. Kazen za to dejanje je zapor do 3 mesecev ali pa denarna kazni do 1000 K. Storilec se pa preganja le tedaj, če to zahteva finančni minister, davčni obvezanec ali član davčne komisije.

Kaznivega dejanja kršenja poklicne tajnosti se pa morejo pred vsem okriviti one osebe, katere se po svojem poklicu zavezane varovati zaupano jim tajnost. Kot take nasteva načrt odvjetnike, notarje zagovornike, zdravnike, lekarnarje in babice, ki morajo že po onih predpisih, ki veljajo za njihov poklic, varovati vsako tako tajnost, katera jim je bila zaupana z ozirom na njihov poklic ali za katero so tem potom zvedeli od enega, ki se je v njihovem poklicu obrnil na nje. Ako pa tako tajnost povedo tretji osebi ali objavijo, so pa s tem že zakrivali kaznivo dejanje kršenja poklicne tajnosti. To določilo je veljalo že sedaj in se je dobro obneslo. Vsled tega moramo le toplotno pozdravljati, da stoji naš načrt na istem stališču kot danes veljavni zakon.

Zanimivo je pa pri našem načrtu to, da raztezuje načrt veljavo tega določila tudi na namesence ali služabnike odvjetnikov, notarjev, zagovornikov, zdravnikov, lekarnarjev in babic. Načrt namreč določa, da kaznivo dejanje kršenja poklicne tajnosti zagreši tudi oni, ki pove kako tako tajnost tretji osebi ali objavi, za katero je zvedel v svoji lastnosti kot namesence ali služabnik ravnokar navedenih oseb in ki se označuje kot tajnost onega, ki se je obrnil na nji-

hovega delodajalca v njegovem poklicu.

Načrt pa posega še dalje. Načrt določa namreč, da se more tega kaznivega dejanja okriviti tudi slušatelj medice, ako pove tretji osebi ali objavi tako tajnost kakega bolnika, za katero je zvedel pri svojem javnem učenju. Vsa ta do sedaj obravnavana kazniva dejanja se pa kaznujejo z lahko ječo ali zaporom do 6 mesecev ali pa z denarno kaznijo do 2000 K.

Ako je pa ravnal storilec iz grde dobičarje ali v namenu, da bi komu povzročil težko škodo, potem naj se ga pa kaznuje z lahko ječo od 2 tednov do 2 let. Načrt pa pozna končno tudi tajno glede kaznivosti, ker določa, da storilec tedaj ni kazniv, ako je bilo odkritje ali objava po vsebini in obliki upravičena v javnem interesu ali pa v upravičenem zasebnem interesu. Končno pa je načrt še mnenja, da javni interesi in oziroma pri tem kaznivem dejanju niso tako silni, da bi se vsa ta kazniva dejanja preganjala uradoma. Temu svojemu mnenju je dal načrt s tem izražati, da je ustanovil, da se storilec preganja le tedaj, če to zahteva oškodovanec. To poslednje določilo odobravamo, ker je popolnoma pravilno, da se prepušča oškodovancu, da presodi, ali je v njegovem interesu, da se o takih njegovih tajnostih obravnava v javni sodni dvorani ali ne.

Zelo zanimivo je pa zadnje kaznivo dejanje v tem poglavju, to je kaznivo dejanje kršenja obratne ali kupijske tajnosti. To določilo je v ti obliki novo in tudi zelo moderno. Načrt določa namreč, da je to kaznivo dejanje tedaj podano, kadar namesenec izda, objavi ali v svojem ali tujem obratu ali kupiji izkoristi brez privolitve upravičenca kako tajnost v obratu ali kupiji in sicer v namenu, da bi s tem sebi ali tretji osebi naklonil imovinski dobiček ali prizidal upravičencu imovinsko škodo. To kaznivo dejanje pa zagreši tudi oni, ki tako obratno ali kupijsko tajnost, za katero je izvedel le po kaznivem izdajstvu ali ogledstvu, izkoristi v svojem ali tujem obratu ali kupiji v namenu, da bi sebi ali tretji osebi naklonil imovinski dobiček. Kazen za to kaznivo dejanje je lahka ječa ali zapor do 6 mesecev ali pa denarna kazni do 2000 K. S kaznijo na prostosti more se pa združiti tudi denarna kazni do 2000 K. Storilec se pa preganja le na podlagi zasebne obtožbe.

Poškodbe na stvareh, oškodovanje na imovini in zloraba zaupanja.

32. poglavje našega načrta obravnava o poškodbah na stvareh, posebno tudi na merilnih znakih, o oškodovanju na imovini in o zlorabi zaupanja. V tem poglavju bomo našli ravno pri prvem kaznivem dejanju zelo zanimiva in nova določila.

Kaznivega dejanja poškodbe na stvareh se pa okriviti oni storilec, ki iz hudobije ali nagajivosti tujo stvar poškoduje, uniči ali napravi nerabno. Kazen za tako poškodbo je lahka ječa ali zapor do 6 mesecev ali denarna kazni do 2000 K. Ako je pa storilec svoje dejanje izvršil na taki stvari, ki je neposredno namenjena za božjo službo ali ki ima umetniško ali znanstveno vrednost, potem ga je pa kaznovati z lahko ječo ali zaporom od 1 tedna do 1 leta. Če je pa storilec že večkrat zagrešil to dejanje ali ako presega z dejanjem združena škoda vsoto 500 K, potem je pa izreči kazni lahke ječe ali zapora od 4 tednov do 3 let. Če je pa storilec dejanje izvršil na stvari, ki nima skoro nobene vrednosti ali ako je kdo iz razposajenosti kako stvar le neznatno poškodoval, ostane nekazniv.

Ako je pa kdo poškodoval ali uničil tako svojo stvar, ki ima znatno umetniško ali znanstveno vrednost ali pa kako tako točko v naravi, ki je zaščitena po zakonu ali narabi, potem je kriv pregreška in naj se ga kaznuje z lahko ječo ali zaporom do 6 mesecev ali pa z denarno kaznijo do 2000 K. Storilec pa tedaj ni kazniv, ako je svoje dejanje izvršil iz upravičljivega razloga. Kakor razvidimo iz tega določila, je to določilo popolnoma novo in moderno. Ker hoče zakonodajalec s tem nedvomno ščititi stvari večje umetniške ali znanstvene vrednosti, kakor tudi naravno lepoto pred vandalizmom, moramo le odobravati, da skuša to doseči tudi s sredstvi kazenskega prava. Izjema, katero je načrt ustanovil za nekaznivost, se nam pa zdi nesrečno stilizirana, ker se bojimo, da se bodeta pojma »upravičljiv razlog« v praksi zelo različno in tudi protislovno interpretirala. Vsled tega bi želeli nekoliko več točnosti in jasnosti glede te izjeme.

Kot posebno kaznivo dejanje pa nasteva tudi načrt poškodbo merilnih znakov. Ako namreč kdo poškoduje ali uniči znake, ki naj služijo v svrhu merjenja ali za vojaške posnetke kakega kraja, kakor tudi one znake, katere je javna oblast napravila v svrhu omejitve rudokopa ali za označanje vodnega stanja, potem naj se ga kaznuje z lahko ječo ali zaporom do 3 mesecev ali z denarno kaznijo do 1000 K.

Kaznivega dejanja oškodbe na imovini se pa okriviti oni storilec, ki tujo stvar trajno odtegne drugemu v namenu, da bi mu prizidal krivično imovinsko škodo in nadalje tudi oni storilec, ki drugega z obuditvijo ali zvijačnim izkoriščanjem kake zmote pripravi do takega dejanja, trpenja ali opustitve, ki je škodljiva njegovi ali drugega imovini. Kazen za to kaznivo dejanje je lahka ječa ali zapor do 6 mesecev ali pa denarna kazni do 2000 K. Če je pa storilec že večkrat zagrešil to dejanje ali če presega z dejanjem združena škoda znesek 500 K, potem je pa izreči kazni lahke ječe ali zapora od 2 tednov do 2 let.

Odločilnega vpliva na kazensko zasledovanje in kaznovanje pri kaznivih dejanjih poškodbe na stvareh in pa poškodbe na imovini je pa rodbinsko razmerje. Ako je kdo zagrešil eno ali drugo ravnokar navedenih kaznivih dejanj v rodbinskem razmerju, sme se ga kaznovati le z lahko ječo ali zaporom do 6 mesecev ali z denarno kaznijo do 2000 K. Kazen je torej v tem slučaju ena in ista, najsi je storilec že večkrat zagrešil to dejanje ali pa prvič in najsi bode škoda srednja ali pa zelo velika. Načrt pa določuje še nadalje, da se storilec preganja sodno le tedaj, če to zahteva oškodovanec, kar moramo raz človeško stališče le odobravati. Načrt pa končno še ustanavlja, da ravnokar naštetih določil tedaj ni uporabljati, če gre za poškodbo stvari, ki ima znatno umetniško ali znanstveno vrednost. Tudi temu določilu pritrjujemo, ker vendar ne kaže, da bi iz ozirov na slučajno rodbinsko razmerje smel ostati nekazniv barbarski vandalizem.

Kaznivo dejanje zlorabe zaupanja pa smatra načrt podano tedaj, če je kdo pri prevzetju uprave imovinskih zadev drugega brezvestno, to je proti svoji dolžnosti ravnal v njegovo škodo v namenu, da bi s tem sebi ali tretji osebi naklonil krivičen imovinski dobiček. To kaznivo dejanje pa lahko zagreši tudi komisijonar, ki ravna pri izvršitvi izročenege mu opravila zoper svojo dolžnost v škodo svojega naročitelja v namenu, da bi naklonil sebi ali tretji osebi

krivičen imovinski dobiček, kakor tudi pravni zastopnik, ki v zaupani mu pravni stvari v škodo svoje stranke svetuje ali pomaga drugi osebi. Kazen za to kaznivo dejanje je lahka ječa ali zapor od 1 tedna do 1 leta. Ako je pa storilec zagrešil to dejanje pri upravi imovinskih zadev, katero ima na podlagi zakona ali od strani javne gospodke, oziroma ako je storilec zakrivil pretvorbo, napačni vpis ali uporabil kako drugo posebno zvijačo v namenu, da bi lahko svoje dejanje skozi del časa nadaljeval, potem je pa takega storileca obsojiti v težko ječo od 1 do 3 let ali v lahko ječo od 4 tednov do 3 let tedaj, ako presega z dejanjem združena škoda vsoto 500 K.

Glas iz St. Ruperta.

V torkovi številki »Jutra« piše nekdo o uspeli veselici šentrupertske Ciril-Metodove podružnice in med tem pristavlja, da je hotela šentrupertska čukarija napraviti rabuko, osmežiti Sokole in Ciril-Metodovo družbo, a da se je njen manever ponesrečil.

Podružnični odbor si šteje v dolžnost zavračati to neresnico, ker nihče ni nameraval rabuke, niti smešiti Sokole, še manj Ciril-Metodovo podružnico. Vsa podružnična prireditve se je vršila brez najmanjše neprilike, vseskozi dostojno, lepo, sijajno, popolnoma brez nasprotovanj. Manevri so šumeli menda le po dopisnikovi glavi, drugi ne ve ničesar o njih. V prihodnje naj dotični opusti taka, nasprotstva vzbujajoča dopisovanja in naj ne meša politike v mirno podružnično delovanje in ne seje sovraštva in razkola. »Vse za ogrožene slovenske otroke in za razširjenje čiste narodne zavesti in ponosa« je blagi namen Ciril-Metodove podružnice in ničesar drugega. V dosedega tega nam je dobrodošel vsak Slovenec, vsaka Slovenka brez razlike stanu in političnega mišljenja.

Podružnica bo, ako bo treba že vedela in znala najti primerna sredstva zavrniti morebitne napade na njeno nesebično delovanje in korist slovenskega naroda. — Odbor.

Podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda v St. Rupertu izreka tem potom najtoplejšo zahvalo slav. sokolskim društvom v Novem mestu, Trebnjem, Mokronogu in St. Janžu, ki so pripomogli s svojim sodelovanjem do tako krasno uspele veselice in podelila s krasno uspešo telovadbo veselice nenavadni sijaj.

V prijetno dolžnost si šteje nadalje izreči iskreno zahvalo slavemu pevskemu zboru »Mokronoškega Sokola«, vsem igralcem pri »Trije tički«, ki so izborno zabavali in rešili svoje vloge, vsem gospem in gospicam, ki so požrtvovalno sodelovale na veseliciem prostoru in pripomogle k tako lepemu gmotnemu uspehu.

Dalje izreka toplo zahvalo vsem prijateljem ogroženih, obmejnih slovenskih otrok, sploh vsem darovalkam in darovalcem, ki so na katerikoli način že pripomogli bodisi z dobroti, ali pa doneski v denarju. Posebna hvala gre še vrlim darovalcem iz St. Janža, ki so največ dobrih darovalci. Iskreno se zahvaljuje tudi g. Frelihu za veselico in telovadni prostor! Najtoplejša zahvala vam vsem! Odbor.

Naprednjaki, prispevajte za Narodni sklad!

o sladkem in grenkem poljubu. Sladek je oni, ki rodi poljubovalno slast, grenak pa, ki vzbudi gnus in gnev. Tudi o kislem poljubu se čuje tupa-tam. To zaznavanje je pa gotovo le bolj hudomušno in bi moglo izvirati kvečem iz okusa usten.

Dovoljkrat kdo ne vsprejme poljuba in sicer zaradi tega, ker ne vidi potrebe zanj, ali ker ne mara ali celo sovraži drugo osebo ali pa ker v svojem stoicizmu noče vzbujati raznih »slasti«. — Ženske pa se dostikrat branijo poljuba moškega radi kokenosti ali iz sramežljivosti, tudi radi družabnega takta, ki zahteva, da se ženska ne sme pustiti poljubiti pri prvi priliki, ampak mora iti stvar počasi od stopinje do stopinje. Pozna pa se jim na obrazu, ali hrepene po poljubu in iz katerih vzrokov ga odklanjajo.

Vprašanje pa je, ali poljub tudi v resnici vselej doseže svoj namen, namreč porajanje poljubovalne slasti, naklonjenost in ljubezen. Živi poljub to lahko doseže in pasivna oseba enak poljub tudi lahko vrne. Ravno tako pa se lahko zgodi, da je pasivna oseba v svojem čustvovanju popolnoma indiferentna, ali pa se v njej vzbude celo negativna čustva — gnus in gnev. Ravno tako je pri lažnjivem poljubu, Dasi je čustvovanje pri formalnem poljubu čisto indiferentno, vendar je mogoče, da

snji službeni kraj. Nameraval se je namreč na originalen način masčevati nad župnikom: okuziti ga je hotel. Pride v farovž, ko so bili v gosteh pri župniku ravno škof Bonaventura, dr. Susteršič, dr. Lampe, Jare, kamniški dekan Lavrenčič, kanonik Zlogar, dekan Koblar, dr. Krek in Pavšlar Tomaž. Preobleden je bil tajnik v beraču in prosil je vbojajme. Vsak izmed njih navzočih mu je kaj dal, župnik nazadnje — en ficek. Vsakemu je poljubil roko in jo z obema rokama stiskal, župnika pa je prijel za roko, kakor s kleščami in mu poljubil roko, kakor bi bil besen, vendar mu župnik roke ni mogel izpuliti, tako krčevito jo je držal. Ko je končal, je vrzel saro raz sebe, stopil razjarjen, kakor angelj, ki je Adama in Evo spodil iz paradiza, na sredo sobe in vzkliznil: »To je moje masčevanje. Na Dunaju sem nalezel kolero. Predno umrjem, sem jo prinesel v zahvalo za odjedeno eksistenco vam, klerikalnim matadorjem, ki premišlujete le o tem, kako bi druge ubili, sami pa dobro živeli. Mene ne reši nobena zdravniška pomoč, jaz pa sem rešil človeštvo s kolero — kuge.

»Ta špintek Janez« je ležal nekaj dni bolan, potem pa ga je od same razburjenosti zadela kap po eni strani in je moral iti v pokoj, kamor mu je pripomogla — slaba vest.

Nekaj o poljubu in poljubovanju.

Spisal Ivan Vandrof.

(Dolge.)

Sem spadajo tudi razni drugi poljubi, ki izvirajo iz formalnosti in ki naletimo nanje pri vsaki priliki.

V svojem bistvu naravnost grd pa je lažnivi poljub. Rabil ga je tudi Judež, ko je z njim izdal svojega velikega učenika. Lažnivi poljub ima isti namen kot živi, namreč vzbuditi zaupanje in ljubezen v pasivni osebi in ta namen ravno tako lahko doseže kakor živi poljub. Toda aktivna oseba nikakor ne čuti naklonjenosti in ljubezni do pasivne, tudi ne one specijne slasti živega poljuba, ampak dovoljkrat naravnost negativno čustvovanje: gnus in gnev. Poljubi pa samo, da vzbudi naklonjenost in zaupanje v drugi osebi z namenom, da to zaupanje in ljubezen vporabi brezobzirno v svoje sebične namene, pa naj si že bodo ti nameni taki ali taki, naj si že stremijo za bogatim plačilom ali bogato dedščino ali za spolnim občevanjem ali pa za tem, da mož dobi od svoje Ksantipe na večer ključ od hišnih vrat, ali za izposlovanjem različnih drugih dovoljenj.

Lažnivi poljub je v človeški družbi neverjetno zelo razširen. V svojem bistvu je večših bolj nedolžen, dovoljkrat pa grd in za pasivno osebo v moralnem oziru naravnost nevaren.

Tudi se poljubujejo ljudje iz same razvade ali dolgočasja. Pri tem pa ni nobenega ali pa samo malo komaj čutno čustvovanje, ki ni niti »sled sence« veličastnih čustev živega poljuba. Pri prvem, drugem in morda še nekaterih daljših poljubih ima človek v pravem slučaju res užitek, za nadaljne poljube pa v življenju substanci ni več potrebe in nagona, tudi specijnih čustev ne. Da pa se ljudje kljub temu še poljubujejo, izvira samo iz gole razvade, dolgočasja ali pa iz prenapete fantazije, ki si z njo pri tem poslu samo predstavljajo užitek, ki so ga res imeli pri kakem prejšnjem poljubu. Tudi hočejo s tem poljubovanjem v nenasičen hrepenenju po uživanju naravnost na umeten način vzbuditi v svoji duši ono opojno slast živega poljuba. In jasno je, da se to ne posreči vselej in če se posreči, je to čustvovanje minimalno. Kot pri drugih uživanjih, kjer hoče človek z umetnimi sredstvi vzbuditi produkciranje teh ali onih slasti v svojem organizmu, tako se tudi pri tem poljubovanju narava sčasom utruji in rodi se namesto naklonjenosti in ljubezni

indiferentnost ali celo antipatije in gnjus.

To poljubovanje je razširjeno zlasti pri zaljubljenih ljudeh. In čisto prav je, če rabimo zanj izraz, ki z njim zaznamuje ljudstvo dolgotrajno, ne ravno fino poljubovanje — namreč izraz čavsanje.

In kakor je formalni poljub puhel ali lažnivi grd in nesramen, tako je čavsanje smešno in nevredno človeškega dostojanstva. Zato pa tudi postane vsak, pa naj si bo že ta ali oni, nekam hudomušen, če vidi, da se dva čavsata.

Ne samo smešno, naravnost zločinstvo pa je v naši družbi tako neverjetno razširjeno čavsanje otrok. Ti mali reveži, ki nimajo moči in se ne morejo braniti, niso izpostavljeni samo čavsanju matere, ampak še celega regimenta drugih oseb, sorodnic in prijateljic, znank in pestunjev. In to čavsanje dobi dostikrat take dimenzije, da pred njim ni varen nobeden ud ubogege otroka.

Te štiri vrste poljuba dobimo v prvi vrsti v človeški družbi. Ne smemo pa misliti, da stoji po svojem bistvu paralelno; kajti poljub je samo eden, namreč pristno naravni živi poljub, vsi drugi pa so abnormalnosti, so samo spački živega poljuba, ki je te spačke stvoril pokvarjeni okus ali razvade človeške družbe.

V navadnem življenju se govori

Dnevne vesti.

+ 20./IX. Blizu se druga obletnica usodopolnega dne, ko so po ljubljanskih ulicah pokale vojaške puške, ko je tekla slovenska kri in sta izdihnila Adamič in Lunder. V današnjih razmerah je seveda popolnoma izključeno, da bi se moglo dostojno počastiti spomin na Adamiča in na Lundera, ker ni dobiti dovoljenja za nobeno, kakršnokoli priredbo. Grob Adamičev in Lunderov bo seveda okrašen.

+ Pivovarna — G. Auerjevi dediči — Restavracija. Ta lažnjivi napis se še vedno blesti na hiši št. 12 v Wolfvovih ulicah. Opozorjamo obrtno oblast in narodno občinstvo, da tvrdka G. Auerjevi dediči ne obstoja več, kajti pivovarno in gostilniško koncesijo prodala je, kakor znano, nemški pivovarniški družbi »Union« ter se je vsled tega izbrisalo tvrdko G. Auerjevi dediči tudi iz trgovskega registra. Mestni magistrat se je sicer branil prepisati gostilniško koncesijo na družbo »Union«, toda želena vlada je prepis vsled pritožbe družbe dovolila. Preje narodna Auerjeva gostilna v Wolfvovih ulicah v torej danes last nemške družbe »Union« in vsled tega mora izginiti zgoraj navedeni napis, ker je kakor omenjeno, danes lažnjivi ter le bega in napeljuje občinstvo. Toliko za danes je pojasnilo!

+ Urnobesna domišljavost. Obrnili smo se z resno besedo do patetnih in poštenomislečnih naprednjakov v Ljubljani in jih opozorili na impertinence, ki jih uganja Ribnikarjevo oštarijsko omizje, posebno pa zbirajoč na dr. Trillerja, o katerem smo bez ovinkov povedali, da ga naprednopolna stranka v deželnem mestu kratkoma pogrešati ne more. Kaj se je zgodilo. Ribnikar in njegovi oštarijski prijatelji si sedaj domišljajo, da so naše besede veljale zanj. Ti ljudje so res že presmešni. Tako se vedejo, kakor bi imeli vsi ljubljani v žepu in kakor bi imeli oblastilo, govoriti in nastopati v imenu ljubljanskih naprednjakov. Kaj jih nihče ne smatra za resne in kaj se ljudje do grla siti. Kaj je dr. Triller za narodno napredno stranko v deželni zborni, to ve vsak, kdor je zasledoval njegovo vedenje v tej korporaciji ali pa tudi obč. svetu, namreč moč prve vrste, kateri se še od daleč ne morejo primerjati tisti ljudje, ki se zdaj proti nemu ustijo.

+ Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko v Ljubljani ima v t. rek. dne 20. septembra t. l. ob 5. polpodne v dvorani mestnega magistrata redno javno sejo s sledečim dnevnim redom: I. Predložitev zapisnika zadnje seje. II. Naznanila predsedstva. III. Naznanila tajništva. IV. Volitev namestnika člana v kustosorij zavoda za pospeševanje obrta na Kranjskem. V. Prošnji za podporo obrtnih nadaljevalnih šol v Mohorcu in v Spodnji Šiški. VI. Prošnja za dovolitev povračilnih obresti za nezakonito prejezte zneske zborniškega doklada. VII. Informacijski tečaj za združne funkcionarje. VIII. Tekovsko omrežje na Gorenjskem.

+ Posvetovalni svet začasno uskrbovanje občinskih opravil je imenovan. Imenoval je ta svet baron Schwarz sam. Imenovani funkcionarji, katerih imena je naš list že objavil, so: dr. Frančič, trg. s pohištvo, dr. Križ, advokat, Vaso Petrič, hišni posestnik; Anton Rojčič, mizarjski mojster; in Feliks Uršič, trgovec in hišni posestnik. Posvetovalni svet začasno uskrbovanje občinskih opravil bo svojo sejo v ponedeljek 19. t. m. ob 1. polpodne.

+ Poljub tudi vzbudi poljubovalno ali negativno čuvstvo. Pri poljubi pa se narava ene osebe pokaže, trudi in poprej razblini se ti negativni čuvstvi, kot pri poljubu, ki ni ali postane čuvstven, ali celo zoperno.

Neki ameriški časniki je bila dognal, da je tudi poljub v človeku pomenu pri različnih narodih različen. Morda je imel obsežne skusne, ki so ga privedle k temu prepričanju. Jaz — hvala Bogu — nimam takih obsežnih skusov in jih tudi ne maram nabirati, priznati pa moram, da bi bilo na vse zadnje tudi to lahko mogoče. Poljub je namreč z ozirom na kakovost bolj ali manj intenziven, bolj ali manj fin. Intenzivnost je odvisna od naturela. Poljub oči človeka s sangviniziranim temperamentom ima veliko intenzivnost, ker je spremljan z vso burjo sangvinizirane duše, od človeka s flegmatičnim temperamentom, pa je miren, flegmatičen, z manjšo intenzivnostjo. Nekateri narodi n. pr. Italijani, Madžari itd. so kot celota na glasu, da so sangvinizirani, drugi pa na primer Slovani, Grmari itd. flegmatični narodi. In če to odgovarja resničnosti dejstva, tedaj je madžarski, italijanski poljub kot celota sangvinizirani, Slovanski in germanski pa flegmatični.

+ Občina Mariške Hory na Moravskem namerajo spopadati s Hribarja. V četrtkovni seji občinskega sveta na Mar. Horách je občinski svetnik in urednik Fran Sokol-Tuma predlagal, naj se vladi izreče nezaupanje zaradi njene nasilnosti proti avtonomiji mesta ljubljanskega in simpatije bivšemu mestnemu zastopstvu ljubljanskemu. Predlog je bil soglasno sprejet.

+ Volilni boj na Dolenjskem ali »Moje kraljestvo je od tega sveta«. Na dani ukaz se je zagnala vsa črna vojska danes, dne 15. t. m. z velikansko srditostjo v volilni boj. Kanonik Zlogar, ki ga v Novem mestu sploh nihče več ne pozdravlja in ki je poznan kot slab urednik »Dolenjskih Novic«, je skoraj iz glave studiral volilni imenik in reklamiral sem in reklamiral tja. Meščani so tako ogorčeni, da sploh ne bodo zahajali v lokale, kjer bodo imeli »Dolenjske Novice«.

+ Usmiljeni bratje v volilni borbi. Kar se ni zgodilo še nikoli, se je zgodilo včeraj. Prijor usmiljenih bratov bolnice v Kandiji je reklamiral volilno pravico za vse usmiljene brate. Če bo postala bolnišnica in konvent usmiljenih bratov politična agitacijska štabila, potem bodo tudi naprednjaki po tem uravnavali svoje postopanje. Usmiljeni bratje morajo sami priznati, da so deslej uživali mnogo simpatij ravno med naprednjaki. Sicer smo pa mnenja, da usmiljeni bratje sploh nimajo volilne pravice, ker žive od javne milosti, saj prosijo od hiše do hiše. Pa če bi konvent že imel volilno pravico, jo sme izvrševati le tisti, ki na zuraž zastopajo konvent, to je včerajšnji prior Vavpotič. Morda bi bilo bolje, da bi se usmiljeni bratje brigali za bolnico, da se škrlatinka ne bo zanesla iz te bolnišnice ven, kakor se je to zadnjič zgodilo. Sicer pride pa na vrsto še mnogo zelo, zelo zanimivih stvari iz te bolnice.

+ V šoli je agitiral dr. Ažman. Katehet na novomeški gimnaziji med dijaki, da naj pristopajo k Marijini družbi. To je impertinentno! Starši, ki otroke rede, nimajo pravice, da bi določili, kje naj telovadijo naši otroci. Dr. Ažman pa, ki je otroški dobi komaj odrasel, si privaja goniti otroke v njihovim starešem sovražna društva. Deželni šolski svet in osebno Jakliča pozivamo, da zadevo preišče.

+ Pasivni odpor na progah juž. železnice vedno bolj narašča in ako se v par dneh uprava juž. žel. ne pobota z »resistenti«, nastane v kratkem največji kaos pri tovarnem prometu ali sploh vse obteži, kar bodo povzročilo upravi lahko milijone škod. Kakor se je že večkrat omenilo, igrajo v tem boju soc. dem. organizacije kaj klaverno vlogo. Človek bi mislil, da se te organizacije drže nevtralnega, indiferentnega, ako že nečajo podpirati svojih uradnikov, o katerih so prepričani, da bidejo pošten boji in da njih zahteve niso pretirane. — O ne! Postavili so se odločno proti uradništvu-resistentom in izdali so parolo: »Kaj nas briga ves boj za kruh, mi ga imamo dovolj, mi ne potrebujemo ničesar več, mi hočemo le pokazati, da je moč v naših rokah, da se brez nas — soc. dem. — ne zgodi in ne doseže ničesar.« Soc. dem. organizacije so začele boji proti uradništvu in resistentom zato, da pokažejo svojo moč. Uradništvo je ta taktika znana, a ravno radi tega hoče kakor en moč vztrajati v boju za svoje pravice z geslom: »Vsi za enega, eden za vse!« Najhujši nasprotniki resistentov so strojevodje. Dobili so od svojih organizacij nalog, naj skušajo vse zamude, katere naredijo vlaki v postajah, zmanjšati s tem, da vozijo na progi izven postaje hitreje. To se v resnici prakticira na

člen. Intenzivnost poljuba pa ni odvisna samo od temperamenta, ampak še od raznih drugih okolnosti. Pri presojanju poljuba pa nam pade v oči njegova finesa. Nekateri poljubujejo z večjo, drugi z manjšo fineso. Nekateri uporabljajo samo ustni, drugi pa tudi jezik in sesalno moč ust ter emokajo in obdelujejo ljubljeno stvar kot skledo zabeljenih emokov, kar se posebno smešno vidi pri čavšarjih. Razne knjige o ozgoji in družabnem taktu popisujejo, kako je treba poljubovati, da je poljub zavil v mamljivi čar finese in gracioznosti. In kolikokrat stoji dekle ure in ure pred zrcalom ter se vadi v umetnosti gracioznega poljubovanja. V tej umetnosti pa je ženska naravnost mojstrsko navdahnjena. Kako koketno iztegne bel vrat in nasloni glavo nazaj, iz napol odprtih oči žari umetno ali tudi naravno vzbujeno hrepenenje, ustna pa so fino zaokrožena, da se na njih ne vidi nobene harmonije kaže gubice, z njih pa odseva slasten zadržan smehljaj in kopnenje po poljubu. Tak umeten poljub s svojim mamljivim čarom je res nekaj krasnega v estetičnem oziru. Toda takoj se mu pozna, da je umeten in vključ svoj zunanji lepoti v bistvu lahko puhal in prazen.

(Dolje priloženo!)

divji, strasten način, da se človeku, ki to vidi, hujše je! Ti strojevodje vozijo namreč sporazumno z vlakovi najtežje tovarne vlake s tako hitrostjo, katere bi sploh ne smele doletene serije strojev voziti. Poleg tega pa rabijo med posameznimi postajami manj vožnje časa, kakor bi ga smeli sploh po najstrožjih predpisih rabiti. In kaj sledi iz tega? Te divje, vsem predpisom se rogajoče vožnje bodo povzročile največje nesreče. Pomisliti je samo treba, da stoji vlaki ne le samo pred postajami pri distančnih ploščah, ampak tudi na progi, ker jih postaje ne morejo sprejeti. Vzemimo samo slučaj! 600 ton težek vlak drvi s hitrostjo brzovlakov — ne meneč se, kaj mu na progi pride lahko nasproti, samo s to zavestjo, da bi okrajšal zamudo svojega vlaka in se pokazal s tem junaka, ki se bojuje proti resistentom. — Živa duša ne bode mogla ukreniti potrebne, da bi ta divji vlak ustavila o pravem času, ako ni v veljavi noben vojni red več, nobena pravila. Vsled tega opozorjamo na to kazni-vo nepravilnost upravo juž. železnice, opozorjamo obratna vodstva, načelnike kurilnic in postaj, da to divjo vožnjo preprečijo, kajti občinstvo ni voljno se radi nekaterih divjakov podajati v smrtno nevarnost. Ekspedijenti vlakov naj pa take vlake ustavljajo, in naznanijo brez vsakega pardona krivce na pristojno mesto. Omenimo samo še to, da imamo o takih vožnjah konkretne slučaje na razpolago.

+ Črnomeljkega mesta prebivalstvo, katero obstoji iz nekaj pravih trgovcev in obrtnikov, sicer so — poleg uradništva — sami ubogi kmetje, trpi letos vsled neugodnih vremenskih razmer na poljskih pridelkih. Glavni živež, krompir, je od črva uničen, koruza ravnokot skrajno slaba, tako da je zopet v tem letu pomanjkanje pred zimskimi durmi. — Podporo ni pričakovati od nikoder, ker je črnomeljski poštenjak župan Skubic vsak korak zamudil vsled svoje nesposobnosti in brezbriznosti, da bi izposloval ob pravem času vsaj kako malenkostno podporo pri radodarnem društvu avstrijskih narodov. To društvo zahteva prispevke od občin in občanov pripolane do aprila ali vsaj maja meseca vsakega leta — toda naš poštenjak župan, kateremu je blagor ljudstva na jeziku samo kadar je pri polni čaši, je odposlal malenkostne prispevke šele v začetku septembra — ko je bilo že prepozno. Ali je mogoče imel zopet njegov tajnik Benčič pri tem kaj opravka? Nam to ni znano — vemo pa, kaj je svoj čas župan po gostilnah zatrjeval. Ljudje božji, koliko časa boste še poslušali glas tega zatiraleca vašega stanu? Ali se vam še ne odpro oči, ko vam je vendar že neštokrat povzročil gnotno škodo?

+ Advokat dr. Sturm v Črnomlju je bil pred nedavnim časom vsled svojega ošabnega in renitentnega obnašanja pred tukajšnjim sodiščem — ko je zastopal neko stranko v kazenski zadevi — kaznovan v denarno globo 20 K, toliko v vednost občinstvu, da so klerikalni advokati tudi pred sodiščem enaki drugim, kateri ne uidejo kazni, ako se obnašajo tako, kakor dr. Sturm.

+ Občinske volitve v Podgori pri Gorici. V sredo, četrtek in v petek so se vršile v Podgori občinske volitve. Bil se je hud boj. Nastopila so tri stranke: napredna, klerikalna in socialna - demokratična. Glavni boj je bil v tretjem razredu. Naprednjaki so dobili 230—240 glasov, klerikalci 45—49, socialni demokratje pa 88—89. V drugem in prvem razredu so tudi zmagali naprednjaki. Torej v vseh treh razredih. Podgorški srboriti kurat Vuga je delal noč in dan, na vse kriplje se je hujal, ter letal okoli in rohnel v cerkvi, pa je spravil revež skupaj komaj 49 glasov. Zinaga za naprednjake je naravnost sijajna. Ti pa bodo tudi pravi strazarji v Podgori, po kateri stegajo Lahi svoje nečedne roke. — Slava naprednim volilem!

+ Klerikalec je strah. Stajerski klerikalci so začutili strah v kosteh. Strah jih je svojih kmečkih volilev, ki so jih letos tako lepo farbarili v stajerskem deželnem zboru. Zdej se kmetu odpirajo oči in uvideva, kako grdo so ga njegovi poslanci varali. Da pa kmet popolnoma ne sprejeda, mu je treba hitro zopet nasuti peska v oči. V to svrhu prirede jutri stajerski klerikalci po raznih krajih dežele kar dvanajst shodov. Na teh shodih bodo nasuli kmetu peska v oči, da bo kar pol leta neprestano vtrogel. Ko bo pa začel zopet spregledovati in se mu bodo začeli njegovi kolovodje kazati v njihovi sleparski podobi, tedaj se zopet ponovi stara komedija.

+ Slovenska šola v Vodičji vasi na Koroškem. Za to šolo, katero namerava kakor znano, graditi družba sv. Cirila in Metoda, vršil se je dne 15. t. m. komisijski ogled na licu mesta. Zoper to stavbo ni bilo nobene ugovora, le nemški župan Baumgartner čutil je v sebi potrebo, imenom občine izjaviti, da ta šola ni

potrebna, ker so itak zida javna šola in ker so občani itak dobili svojo šolo. V mislih je imel šolo, katero je začel graditi nemški šulferajn. Od mešarjev se je oglasil edini krešar po domače Pöllitsch, kateri je izjavil, da kot mešar sicer ne more ugovarjati zoper stavbo slovenske šole, da pa ne podpisuje zapisnika, ker bi ga ta podpis stal pri šummarki 100 K. Zanimivo pa je, da je nemški župan Baumgartner član slovenske posojilnice v Ločah. Kaj takega je samo na Koroškem mogoče. Zato ga je nek koroški Slovenec takole popisal. Baumgartner je na eni strani »deutsche freihetliche«, na drugi strani »schwarz windische« — če ga pa pri luči pogleda, je pa ...?

+ Sankcioniran koroški deželni zakon. Cesar je sankcioniral zakonski načrt o ustanovitvi deželnega kulturnega sveta za vojvodino Koroško.

+ Kdo bo škof v Trstu? Laški klerikalci so zadnje čase pridno demontirali vesti, da postane Castelliz, vodja centralnega semenišča v Gorici, škof v Trstu. Tudi on je zagotavljal, da ne misli na to, da bi bil imenovan za škofa. Glasilo goriškega prosta je še pred par dnevi demontiralo nove vesti v javnosti glede Castellitza kot kandidata za tržaško škofovsko stolico, ali v četrtek pa kar nakrat naznanja in priznava, da utegne biti Castellitz v kratkem imenovan za tržaškega škofa. Da, da, časih ve »Slovenski Narod« o namurah goriškega nadškofa celo več, kakor goriški prošt. Na razpolago so boljše, sposobnejše kandidatje, ali prst božji kaže zopet na monsignorja Castelliza, da pojde v Trst škofovat v nesrečo Slovencev in Hrvatov v tržaško - koprski škofiji, kar ravnal se bo po tem, kar mu bo ukazal »Piccolo«.

+ Edina italijanska banka v Trstu pride v nemške roke. Pred kratkim smo poročali, kak naval onega občinstva, ki je imelo naložen denar v banki »Popolare Triestina«, je bil na to banko, ker se je bil namreč raznesel med ljudstvom glas, da se nahaja banka na slabih finančnih nogah. Sedaj je gotova stvar, da banka sama iz sebe kot taka ne more več posloovati, ker znašajo nje pasiva baje več milijonov kron. Da bi se to, eno najstarejših bank, rešilo pred popolnim polomom, se je njen upravni svet obrnil do štirih v Trstu poslujočih tujih bank, in sicer: na »Kreditni zavod«, na banke: »Union«, »Commerciale« in na »Anglo-avstrijsko banko« s prošnjo, naj te poslednje prihitijo s kreditno pomočjo in banko rešijo. — Omenjeni denarni zavodi so vso zadevo prestudirali, ali ker garancija ni bila dovoljna in zanesljiva, so vse štiri imenovane banke odklonile nadaljnje pakiranje. Upravni svet banke »Popolare Triestina« se je nato obrnil na dunajsko »Länderbank«, ki je odposlala v Trst posebnega uradnika z nalogom, natančno preučiti poslovanje in denarno stanje falirane banke. Ta uradnik se je že vrnil na Dunaj, ali s kakim rezultatom, še ni znano. Vendar pa prizadeži krog upajo, da se je jih bo »Länderbank« usmiliła in prevzela sanacijo banke »Popolare«. S tem korakom bi bila zapečatena usoda edinega denarnega zavoda v Trstu, ki je vsaj še deloma obstajal iz italijanskega kapitala in vsaj še na zunanje figuriral kot italijanski denarni zavod, kajti z nemškim kapitalom preide banka popolnoma v nemške roke. Kratkovidnih in lahkomiselnih Italijanov pa tudi to ne bo prav nič zmiralo in bodo nadalje še bolj na vse grlo kričali: »Evropa Trieste italiana!« in »Trieste — casa nostra!«

+ Kaj je Nemcem dovoljeno. V Solnograd so prišli člani vsenemske zveze, med njimi znani poslanec Liebermann, general Liebert in drugi. Imeli so skupno posvetovanje z zastopniki avstrijskih nemških obrambnih društev, »Schulvereine«, »Südmarke« in dr. Posvetovanja se je udeležil tudi državni poslanec dr. Gross, ki je predsednik avstrijskega »Schulvereina«, poslanec Dobernig, ki je zastopal »Südmarko«, in množični zastopniki teh društev. Posvetovali so se, kako bi mogli v Nemčiji enotno organizirati obrambno delo v interesu avstrijskega nemstva in kako bi se to delovanje razširilo predvsem na naše alpske dežele. Prišli so torej uradni zastopniki vsenemske misli v Avstrijo, da napravijo sporazumno z avstrijskimi Nemci bojni načrt, po katerem naj germanizirajo avstrijske Slovence. Vodja tega gibanja v Avstriji je bivši nemški minister - krajan in cesarjev tajni svetnik dr. Schreiner. Vlada noče videti tega gibanja in ga celo na vse mogoče podpira. Ko je prišel pred leti v Prago ruski general Komarov, ga je avstrijska vlada s policijo izgnala. Pruski general Liebert pa sme popolnoma nemoteno govoriti in delati v avstrijskem mestu propagando za vsenemsko misel, ki ima edini ta namen opraviti

avstrijske dežele pod hohenzollerško lasko. Čudno se nam zdi, da teh propagatorjev, vsenemške misli ni pozdravil kak namestnik ali kak drug uradni zastopnik neke vlade. Sicer pa napredovanja in razvoja avstrijskih Slovanov ne bodo ovirali pruski generali, ki nedvomno trpe na megalomaniji.

+ Matura na ljubljanski realki. Dne 15. in 16. septembra so se vršili zrelostni izpiti na ljubljanski realki. Izmed 12 kandidatov je eden padel na 1 leto, 11 jih je izdelalo; med njimi je 8 Slovencev: Oton Beltram iz Ljubljane, Melhior Bremec z Jesenice na Gorenjskem, Franc Dolgan iz Košane, Mirko Heren iz Ljubljane, Franc Osolč iz Kamnika, Karel Sircelj iz Ljubljane, Zlatko Verbič iz Bistre pri Vrhniki in Viljem Zebre iz Loža.

+ Odredbe proti koleri. Za slučaja, da bi se v Ljubljani zanesla kolera, je magistrat že vse potrebno ukrenil, da se prepreči razširjenje bolezni. Preiskala so se skupna prenočišča, posebno še ona, po katerih stanujejo delavci, ki so zaposleni pri Grubarjevem prekopu ter so se vsi nedostatk, ki strogo ne odgovarjajo zdravstvenim predpisom, takoj odpravili. Policija je v tem smislu izšla in ima strog nalog paziti na tuje ter one, ki bi utegnili priti iz okuženih krajev, takoj prijaviti fizikatu. Bolnica za silo je popolnoma pripravljena in se vsak trenutek lahko prične z rešilno akcijo. V javnem interesu pa je, da občinstvo točno izpolnjuje tozadevne predpise in da gre povsod na roko oblastvom, ter se pokori njihovim naredbam.

+ Griža je v Ljubljani in v ljubljanski okolici silno razširjena in se razširja vse bolj. Celotno bolnici je vse polno za grižo in podobnimi boleznimi obolelih ljudi. Vsakdo ve, da se ta bolezen najbolj in najlažje raznaša po sočivju in sadju in zategadelj občinstvo po vsi pravici zahteva, naj magistrat že poskrbi za vestno in natančno nadziranje trga.

+ Kavarna »Evropa« v Ljubljani je bila letošnje poletje prezidana, renovirana in modernizirana. To ima za celo mesto svoj pomen, saj ve vsakdo, kake važnosti so velike, moderne kavarne za domačine in za tuje. Poslopije, v katerem se nahaja kavarna »Evropa« spada že itak med najlepša, saj so kavarniški prostori veliki, svetli, zračni in udobni ter imajo vsled mramornih stebrov nekaj monumentalnega. Graška vzajemna zavarovalnica, ki je lastnica hiše, je na prizadevanje njenega ljubljanskega glavnega zastopnika g. Moro pomagala in tudi precej žrtvovala, da so se kavarniški prostori prezidali in polepšali. Marljivi in podjetni kavarnar g. Tonejec pa je oskrbel bogato, elegantno in okusno notranjo opremo. Kavarna je dobila nov vhod, kakoršne imajo velikomestne kavarne, toaletni prostori so udobni in odgovarjajo modernim higienskim potrebam. Peči, ki jih je postavila firma Vidic & Ko. so najnovejše vrste. Elegante mize, stole in zofe je dobavil tapetnik Černe, plesarska dela je izvršila tvrdka Bricej, blagajnoinstojalo za časopise je izdelala mizarška zadruga v St. Vidu, okusni lestenci so seveda z Dunaja, biljardi (štirje) so najmodernejši iz tovarne Seyfert. Tako je danes kavarna »Evropa« najelegantnejša v Ljubljani in glavno zbirališče domačega in tujega občinstva.

+ Poneverjenja pri firmi Czeczowiczka. Po Ljubljani kroži govoriča, da so nekateri uslužbenici firme Czeczowiczka prevarili in oškodovali na različne načine za precejšnjo vsoto.

+ Velikega sulca je ujel včeraj v Ljubljani blizu šentjakobskega mostu gostilničar g. Maček. Tehtal je 14 kg ter meril 1 m 15 cm. Pač redek slučaj.

+ Novi most pod Šmarno goro je bil pred nedolгим časom dograjen in izročen prometu. Ljudje so se čudili, da se ni nič slišalo o kakem blagoslovljenju ali krstu tega mostu. Kakor se je zdaj razvedelo, ima to svoj poseben vzrok. En konec mostu spada v faro St. Vid, drugi konec pa v faro Šmartno. Šentvidski in šmartinski župnik se pa nista mogla zediniti, kdo naj krsti novi most. In ker temu preprič med župnikom ni in ni bilo konca, so delavci sami opravili krst. Na enem koncu so most krstili z vinom, na drugem pa s pivom in stvar je bila v redu. Šentvidski in šmartinski župnik se pa morda še danes kre-gata, kdo ima več pravice most krstiti.

+ Oklofutani župni upravitelj. Iz Spodnje Idrije se nam poroča: Na praznik 8. t. m. so se vračali pozno na večer iz Srednje Kanomlje od veselice spodnejdrijski Čuki pod vodstvom svojega dušnega pastirja upravitelja Ivana Mraka Najbrže se je njihova veselica slabo obnesla, kajti bili so navzlec precejšnji sladkorginosti slabe volje. Ko so prišli v Spodnjo Idrijo so baje začeli nek žvižg in to jim je bil povod, da so navzlec na Sokola B., ki je bil pred hišo svojega stanovanja, in vpili nad

njim, hohor je kdo mogel, dasiravno on življenja niti ališal ni. Posebno se je odlikovala s svojim vpitjem neka inkulčna Marijina devica, ki sliši na ime A. Lampe. Na kričanje klerikalnih junakov je prihitelo več ljudi iz gostilne in med temi tudi A. V., nad katerega se je takoj spravili klerikaleci in zlasti mu je župni upravitelj Mrak očital, da je živžgal, kar pa prizadeži odločno zavrne. Na to mu reče kaplan Mrak v svoji vinjenosti: Ti lažeš, s teboj se ne bom prepiral. Na to mu V. mirno odgovori: Jaz pa s teboj ne! Na te besede ga kaplan udari po glavi, a jo dobi vrnjeno. Na to božji namestnik Mrak po vzišenih nankih še enkrat udari. Ker je videl V., da je kaplan le preveč vinske kapljice popil, in vedel, da se s pijanim človekom ni častno biti, mu udarca ni vrnil. Mrak z nekim lemenatarjem Breitenbergerjem je hotel še nadalje izzivati in povzročiti pretep, dokler ga ni nek rudar odpravil kamor edino spada — v farovž. Res lepe čase rodi najnovejša klerikalna politika. Sedaj so se podali duhovniki že med pretepače. Ali se je potem čuditi, da gre z verò navzdol?

Trgovski sotrudniki mesta Idrije naznanjajo cenjenemu občinstvu, da se je dne 19. avgusta t. l. sporazumno s trgovsko obrtno zadrugo sklenilo, da bodo v Idriji odslej trgovne odprte v poletnem času od 7. zjutraj do 8. zvečer in v zimskem času od 7. zjutraj do 7. zvečer. Slavno občinstvo se prosi, da ima toliko socialnega čuta, da si preskrbi svoje potrebe sredi dnevom in ne šele ob času, ko je treba trgovine zapreti, ter tako pripomore trgovskim sotrudnikom po tudapolnem dnevnem delu, do potrebnega počitka.

Koče Slov. plan. društva se bodo tvorile in sicer: Orožnova koča na Črni prsti, Vodnikova koča na Veljem polju, Triglavski dom na Kredariči, Koča na Kamniškem sedlu in Schmidingerjeva koča na Veliki Planini dne 19. septembra t. l. — Aljažev dom v Vratih, koča v Kamniški Bistrici in Kadilnikova koča na Golici pa dne 26. septembra t. l.

Obsojen celjski policaj. Svoj čas smo poročali, kako nesramno je žalil celjski policaj Schwarz popolnoma brez vzroka slovenske podčastnike. Podčastniki so vložili nato proti Schwarzu tožbo radi razžaljenja časti. Pri obravnavi je četrtke popoldne je policaj opravičeval psovaje s tem, da je trdil, da so bili slovenski podčastniki »nemirni«. Mož mora biti jako domisljiv, ako misli, da sme psovati Slovence s delikatnimi nemškimi izrazi »Sau, Schwein, Schwein« je zato, ker so po njegovem mnenju »nemirni«. Sicer pa možak niti tega ni mogel dokazati. Po daljši obravnavi je celjski kazenski sodnik obsodil Schwarza v denarno globo desetih kron. Svojo policijsko službo bo Schwarz se naprej opravljal kakor doslej. Radovedni smo, kako bi se godilo slovenskemu stražniku, ako bi se pregrešil tako kot se je nemški.

Pokušnja argentinskega mesa v Trstu. Nižavevstrijsko obrtno društvo je napravilo ekskurzijo v Trst, da pokusi argentinsko meso. Tega izleta so se udeležili tudi zastopniki iz Prage, Gradača, Inomosta, Linea Celovca in drugih krajev. Bili so večinoma mesarji in gostilničarji. Gostje so se najprvo podali na največjo ladjo avstrijske trgovske mornarice, na izseljeniško ladjo »Martha Washington« Avstro - Američana-proge. Podali so se v hladilne prostore. Tam so jim pokazali argentinsko in severno-ameriško meso. Vsi so se pohvalno izrazili o mesu. Se večja je bila pa hvala, ko so jim servirali guljaš. Iz argentinskega mesa guljaš jim je bolj ugajal nego iz severno-ameriškega. Na to so se podali na ladjo »Alice«, ki je šele te dni pripeljala argentinsko meso, ki je bilo namenjeno le za izseljenje in moštvo. Vsi so hvalili argentinsko meso. Opoldne so imeli kosilo, ki je obstojalo iz goveje juhe, govejega mesa in rostbeafa iz argentinskega mesa ter entrecota iz severno ameriškega mesa. Kosilo jim je tudi zelo ugajalo in vsi, razven par zastopnikov agrareev in poljedelskega ministrstva, so se jako ugodno izrekli o argentinskem mesu. To so priznali posebno v raznih govorih pri banketu. Značilno je bilo, da od vlade ni nihče govoril. Končni efekt te pokušnje je, da mora vlada dovoliti uvoz argentinskega mesa, če hoče vsaj nekoliko ublažiti veliko draginjo. Vlada je tudi to že sama uvidela, kakor je to razvidno iz sklepa ministrskega sveta, katerega priobčujemo na drugem mestu.

Zastrupljenje zaljubljenecv. Na neki klopi v via del Acquedotto v Trstu sta se zastrupila zaljubljenca Valentin Debertolo in Emilija Križjak. Spravili so ju v bolnišnico, kjer sta pa kmalu umrli.

Podjetje vajence. Dne 20 p. m. je dvignil 19letni vajenec Marij Razen za trdiko Matathias & Co. v Trstu pri podružnici kreditnega zavoda 1000 K. Od onega dneva je Razen brez sledu izginil iz Trsta. V četrtak se je nepričakovano vrnil ter se ja-

vil pri policiji. Priporočeval je, da je na potu od banke aretal svojega prijatelja Dusiča, ki mu je zašel praviti, kako morajo stradati on in njegovi starši. Rekel je, da še dva dni ni ničesar jedel. Iz usmiljenja je Razen peljal Dusiča v gostilno, kjer mu je kupil jedi in pijačo. Pri ti priliki je Dusič izvedel, da ima Razen 1000 K denarja pri sebi. Hitro je pregovoril Razna za izlet v Benetke. Odsla sta takoj na Opčino, od tu sta se peljala v Gorico in iz Gorice proti Benetkam. Tam sta si ogledala razne zanimivosti ter zapravila ves denar. Prihranila sta le toliko, da sta imela za vožnji listek iz Benetk v Trst. Razna so zaprli, Dusiča pa še iščejo.

Eksplozija v lekarni. V četrtak zvečer je v lekarni Godina v Trstu z velikanskim pokom eksplodirala neka snov, nahajajoča se v loncu za pripravljanje zdravila. Grozna detonacija je privabila takoj vse polno ljudi pred lekarno, iz katere so prinesli enega brezvestnega človeka. — Stresljaj je bil tako močan, da je razbil vse šipe v oknu, prevrnil večino vso posodo v lekarni, a lesena oprava je pričela goreti. V lekarni nahajajoči se uslužbenec Valentin Franzin je bil hudo poškodovan po vsem životu, tako, da so ga brezvestnega morali nemudoma spraviti v bolnišnico. Blagajničarki, gospici Zudek je prišlo slabo in so jo morali odpeljati na zdravniško postajo. Ogenj je bil pa pograšen še predno so prišli ognjegašci. Ako bi bil prišel ogenj do drugih eksplozivnih tvarin, bi bilo nastalo še kaj hujšega. Škode je preko 2000 K.

Samomor mornaričnega častnika v Pulju. V četrtak se je ustrelil dvakrat z revolverjem v glavo v svojem stanovanju v Pulju, kjer se je nahajal šele tri dni. Linjski poročnik Alfred Hlaeh je bil na Brnu. Hlaeh je bil dalj časa hudo bolan in operiran, kar mu je, ako tudi navidezno zdrav — pustilo hudo nerazviteto. Pred tremi dnevi je bil izkrcan, a je hodil zelo melanholičen okrog. Zadnji dan je pil več kot po navadi, a tik pred samomorom je pisal svojim tovarišem v kazino vojne mornarice pismo, v katerem jim je razložil, kaj ga je gnalo v smrt. Tovariši so takoj stekli v njegovo stanovanje, a prepozno, kajti nameravan čin je bil že izvršen. Hlaeh je ležal na tleh s prestreljeno glavo in že brez zavesti. Ko je prihitel k njemu zdravnik, je častnik že umiral. — Ko je vzele vojaška čelad dogodek na zapisnik, je bilo truplo samomorilčeve preneseno v kapelo mornarične bolnišnice.

Dve ladji trčili v Pulju. V vojnem pristanišču je zadel torpedni čoln v parno barkaso. Ta se je takoj potopila. Nek oficir in dve dami, ki so bili v barkasi, so se rešili.

Kavarna »Europa«. Dodatno k notici glede kavarne »Europa« pripomnimo, da je peč in obložitev sten napravila tvrdka Kalmus & Vidie & Ko. v Ljubljani.

Zdravstveno stanje mestne občine Ljubljanske od 4. do 10. septembra. Rodilo se je 17 otrok; dva sta bila mrtvorojena. Umrlo je 28 oseb, med katerimi je 17 domačinov. Umrli so: 2 za skrlatice, 1 za legarjem, 5 za grižo, 5 za jetiko, 1 vsled mrtvotuda in 14 za različnimi drugimi boleznimi.

Tatvine. Predčerašnjem je stražnik aretoval neko 16letno služkinjo, ki je svoji tovarišici ukradla 10 K denarja. — Nekemu tukajšnjemu stavbeniku je ušel hlapec ter mu likratni poveril 25 K denarja. — V nekem podstrežju na Rinski cesti je bilo pokradene več obleke in obuval. Policija je prišla storilec na sled in pri njem našla še nekaj sumljivih predmetov.

Pogreša se 43letni oženjeni dninar Fran Zabret, preje stanujoč na Cesti v Mestni Log št. 15. Kdor bi kaj vedel, kje da je, naj sporoči mestni policiji.

Opeko je vtgel v glavo včeraj pri zgradbi obrtne šole nek zidarski pomočnik vajenec Alojzju Mozetiču ter ga znatno poškodoval. Zagovarjal se boče pred sodiščem.

Izpuščeno in najdeno. Služkinja Neža Cerovškova je izgubila ročno torbico, v kateri je imela 45 K denarja in srebrno moško žepno uro. — Ga. Jožefa Čadeževa je izgubila žensko ročno torbico, v kateri je imela rokavice in žepni robec. — Gdč. Jožefa Volkarjeva je izgubila zlat uhan. — Sluga Fran Avguštin je izgubil srebrn obesek. — Nek gospod je izgubil črna dežnik. — Gdč. Ivanka Rechbergerjeva je izgubila srebrno žensko uro. — G. Gabriel Ravnikar je izgubil neko knjigo. — Nek krojač je izgubil zastavni listek. — Šolska učenka Angela Šlibarjeva je našla nek obesek. — Mesarski vajenec Ivan Cilenšek je našel denarnico z manjšo vsoto denarja. — Major g. Matej vitez Zitterer je našel srebrno žepno uro ter jo oddal pri magistratu.

»Slovenska Filharmonija« koncertira jutri, v nedeljo, dne 18. t. m. v hotelu »Tivoli«. Začetek ob 4. popoldne. Vstop prost.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Mokra« v

Ljubljani. Sprejeto so: 2 kontoristi, 3 potniki, 16 pomočnikov mešane stroke, 1 pomočnik železninske stroke, 6 pomočnikov manufakturne stroke, 4 pomočniki špecerijske stroke, 1 blagajničarka, 2 kontoristinj, 3 prodajalke, 14 učencev, 2 učenki. Službe išče: 2 knjigovodja, 4 kontoristi, 2 poslovodja, 4 potniki, 18 pomočnikov mešane stroke, 8 pomoč. železninske stroke, 10 pomočnikov manufakturne stroke, 9 pomočnikov špecerijske stroke, 3 pomočniki modne in galanterijske stroke, 7 kontoristinj, 9 blagajničark, 10 prodajalk, 7 učencev, 4 učenke. Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva popolnoma brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Uradne vesti. Dne 1. oktobra bo pri okrajni sodnji v Kranju dražba posestva vl. št. 264 k o. Bela. Posestvo je cenjeno 258 K 68 v. Najmanjši ponudek znaša 172 K 46 v.

Društvena naznanila.

Televadno društvo »Sokol« na lgu je napravilo dne 11. septembra svoj II. letošnji pešizlet v Tomišelj, kjer se je vršila tudi javna telovadba. Ob 4. popoldne so prikoračili Sokoli v Tomišelj ter se postavili pred telovadišče na travniku g. Pršina. Tu je Sokole najprej navdušeno pozdravil v imenu tomišelskega prebivalstva kmečki fant Frane Modice, dekleta pa so došlim Sokolom pripelala krasne šopke. Javna telovadba je uspeła povsem dobro. Pri telovadbi je bilo navzočega do 200 oseb kmečkega občinstva, kar je naravnost častno število za domačine, pa tudi za izletnike. Po telovadbi se je razvila prav živahna prosta zabava v gostilni g. Zalarja, pri kateri je iz prijaznosti sodeloval pevski zbor v Tomišlju pod spretnim in marljivim vodstvom gospodične učiteljice Marije Žgur, ki zasluži posebno pohvalo. Ob pol 8. zvečer so se Sokoli pripravili na odhod. Pred odhodom Sokolov je še zapel pevski zbor pred gostilno prelepo pesem »Lepa naša domovina«, nakar so med gromovitimi živjo in nazdar-klici ob zvokih sokolskih tromb odkorakali Sokoli zopet domov. Ta izlet je zopet dokazal, kako priljubljen je izanski Sokol ob vnožju krimskega pogorja. — In ti izanski Sokol orji ledino in pripravljaj tla vzvišeni sokolski ideji. Na zdar!

Televadno društvo »Sokol« v Kamniku naznaja svojim članom, da se vrši v soboto, dne 24. septembra ob 8. zvečer v društveni telovadnici izredni občni zbor.

Televadno društvo »Sokol« v Kamniku izreka vsem onim, ki so pripomogli, da je njegova prireditve dne 4. t. m. tako dobro uspeła, svojo iskreno zahvalo. Posebna zahvala pa bodi kamniškemu narodnemu žentstvu z go. dr. Krautova na čelu, ki je tudi ob tej priliki, kakor vedno, pokazalo v polni meri svojo narodno požrtvovalnost in naklonjenost do našega društva.

Iz Litije. Nad 600 ljudi je dne 8. t. m. prihitelo na litijsko sejmišče, da prisostvuje prvi javni telovadbi litijsko-smartinskega »Sokola«. Ako pomislimo, da obstoji društvo šele deset mesecev, je uspeh prav lep. Navzoči strokovnjaki so se izjavili, da bo litijsko-smartinski »Sokol« eden prvih, ako bo dalje tako pridno gojil telovadbo. Telovadci so, izvenšeni nekatere nedostatke, častno rešili svojo nalogo. Telovadke, ki so že v Ljubljani žele obilo pohvale, so pa z vajami s kiji občinstvo naravnost očarale. Ginljiv je bil nastop naraščajo. Marsikateri materi se je od veselja zrosilo oko, videvši prikorakati svojega otroka in proizvajati vaje, primerne za nežno mladino. Veliko smeha so vzbujale otroške igre. — Po telovadbi se je razvila pravcata bratska zabava. Med krasnim petjem smartinskega »Zvona« ter ob zvokih trboveljske godbe so vrle dame v žetorih tekmovali v postrežbi z jedjo in pijačo, da kolikor mogoče pripomorejo k gmotnemu uspehu, kar se jim je tudi posrežilo, kajti čistega dobička je bilo 622 K 96 vinarjev. Prva javna telovadba je torej v vsakem oziru krasno uspeła in vsem, ki so se je udeležili, ostane v prijetnem spominu. Sprejmite vsi, ki ste na katerikoli način kaj pripomogli srčno zahvalo in zagotovilo, da za dom bo Sokol vedno stal junak! Na zdar!

Dolenjska podružnica »Prosvete« priredi svoj II. redni občni zbor v sredo, dne 21. t. m. ob pol 8. zvečer v društvenih prostorih z občajnim dnevnim redom.

Televadnemu društvu »Sokol« v Idriji sta darovala o priliki izleta v Celje brata Alojzij Pegan 20 K in Jan Gruden 10 K. Odbor izreka tem potom rodoljubnima darovateljema najiskrenejšo zahvalo.

Društvo »Sokolski dom« v Idriji je naklonil e. kr. notar Alojzij Pegan v Idriji iz neke poravnave znesek 40 K. Za to rodoljubno naklonitev mu izreka odbor iskreno zahvalo.

Bratsko društvo »Sokol« v Mariboru je podarilo za kočevski sokolski dom 24 kron. Bratskim Sokolom v Mariboru najprirednejša zahvala! S tem bratskim rodoljubstvom so pokazali, da simpatizirajo z zatiranimi Slovenci v Kočevju, dasiravno sami bijejo ljuti boj z nepoboljšljivimi sovragi. — Odbor kočevskega »Sokola«.

Slovenski Jug.

— Hrvaški klerikaleci za ločitev cerkve od države. Hrvaški klerikaleci in frankoveci, ki so se te dni združili v eno stranko in jo krstili za »stranko prava«, so sprejeli na svojem shodu več resolucij. Ena izmed teh se glasi: »Stranka prava« obstoji na načelu, da sta katoliška cerkev in država neodvisne svaka v svojem delokrogu; vzpričo tega imata »mešana« (!) vprašanja reševati dogovorno in v skladu, a v vseh verskih in cerkvenih upravnih vprašanjih zahteva stranka za katoliške cerkve popolno avtonomijo. In to resolucijo, ki že sama na sebi dovolj govori, je katehet dr. Bošnjak izpopolnil še takole: »Zahtevamo za cerkev avtonomijo, da bi se potom katoliške cerkve širilo hrvatsvno«. Kaj bodo rekli v Rimu, ako se jim bo poročalo o tej resoluciji hrvaških klerikalcev? Ali se ne pravi zahtevati tako avtonomijo cerkve na Hrvaškem, s katero bi se naj širilo hrvatsvno — toliko, kakor iz internacijonalne katoliške cerkve delati narodno cerkev po vzoru pravoslavne cerkve? Da, če izve za to resolucijo kardinal Merry del Val, bo vse hrvaške klerikalce preklel na dno pekla!

— Socialno-demokratska univerza na Bolgarskem. Sofijska »Večerna Pošta« piše: »Socialno-demokratska organizacija v Sofiji je sklenila, da osnuje v stolici socialno-demokratsko univerzo. Kot lektorji na tej univerzi so določeni: dr. Rakovski, Sakazov, dr. Radrov in H. Hristov.

— Klub bolgarskih pisateljev in pesnikov. Bolgarski listi pišejo, da nameravajo mladi bolgarski pisatelji in pesniki sklicati zborovanje, na katerem bodo razpravljali o ustanovitvi kluba pisateljev in pesnikov. Glavni namen tega kluba bi bil, da združi vse književnike v eno organizacijo, ki bi v bodoče preprečila medsebojno mržnjo.

— Skandalozna afera na Bolgarskem. V Varni na Bolgarskem je leta 1909. Nemec Rihard Weiner vložil na občinski svet v Varni prošnjo, da bi se mu dala koncesija za 40 let za zgradbo modernega hotela, sanatorija in kopališča ob morskem obali. Občinski svet je dal to koncesijo pod pogojem, da jo odobri tudi ministrstvo. Ministrstvo je vzelo to koncesijo na znanje. Na to je Weiner prosil ministrstvo, da mu da dovoljenje za ureditev banke za hazardne igre. Ta prošnja je bila odbita. Weiner je vložil drugo prošnjo, v kateri je ponudil 15 do 20 milijonov levov varščine. Tudi ta prošnja je bila odbita. Tretja, četrta in peta Weinerjeva prošnja je imela isti uspeh. Kmalu na to pa je dobil Weiner odlok od ministrstva notranjih del, ki ga je podpisal sekijski šef Govedarjev. V tem odluku se daje Weinerju koncesija za igralno banko. Ta odlok se je izročil v roke Weinerju, ki pa je na to izginil brez sledu v inozemstvo. To dovoljenje ministrstva pa se je izkazalo kot falsificirano. Kot falsifikatorji pa se imenujejo razni politiki, ki so baje dobili za to 200.000 levov. Ta afera, ki še ni dovolj pojasnena, razburja sedaj naravno vse Bolgarsko.

Razne stvari.

*** Stoletnica republike Meksiko.** V četrtak so Meksinci slavili stoletnico neodvisnosti svoje republike.

*** Niti vinarja.** Iz Frankobroda ob Meni javljajo, da je prišlo znano Visbadensko variété - gledališče Wallhalla v konkurs. Dolgovi so tako velikanski, da ne bodo dobili upniki niti vinarja za svoje terjatve.

*** Nesreča pri stavbi.** V Hamburgu se je podrla neka nova hiša. Zasulo je sedem oseb, od katerih so šele čez več ur odkopali samo dve težko poškodovani. Kaj je z drugimi zasutimi reveži, se še ne ve.

*** Ogrski grof pod kuratelo.** Grof Pavel Eszterhazy je prišel radi zapeljivosti za šest let pod kuratelo. Eszterhazy hoče prebiti ta čas na svojem posestvu na deželi. Upa, da se bodo njegove finančne razmere v tem času izdatno zboljšale.

*** Ubegla žena.** Neki dunajski zlatar je naznanil na policiji, da mu je pobegnila njegova žena ter mu odnesla mnogo dragocenih stvari in 20.000 K denarja. Kakor se je pomeje dognalo, je žena ušla zaradi ljubosumnosti.

*** Patja moda.** Londonski patji prijatelji so sklenili, da bodo dali po zimi svojim psičkom prav fletkane čevlječke na noge. Tako se bodo lahko videli po zimi v Londonu bosi otroci pa obuti psi.

*** Do smrti bičan.** Listi poročajo, da je bil v Petrogradu v preiskavi radi tatvine železnih tračnic neki Zid z imenom Smorečik. Zid je tatvino odločno tajil. Radi tega so ga neki pazniki in dva tajna agenta toliko časa bičali, da je Zid umrl.

*** Roparski umor.** Na polju blizu Vitkovica v Šleziji so dobili umorjenega delavca Iv. Lipowskega. Morilec je zadel svoji žrtvi tri smrtonosne rane na glavo in na prsi ter jo potem tudi oropal. Zaprl so potepuha Lorenca Lichtnerja, ki je izvršil ta grozni čin.

*** Poročnik se zastrupil.** V Maros Vasarhelyju na Ogrskem je umrl na krvnem zastrupljenju poročnik 51. pehotnega polka Evgen Hirschmann. S 1. januarjem bi bil Hirschmann vstopil v dvorno opero, kjer se mu je obetala radi njegovega krasnega tenorja lepa prihodnost. Truplo prepeljejo v Maribor.

*** Um se ji je omračil.** V Milanu je izstopila iz vlaka, ki prihaja iz Pariza, mlada, elegantna dama. Pristopila je k bližnjemu stražniku ter ga vprašala, kje da je. Stražnik je odpeljal damo na policijo, kjer pa ni mogla ničesar povedati. Najbrž je hipnozi izgubila spomin. Pri sebi je imela denarnico s 500 franki. Damo so oddali v blaznico.

*** Nepošten župnik.** Župnik Anzelm Nötzi iz Memmingena na Nemškem je bil radi poverjenja cerkvenega denarja in radi prodajanja cerkvenih stvari v svojo korist obsodjen na tri mesece ječe. Obsojeni župnik je bil franciskan, toda pohlep po denarju in po večji samostojnosti ga je gnal iz samostana na kmečko župnijo, kjer si župnik zna tako lepo in brez truda delati denar.

*** Bivši avstrijski oficir v Berlinu obsojen.** Te dni je bil v Berlinu obsojen prokurist Avgust Linger radi poverjenja 63.500 mark na dve leti ječe. Linger je rojen Dunajčan, bil je najprej oficir, potem pa uradnik na dvoru. Radi dolgov je prišel ob službo. Prišel je k nekemu rojaku v Berlin za prokurista, katerega je iz hvaležnosti osleparil za 63.500 mark.

*** Velika poverjenja.** Bivšega blagajnika pri zveznem zakladnem uradu v Chicago, Fitzgeralda, so aretirali. V blagajni, katero je upravljal, je manjkalo 173.000 dolarjev. — Adolf Rothbarth, zastopnik Rothbarth - družbe v Frankobrodu, je priznal, da je merkantilno nacionalno banko za večjo vsoto ogoljufal. Govori se, da gre za vsoto 150.000 dolarjev. Rothbarth je zelo spekuliral ter pri tem izgubil poldrug milijon mark.

*** Vsestranski duhovnik.** V mestu Kansas v Ameriki je te dni ustrelil bivši pastor L. Brown dve omočeni ženski, nato pa še samega sebe. Pastor se je svoj čas udeležil na angleški strani vojne proti kitajskim boksarjem in mu je angleška vlada priznala v znak njegove hrabrosti kolajno za hrabrost. Zapravi je večkrat cerkveni denar, radi česar je bil slednjič zaprt in odstavljen od službe. Pozneje je bil strojevodja in konduktor. Bil je grozen babjek in strasten igralce.

*** Ženin Karel.** Nekatera možitve željna dekleta so od sile zaupljiva. Da ima le hlače, pa je pripravljena poročiti se, če tudi ga čisto nič ne pozna in ne ve, kdo in kaj je njen izvoljenec. Tako se je zgledalo na Dunaju pri policiji neko dekle, ki je s solzami v očeh pravilo, kako jo je njen ženin, ki bi že imel te dni z njo poročen biti, opeharil za 280 kron. Ko so jo na policiji vprašali, kdo je tisti lepi ženin, ni dekle vedelo drugega povedati, kakor da mu je ime Karel, da je star krog 30 let, precej rejen, ima rjave lase in rjave brke in mu manjka sprednji zob. — O, ta dekleta!

*** Krvnikova žena aretirana.** Te dni so zaprli na Dunaju vdovo po bivšem dunajskem krvniku Karlu Sellingerju. Povod za to je sledeči: Pred dvema letoma je bila krvnikova žena pri neki postrežnici. Postrežnica je imela na omari nekakšen tabernakel s skritim oddelkom, v katerem je imela spravljeneh za 10.000 K vrednostnih papirjev. Ko je bila nekega dne postrežnica na potovanju, je nastal v njeni sobi ogenj, ki je uničil tudi leseni tabernakel. Vrednostni papirji so se nato amortizirali. V zadnjih dnevih so se pa pojavili kuponi dotičnih vrednostnih papirjev. Uvedla se je preiskava, ki je dognala, da je bil takrat ogenj podtaknjen. Pri tem pa more biti prizadeta edinole Sellingerjeva, zato so njo vtaknili v preiskovalni zapor radi tatvine in radi zažiga.

*** O izviru zaročnega prstana.** Zaročni prstan v današnji obliki še ni tako star, kakor bi si morda kdo mislil. Sprva tudi ni bil tak, kakršen je danes, ampak je imel najrazličnej-

Se obliha; tudi ni bil vedno in hovi-
ne. Zaročni prstan izvira najbrže
iz onih starodavnih časov, ko je mo-
ral mož kupiti svojo ženo. V onih
davnih časih namreč je prišel ženin
v spremstvu svojega druga, svojega
očeta in svojih bratov na nevestin
dom. »Koliko stane poštna neve-
sta!« je navadno vprašal ženin
nevestinega očeta. V tistih starodav-
nih časih ni bilo potrebno, da si je
nevesta šele za bogato doto kupila
moža, ampak je moral mož plačati
nevestinim staršem, da so pustili
svoj hčer od doma, kajti s poroko je
pridobil mož ženo, ki je odslej mora-
la delati zanj in ne več za svoje star-
še. Ženin je navadno odgovorila
nevesta, rekoč: »Koliko mi hočete
dati?« Zdaj se je šele začelo pravo
barantanje. Ženin je začel polagati
v vse štiri kote hiše denarje, in je
polagal toliko časa, dokler ga ni ne-
vesta ustavila, ali pa je nehal sam,
pograbil nevesto, ter izjavil, da je že
dovolj dal. Ta denar, ležeč v štirih
kotih hiše, se je smatral za poročni
prstan — v onih starodavnih časih
namreč. Pozneje je dal snubač svojo
vojno opravo, kar je bilo zlasti v
vojnem času velike vrednosti. Pri
Longobardih je bilo v navadi, da so
dajali za ženo plašč iz kozuhovine.
Neka kolinska zaročna formula iz
14. stoletja predpisuje, da mora že-
nin dati nevesti svilen robeč, v ka-
terem morajo biti trije komadi de-
narja. Takratni robeč je imel docela
isti pomen, kot ga ima danes zaroč-
ni prstan. Kadar je dal mladenič
svojemu dekletu svilen robeč s tremi
novci, tedaj je bilo toliko, kot goto-
va, da se bo tudi poroka vršila. Pri
danasnjem zaročnem prstanu je pa
menda ravno narobe: čim več zaroč-
ni prstan, tem manj porok. Sicer so pa bile pri
takratnih zaročih vedno tudi priče.

Te priče so obstopile oba
zaročena in ženinovo oče je vprašal
nevesto, če je voljna, poročiti se z
svojim sinom. Ako je potrdila,
kajti je dobila v spomin na »obroč
priateljstva«, to je priče, prstan iz ko-
stane. Ta prstan so natakili na čer-
titi prst leve roke, ker se je smatra-
lo, da drži žila od tega prsta narav-
nost k srcu. Ta narava je rimskega
izvora, vendar se je bila ukoreninila
tudi po ostali Evropi mesto prejšnje-
ga simboličnega kupa. V 16. stoletju
je bil zaročni prstan v Evropi že
docela udomačen.

* Generalova hči samomorilka.
Te dni se je poskusila v Astor hotelu
v New Yorku usmrtiti Miss Vera
Fitch, hči umrlega ameriškega
generala. Imela je znanje z mladim
gospodom, ki pa jo je varal. V obup-
nosti si je hotela vzeti življenje.
Izstrelila se je v prsi in ji krogla ti-
či v hrbtu.

* Zlato v morju. Francoz Alfonz
Berget, profesor na oceanografskem
zavodu je napravil poskuse z morsko
vodo in je našel, da je v morju zelo
veliko zlata. Analiza je pokazala, da
je v vsaki toni morske vode okrog
petdeset milijonov zlatih prahu.
Če se zdaj vzame, koliko je morja in
če se povprečno izračuna, tedaj ima
morje v sebi toliko zlata, da bi prišlo
na vsakega človeka na zemlji 24 mi-
lijonov dolarjev. Nadalje je 16 mi-
lijonov srebra. Največ pa premore
morska voda soli, namreč petnaest
gramov v funtu vode. Če bi torej kdo
znašel ceneno pridobivanje zlata iz
morja, bi bil kmalu bogat.

* Padanje prebivalstva na Špan-
skem. Relativno nazadovanje z ozi-
rom na naraščanje prebivalstva opaža
se pri vseh romanskih narodih razun
Italije; največ trpita v tem pogledu
Španci in Portugalski. Padanje
prebivalstva na Španskem ni, kakor
v Italiji, slučaj na Francoskem, da je v
zvezi z neznatnimi porodi, marveč z
edno večjim izseljevanjem radi sla-
bega gospodarskega stanja v državi.
Kakor priobčuje časopis za socialno
znanost, se je leta 1904 izselilo
10.000 oseb, leta 1906 skoro 122.000.
Ista ta masa se je podala v južno-
ameriške republike, kjer se govori
španski, izlasti v Argentini. V tej
državi se je leta 1906 od 122.000 izse-
lencev naselilo 73.000. Od leta 1887
do 1900 je naraslo prebivalstvo na
Španskem le od 17 na 18 milijonov, a
v bodoče ljudsko štetje ne pričakuje
sloh nikakega narastka, pač pa
zmanjšanje prebivalstva.

* Profesor na onem svetu. Ne-
davno je umrl v Ameriki profesor
William James, baje eden največ-
jih filozofov sedanje Amerike. Ja-
mes je pred svojo smrtjo objubil
svojim prijateljem, da bo tudi po
smrti obšel z njimi. Profesor Ja-
mes je bil ustanovnik nekega dru-
štva, ki si je nadelo nalogo, da pre-
iskuje življenje duhov. Zadnji čas je
James prisostvoval mnogim spiri-
tišnim sejam ter je tako spoznal
najglasovitejše medije. — Po mne-
nju članov dotičnega spiriističnega
društva je bilo oзраčje nad Zedinje-
nimi državami enega preteklih dni
silno vznemirjeno. In kakor se zdaj
javlja, so dobili člani, ki stanujejo v
veliki razdalji eden od drugega, ob
istem času enako se glaseča poročila.
Neki Ayer s Bostonu, ki je pred-

sednik neke čudne sekte, ki se imi-
nuje »Zveza Ayerovih duhov«, trdi,
da se mu je nedavno prikazal profe-
sor James in da je dlje časa z njim
govoril. Poopredil med Jamesom in
Ayerom je bila neka čapica »Zveza
Ayerovih duhov«. Umrli filozof Ja-
mes je s posredovanjem dotične sek-
ske rekel: Živim v miru s seboj sa-
mim in s človeštvom. Začel sem ži-
veti novo življenje, mnogo lepše, ka-
kor sem si ga kdaj mogel misliti na
zemlji. Recite mojim prijateljem, da
jim hočem v kratkem poslati poro-
čilo ki jih bo prepričalo o moji in-
dividualnosti. Hočem se jasno izraziti,
kolikor mi bude le mogoče. O, da bi
vedeli, kako težko se je razgovarjati
z živimi s tega mesta. Moram se še
zelo truditi in premagati še mnoge
zapreke. — Temu prekrogobnemu
razgovoru dodaja Ayer sledeče: To
poročilo prihaja od pokojnega profe-
sorja Jamesa, ki nam sporoča, da se
bo jasneje izrazil tedaj, kadar se
prilagodi novim razmeram. Kakor
vsi pokojniki, tako je bil tudi profe-
sor James iznenaden, ko je prišel v
docela drugačno atmosfero. Ko se bo
njegov duh popolnoma umiril, tedaj
bo izpolnil besedo, ki jo je dal James,
da namreč prinese jasnosti na svet
glede spiritizma. Upam, da se to
kmalu zgodi.

* Sveta Helena. Ne mislimo tu
svetnice sv. Helene, marveč oni zgo-
dovinski kraj, na katerem je najslav-
nejši evropski vladar, francoski cesar
Napoleon I. končal tek svojega živ-
ljenja. Otok Sv. Helene se je smatral
do najnovejšega časa kot od vsega
sveta najbolj zapuščen kraj. Šele an-
gleški guverner, polkovnik Gallway,
hvali otok kot malo idilično ozemlje,
in pravi, da je ta otok zlasti za one
pripraven prostor za bivanje, ki trpe
na živčnih boleznih. Gallway hvali
podnebje in naravno krasoto Sv. He-
lene, ki ni nikak pust in peščen otok,
kakor se je splošno mislilo doslej.
Ako je otok velik 17 angleških štir-
injških milj, ima vendar neizrečeno
lep položaj, posebne svoje krasote in
v resnici blago podnebje. Število
smrtih slučajev na Sv. Heleni je
najmanjše na svetu: 6 tisoč. Iz lu-
ke izgleda otok nekam mračno, toda v
visočinah je povsem drugače. Veliki
Napoleon, ki je tukaj dovršil svoje
življenje, je pri prebivalstvu skoraj
pozabljen. Spomin čim dalje bolj iz-
gineva, in še nekoliko desetletij, in
nihče ne bo več mislil na to, odkod je
postal otok Sv. Helene tako slaven
na svetu. »Še je nekoliko starev, ki
so kakor otroci preživeli zadnje Na-
poleonove dni. Oni se temno spomi-
njajo, da so njihovi roditelji govorili
o znamenitem ujetniku; še danes ga
zovejo, kakor tedaj, »general Bona-
parte«. Današnji rod je pozabil na
velikega vojskovodjo. Hiša, v kateri
je cesar stanoval, znameniti Long-
wood, stoji sicer še danes, a od reli-
kvij in pohištva, ki bi spominjalo
na zgodovinske dneve, preostalo je le
malo. Stavba je deloma iz lesa, delo-
ma iz kamna, priprosta, enonad-
stropna kmečka hiša. »Za časa Napo-
leona,« tako zatrjuje guverner, »je
bil Longwood obdan z drevjem, in
danes stoji pust in osamljen. Noben
komad premičnin ni ostal. V spalni
sobi se vidi dobri doprni kip velike-
ga vojskovodje, v guvernerjevi pala-
či shranjene so neke relikvije, kup
Napoleonovih knjig, ladjica in zna-
meniti biljard. Ta je bil v Long-
woodu le eno leto. Napoleon je igral
brez palice, samo z rokami, in je bil
pri igranju precej navorožen. No, po
preteku enega leta se je naveličal te
igre in vrnil je biljard svojemu nad-
zorovatelju. Iz biljardske sobe so na-
pravili sobo za zemljevid, in tukaj
je Napoleon sedel po ver u naslo-
njen nad vojnimi načrti, ter je s po-
močjo malih zastavic še enkrat izvo-
jeval svoje zmage do — Waterlooa.

* Obseg uprave velikega mesta.
Neki nemški list je priobčil o obsegu
mestne uprave Berolina sledeče šte-
vilke: Dolga na privatnem posestvu
v Berlinu je okrog 6 tisoč milijonov
mark. — Posestvo mestne občine be-
rolinske je cenjeno na 559 mil., pre-
moženje samo na 851 mil., dolgovi
znašajo pa 420 mil. Cest je 65 mil.
štir. metrov in zahtevajo na leto 2 in
tri četrt mil. mark za čiščenje. —
Vode se porabi 500 mil. plina 263
mil. kubičnih metrov. — Poslopja so
pri raznih zavarovalnicah zavarova-
na za 5000 mil. mark. — V hranilni-
cah imajo stranke naloženih 314 mil.
Leta 1907 je bilo vplačanih 53 mil.,
dvignjenih pa 74 mil. — V mestnih
šolah je mesta za 264.000 otrok, 564
razredov je imelo mesto nastanjenih
v privatnih hišah. Občinskih in dr-
žavnih davko (to je za Prusijo in
nemško državo) vplača Berlin 208
mil., tako da pride na posamično ose-
bo 9921 mark.

Tajnost ostane vsaki gospodinjji,
kako se mehkim podom daje elegant-
no izgledanje, ako ne pozna oblast-
veno varovane pristne Eisenstädter-
jeve lakove barve za pod »Eglasine«,
ki se v treh urah s sijajnim bleškom
popolnoma brez duha in truda posuši
in jamči za največjo stanovitnost.

»Eglasine«, lakova barva za pod so
dobiva v vsaki večji trgovini z ma-
terijalnimi, barvnimi in spicerijskim
blagom. Edini izdelovalci tvornica
lahov Bratje Eisenstädter, Dunaj,
IV./1. Pazite natančno na varstveno
znamko »železni vitez«, razvidna na
vsaki škatli.

Izpred sodišča.

Kamenske obravnave pred deželnim
sodiščem.

Jena saradi opravičnosti. Filip
Dimic, rudkop iz Blagovice, je bil
jezen na Pergarjeve, ker se je do-
mneval, da ga je Pergarjevi neki ne-
kaj opravičilo. V jezi je vrgel skozi
zaprto okno precej gramoza, razbil
šipo, kar je bilo zlasti nevarno za
otroka, ki je v zibeli ležal, ter je bil
od kosca stekla na licu ranjen. Di-
mie je bil obsojen na tri mesece težke
ječe.

Zopet nož. V Štirnikovi gostilni
na Karlovski cesti se je nahajalo dne
17. julija t. l. več ljudi. Pri pijači je
prišlo do prepira, tekem katerega je
stolarski pomočnik Ivan Kurnik z
nožem sunil Franca Kucelja v
desno roko in ga zelo nevarno ranil.
Obsojen je bil na 6 mesecev težke
ječe.

Telefonska in brzojavna poročila.

Kotera.

Budimpešta, 17. septembra. Da-
nes sta zopet nanovo oboleli dve ose-
bi za kolero.

Dunaj, 17. septembra. Tekom
zadnje noči so prepeljali v izolirno
bolnico za nalezljive bolezni dva na
kolero sumljiva bolnika.

Dunaj, 17. septembra. Iz zanes-
ljivega vira izve naš poročevalec, da
so uradna obvestila o kolero na Ogr-
skem popolnoma napačna. Nasproti
tem poročilom se kolera na Ogrskem
jako razširja. Samo v Mohaču je že
obolelo na kolero 16 oseb. Ogrska
oblastva so namreč glede kolere ja-
ko malomarna. V mnogih slučajih se
bakteriološke preiskave sumljivih
bolnikov sploh ne vrše. Oblastva so
mnogo slučajev kolere nalašč zamo-
lčala in sicer z ozirom na obisk nem-
škega cesarja Viljema, dalje z ozirom
na ogrski tujski promet in ogrski iz-
voz. V celi akciji sta največ prizadeta
notranje in železniško ministrstvo, ki
spoznamo prikrivata posamezne
slučaje.

Moravski deželni zbor.

Praga, 17. septembra. Moravski
deželni zbor se skliče dne 28. septem-
bra k zasedanju.

Velikanski požar.

Petrograd, 17. septembra. Rusko
mesto Carin, o katerem smo že pred
par dnevi poročali, da gori, je še ved-
no v ognju. Dosedaj je pogorelo 2600
hiš; 15.000 prebivalcev je brez
strehe.

Odložen mandat.

Praga, 17. septembra. Poslanec
Pergelt, kateri je bil izvoljen za de-
legata v nemško - češko pravno kon-
ferenco, je odložil svoj mandat. Na-
mesto njega je izvoljen dvorni svet-
nik dr. Bachmann.

Nemški cesar na Dunaju.

Dunaj, 17. septembra. Kakor se
poroča, bo nemški cesar, ko pride na
Dunaj, vendar le obiskal tudi dunaj-
ski rotovž, akoravno je prvotno na-
meraval ta obisk izpustiti. Na rotov-
žu radi tega delajo že velike pripra-
ve in bodo Viljemu tudi ponudili ta-
kozvani »Ehrentrunk«.

Nova vlada v Južni Afriki.

Capstadt (Južna Afrika), 17.
septembra. Z ozirom na izid volitve
v Južni Afriki se poroča, da je dose-
danji minister in predsednik Botha
odstopil, odnosno podal demisijo.

Velika stavka v Lvovu.

Lvov, 17. septembra. Danes je
prišlo stavkat 1300 uslužbencev
mestne elektrarne. Na mestni cestni
železnici je ves promet ustavljen. Tu-
di nastavljenice plinarne so se pridru-
žili stavkajočim.

Pasivna rezistenca na juž. železnici.

Dunaj, 17. septembra. Pasivna
rezistenca je ostala danes na celi progi
južne železnice popolnoma neizpreme-
njena. Direkcija izjavlja, da dosedaj
ni zaznamovali nikakih globokočutnih
posledic rezistence, posebno da je
osebni promet popolnoma neoviran.
Situacija je baje popolnoma neizpre-
menjena. Razni obratni inšpektorati,
kakor iz Trsta, Gradca in Celovca jav-
ljajo, da je tam promet popolnoma
neoviran.

Dunaj, 17. septembra. Voditelji
železniške koalicije so imeli danes
opoldne sejo. V tej seji so sklenili iz-
ročiti ravnanstvu južne železnice nov
memorandum, na podlagi katerega
pride do novih pogajanj med ravnal-
stvom in zastopniki uradništva. Upati
je, da bodo imela ta nova pogajanja
uspeh.

Izpremembe pri francoskem posla-
ništvu na ruskem dvoru.

Pariz, 17. septembra. Odpoklican
je bil francoski odposlanec na ruskem
dvoru Louis. Za njegovega naslednika
je imenovan Pavel Dechaue.

Manevri na Turškem.

Carigrad, 17. septembra. Sultan
se udeleži letošnjih jesenskih manevrov
adrianopolskega vojnega kora.

Angleški minister notranjih zadev v
Carigradu.

Carigrad, 17. septembra. Angleški
minister notranjih zadev Churchill
je bil danes sprejet od sultana v av-
dijenci. Avdijenci se pripisuje politična
važnost.

Aretirani delegati grške narodne
skupščine.

Carigrad, 17. septembra. Danes
so bili zopet aretirani 4 delegati grške
narodne skupščine.

Vojaški konvent med Turško in
Rumunsko.

Pariz, 17. septembra. »Matin«
prinaša senzacionalno vest, da se je
med Turško in Rumunsko sklenil
posebni vojaški konvent, ki je na-
perjen proti Bolgarski. Po tem kon-
ventu bi bila Rumunska dolžna v
slučaju, da pride do vojne med
Turško in Bolgarsko, udreti takoj
s svojo armado v Bolgarsko. Ta
vojaški konvent se je baje sklenil na
intervencijo dunajske in berlinske
vlade. Ta konvent bo imel tudi to
posledico in ta uspeh, da se oslabša
italjanski vpliv na Balkanu.

Konferenca avstrijskega finančnega
ministra z ogrskim finančnim mi-
nistrom.

Dunaj, 17. septembra. Prihodnji
teden pride na Dunaj ogrski finančni
minister Lukasc. Imel bo konferenco
z avstrijskim finančnim ministrom Bi-
linskim. Razgovor se tiče privilegijev
avstro-ogrskje banke.

Sanacija koroške centralne zveze
poljedelskih zadrug.

Dunaj, 17. septembra. Današnja
»Reichspost« poroča, da je za sanacijo
centralne zveze poljedelskih zadrug na
Koroškem že zbranih 1.900.000 K.

Naslednik Izvolskega.

Berlin, 17. septembra. »Vossische
Zeitung« poroča iz Petrograda, da so
neresnične vesti, v katerih se zatrjuje,
da postane naslednik zunanega mi-
nistra Izvolskega Sasunov. Ne Sasunov,
temveč sedanji ministrski pred-
sednik Stolypin bo njegov naslednik.
Stolypin obdrži obenem tudi dosedanji
portfelj ministrskega predsednika.

Gospodarstvo.

— Vipavska železnica. Dohodki
leta 1909. so znašali 231.028 K, izdatki
79.648 K. Ker je znašal razpolož-
ljiv letni dohodek le 70.369 K in se
je rabilo za prioritete zadolžnice
128.177 K, je morala država prispe-
vati 57.808 K.

— Ustanove za trgovske eleve v
inozemstvu. Nizjeavstrijska trgo-
vska in obrtniška zbornica je razpisala
iz ustanov Antona Pfautzerja in Ju-
rja pl. Kalmár dve ustanovi po
4000 K za trgovske eleve za Tunis,
Tripolis ali Mareko. Prosnje je vlo-
žiti do 1. novembra t. l. na zbornico,
ki pošlje na željo tudi razpis ustanov
in pogoje za podelitev ustanov.

— Uvoz argentinskega mesa. Z
Dunaja poročajo: Ministrski svet je
sklenil, stopiti takoj v dogovor z ogr-
sko vlado zaradi provizorične dovo-
litve uvoza argentinskega mesa. Do-
voliti hočejo začasno za poskusni
uvoz kontingent 10.000 ton. Prodajna
cena tega mesa v tuzemstvu bi dovo-
lila samo pod pogojem, da je izrečno
označena njegova provenienca. Pri
prevzemanju importiranega mesa
in pri shranjevanju bi se morale
uporabljati potrebne sanitetne in
veterinarsko - policijske kavele.

— Ustanovitev češko - poljske
banke v Varšavi. Iz Varšave poro-
čajo: Načrt za ustanovitev češko-
poljske banke v Varšavi je realizir-
an. Več železniških kapitalistov in
znani poljski magnat, grof Branicki,
so vplačali 10 milijonov kron. Ban-
ka začne v kratkem poslovanje.

— Petrolejski boj med Avstro-
Ogrsko in Francosko. »Frankfurter
Zeitung« se z Dunaja poroča: Fran-
coska vlada je tukajšnji vladni poda-
la ultimatum do 15. septembra, da
bo, če se ne odstrani represalij zoper
Limanovo, Francoska uvedla take
tarifarične naredbe, ki bodo onemo-
gočile import avstrijskega petroleja
na Francosko. Avstrijska vlada je
obvestila francosko vlado, da ne
more ugoditi želji francoske vlade.
S tem bodo stopile v veljavo zvišane
tarife za avstrijski petrolej. Avstri-
ja hoče odgovoriti s tem, da zviša
carino na šampanjec.

— Ogrska izseljeniška banka v
New Yorku. Ogrska kreditna banka
ustanovi v New Yorku izseljeniško
banko.

— Banka žetov. Iz Petrograda
poročajo: Po ositvi trgoveškega in

industrijskega lista, je v Rusiji iz-
padla žetev rži splošno srednje, ozim-
ne pšenice splošno nekoliko boljše
nego srednje, jare pšenice splošno
srednje, slabo pa v južnovzhodnem
delu države, žetev ječmena in ovsa
je srednja. Žetev ceni je v 63. guber-
nijah evropske Rusije za pšenico na
925, za rž 1292, za oves 760 in za ječ-
men na 488 milijonov pudov.

— Ogrsko posojilo: Iz Budimpe-
šte poročajo: V budimpeštanskih fi-
nančnih krogih je razširjena vest, da
je nek nemški bančni konzorcij na-
pravil ogrski vladni ponudbo za sklep
560 milijonskega posojila. Oficijalni
krogi pa to vest odločno zanikajo.

— Svetovni žitni trg. Koncem
preteklega tedna je bilo vse pšenice
v Evropi, ki je na razpolaganje,
24.737.000 hektolitrov, dočim je je
bilo v lanskem letu ob istem času
19.950.000 hektolitrov.

— Zunanja trgovina Nemčije. Iz
Berolina poročajo: Vrednost uvože-
nega blaga v Nemčijo je znašala me-
seca avgusta brez prometa z drago-
cenimi kovinami 6591 milijonov, iz-
voz 6463 milijonov mark. Od meseca
januarja 1910 je znašal uvoz 35889
milijonov, v preteklem letu 5581, iz-
voz 47864 milijonov nasproti 4156
milijonov v preteklem letu. Uvoz
dragocenih kovin v mesecu avgustu
reprezentira vrednost 425 milijonov
mark, izvoz 145 milj., uvoz dragoce-
nih kovin od meseca januarja 1910
2827 milj., v preteklem letu pa 1867
milj., izvoz 1296 milj., v preteklem
letu 1453 milj. mark.

— Nova novčena enota v Argen-
tini. Argentinska vlada je predlo-
žila kongresu zakonsko predlogo, po
kateri naj bo novčena enota zlati pi-
aster v vrednosti 2-20 franka.

— Kanal med Donavo in Tiso.

Ogrsko trgovinsko ministrstvo izde-
luje zakonski načrt za zgradbo kana-
la med Donavo in Tiso. Po tem na-
črtu bodo znašali stroški okoli 50 do
60 milijonov kron. Ta vsota bi se po-
razdelila na pet ali šest let. Trgovin-
ski minister misli to zakonsko pred-
logo čim prej predložiti poslanski
zbornici.

— Jadranska železnica. Belgrad-
ski listi se pečajo z brzojav. vestjo, ki
je došla iz Sofije. Po tej bolgarski
vesti je ministrski predsednik Mali-
nov izjavil v kraju svojih prijateljev,
da se donavsko - jadranska proga za
sedaj ne bo gradila. Namesto te pro-
ge hočejo graditi popolnoma drugo
progo. Ta proga naj bo Bar - Catinje-
Sofija - Varna. S to progo bi bila
Crna gora spojena preko Bolgarske z
Rusijo. Javi se, da so načrt za to
progo izdelali v Petrogradu in da se
z njim strinjajo Crna gora, Turčija
in Bolgarska. Natančnejša se ničesar
ne javlja.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

»Že dolgo let uporabljam narav-
no Franc. Jožefovo grenčico tako na
kliniki kakor tudi v zasebni praksi,
ker učinkuje natančno in zanesljivo,
ne da bi povzročala neugodne po-
čutke.«

Profesor G. Baccelli,
ravnatelj »Clinica Medica« n.
kralj. univerzi v Rimu. 23

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda:
Gdčna. Anica Lunaček, St. Rupert,
Dolenjsko, K 7-20 nabrala na otroški
veselici. — Ob priliki slavlja »pre-
stane frontarske prirefenge« gospoda
Fredija Bibra zbrali najbližji udelež-
niki-prijatelji skromno vsotico 3 K,
1 K pa je primaknil neudeleženec
Viljkov Kobal. — Skupaj K 11'20. —
Živeli!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 17. septembra: Magdalena
Sindler, pomožna usmiljenka, 45 let,
Radeckega cesta 11. — Anton Jager,
rejenec, 5 mesecev, Velika čolnarska
ulica 9. — Olga Strupi, vodnarkarjeva
hči, 14 mesecev, Zabajak 11. — Stanko
Novak, delavec, 70 let, Pojianski nasip 14.

V deželni bolnici:

Dne 14. septembra: Ivan Mežnar,
klavniški paznik, 57 let.
Dne 15. septembra: Anton Nahtigal,
dinar 47 let.

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KULJEVNOST IN PROSVETO

Letnik XXX. (1910).

Izhaja po 4 pole obdelani v letni ceni
po eden pat na mesec v svetili ter štiri
vse leto 9 K na h, pri letu 4 K do h, štiri
leta 4 K po h.

Za vse naročnike pošilja se K na h na leto.
Prejemniki svetili so dolžni po 3 h.
»Narodna Tiskarna« v Ljubljani.

Poslano.

Narodno zdravilo. Tako se sme imenovati bolesta utelejoča, miliga in žvrce krupčujoča, kot mazilo dobro znano „Maggi'sko francosko kremo in sol“, katero se splošno in uspešno uporablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih preležanah. Cena steklenice K 1-00. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. Maggi, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Traubhauser 9. V zaloga po deželi je izrečno zahtevati **MAGGI-ov preporočil**, raznamovani z varstveno znamko in podpisom. 2 29

Maneverski gulaš. (Recept za pripravljanje.) Poležano, trno goveje meso se zreže na prav tenke liste, potrese s soljo, papriko in moko in zmeša. V ponvi se drobno razrežana slanina ali mast razbeli in vrže notri za pest zrezane čebule, nato pa z moko posuto meso potrosi gori, ter pri hudem ognju med vednim mešanjem sprazi. V škodelici kropa se razpusti ta 1 do 2 Maggijevi kocki za govejo juho, to vlije k mesu in enkrat prevre.

Skozi okno vržen je denar, ki ga plačamo za posteljno perje in izgotovljene postelje, ako se ne obrnemo na pravi vir. Ravno pri kupovanju posteljne perja moramo biti posebno previdni in se obrniti na najprvo trgovino te stroke. Priporočati je v to vrlo vročeno renimirano firmo **S. Benisch** v Dešenecah št. 767 na Češkem, ki s strogo pošteno in ceno postrežbo stori vse, da popolnoma zadovolji vsakega kupca. (Glej insecrat.)

Kakor čujemo so poslednja leta v Zenevi, Brestu, Nisatu, Anversu, Bruslju itd. nastavili posebne šolske zobne zdravnike, ki naj preizkušajo zobe otrok, če so zdravi. Vzrok tej važni uvedbi je ta, da je razumno negovanje zob in ust za splošno zdravje največje važnosti. Obdelovalci želodca in sili večkrat izvirajo iz pomankljivega čiščenja zob. Vsem zahtevam novejšega časa odgovarjajoče zobno čistilo kakor n. pr. „Sargov Kaldont's zobna krema“ v puščah se zato ne more zadosti priporočati za mehanično čiščenje zob.

Priporočamo našim rodbinam **kolinsko cikorijo.**

Izborno varstveno sredstvo **MATTONIJEV GIESHÜBLER** naravna alkalična kislina

proti vsem infektivnim boleznim; izvira iz čiste granitne skale. Pri mnogih epidemijah sijajno preizkušeno.

Kdor rabi vsak dan kosevntno Odol, neguje na kar najboljši način zobe in usta.

H. SUTTNER Ljubljana, Mestni trg. Lastna tovarna ur v Švic. z zlata, srebrna, tula, nikelnasta in jeklena se dobi samo pri **I K O**

Zobna krema **KALODONT**

Zahtevajte pri svojem trgovcu ne kar preprosto „kocke za juho“, nego izrečno **MAGGIJEVE kocke** 3126 **5** ker so **najboljše!** **Pristne samo** z imenom MAGGI in varstveno zvezdo s križem.

Proti 6 zobobolu in gnijolobi zob izbrano deluje dobro znana **antiseptična** **Melusine ustna in zobna voda** ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 steklenica z navodilom 1 krono. Deželna lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1 poleg Franc. Jozefovega jubilejnega mostu. **Melusine-ustna in zobna voda.** Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908. Blag. gospod. lekarnar! Prosim vljudno, pošljite mi zopet tri steklenice Vaše izbrano delujoče **antiseptične melusine-ustne zobne vode**, katera je neprekosljivo sredstvo zoper zobobol, utrja dlesno in odstranja neprijetno sapo iz ust. Za ohranjenje zob in osveženje ust jo bom vsakomur kar najbolje priporočal. Spoštovanjem Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar.

Pa kaj se to pravi, Če trebuh boli? Pri pametni glavi: **FLORIAN** zavzij!

Krepčilo želodca, potrebno v vsaki skrbni hiši! **Ljudska kakovost** liter K 3-00. **Kabinetska kakovost** „ „ 4-00. Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana. Postavno varovano.

Meteorološko poročilo. Velika nad morjem 300-2. Srednji srčni tlak 730-0 mm

INŠAR	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
15.	2. pop.	736.9	18.6	sl. jvzh.	del. jasno
	9. zv.	737.6	13.6	slab jug	janno
16.	7. zj.	739.2	10.3	sl. svzh.	megla

Srednja včerajšnja temperatura 15-4, norm. 14-9. Padavina v 24 urah 0-0 mm.

Zahvala. 3146 Za vse dokaze srčnega sočutja povodom boleznin in smrti naše nad vse ljubljene mame, gospe **Marije Wilfan roj. Riesa** kakor tudi za časteče spremstvo drage pokojnice k večnemu počitku, ter za poklonjene lepe vence izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem našo iskreno zahvalo. V Ljubljani, 17. septembra 1910. **Zahvali rodbini Wilfan-Tojevich.**

Proda se radi preoblegla posla hiša z gostilno ki je tudi pripravna za mesarja. — Plačilni pogoji so zelo ugodni. Več se izve v **zalogi mengiške pivovarne v Ljubljani.** 3142

Več 3149 **čevljarskih pomočnikov** sprejme takoj za različna dela **J. Zamljen, Sodna ulica št. 2.**

Sprejemem takoj 3 trg. sotrudnike v konfekcijski stroki dobro izurjene. Plača visoka. 3144 **O. Bernatovič,** Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Poročnica za II. Bistriški okraj v Trzinu razpisuje službo tajnika z letno plačo K 1800.—. Oziralo se bo le na prosilce, ki so izveščani v posojilniškem poslovanju in zemljiški knjigi. S prepisi izpričeval in dokumentov opremljene prošnje vposlati je **do 28. t. m.** Na prekasno dospelo in nezadostno opremljene prošnje se ne bo oziralo. Nastop takoj. 3145 **Načelstvo.**

V Študentovskih ulicah. Ljubljanska povest. Spisal Fr. Remec. **Cena K 1-50, eleg. vez. K 2-50, s pošto 20 v. več.**

Ustrezaje mnogostranskim željam, je podpisano založništvo izdalo ta krasni roman, ki ga je občinstvo z največjim veseljem čitalo, ko je izhajal v podlistku „Slov. Naroda“. Dejanje, zajeto iz domačega življenja, je jako zanimivo in se razvija v ginljivih in veselih, vedno interesantnih prizorih do pretresljivega konca. V „Študentovskih ulicah“ je ljubzenski roman, ki je spisan po resničnem dogodku in ima zgodovinsko ozadje. **„Narodna knjigarna“ v Ljubljani.**

Klobuke slannike cilindre in tepice v najnovejših fazonah in v veliki izbiri priporoča **IVAN SOKLIČ.** Pod Trnovo št. 2. Postaja električne železnice.

Dva ključavničarska pomočnika 3243 sprejme v trajno stavbo delo **Franc Smole, ključavničar v Sp. št. št. št.** **Odida se s 1. novembrom t. l.** nad 40 let obstoječa, dobrodoča **pekarija** s stanovanjem v Kranju. — Pojasnila daje **Ignac Fock v Kranju.** 3140

Signorina toscana (di Firenze) offre di dare **lezioni d'italiano** a piccoli ed adulti; condizioni convenienti e buona pronunzia. — **Ogni Martedì e Giovedì sera dalle 8-9 lezioni per commercianti a prezzi ridotti.** — Le lezioni cominceranno ai primi d'ottobre. 3138 **Dalmatinova ulica 7, I. nadstr.**

Motor Puch z 2 cilindroma 6/7 HP, dobro ohranjen, z elegantnim širokim stranskim vozom za 3 osebe z vso pripravo, jako dobre pneumatike (Antiderapani) z dvojno prestavo, prostim tekom, moč prenesena na zadnje kolo z verigo in ventilatorjem se poceni proda. Vpraša se pri **A. S., Stari trg št. 4, I. nad., desno.** 3150

Ustredni banka českých spořitelén podružnica v Trstu, **Piazza del Ponterosso 3.** obrestuje **vloge na knjižice 4 1/2 %** **premijske vloge 4 3/4 %** **vloge v tekočem računu** **... po dogovoru ...** Poštne položnice se pošljejo na željo zastopni. **Bančni posli vsake vrste.** Vadija in kavcije. 2642

Ženitna ponudba! Vdovec, 44 let star s 5 otroci, gostilničar, trgovec in posestnik zidanega poslopja in 30 oravov zemlje v okolici Ljubljane se želi poročiti z dobro, srčno gospodično ali vdovo 30 do 42 let staro in da ima 4 do 5 tisoč kron denarja in veselje do gostilne in trgovine. Ponudbe na upravnishvo »Slov. Naroda« pod „Vdovec“. 3118

O dostojnosti Sestavil **Edvin Rozman,** konces. učitelj plesa. **Cena 70 vin, s pošto 80 vin.** Ta knjizica obsega vsa potrebna navodila, kako se je vesti v spodobni družbi. Brez dobrih manir ni nikomur mogoče izhajati; človek je smešen in preziran. Obleka sama ne stori človeka, treba se je tudi obnašati, kakor je navada med olikanimi ljudmi. Iz knjige „O dostojnosti“ posame lahko vsakdo potrebnih naukov za primerno vedenje v vseh slučajih življenja. Knjiga se dobiva v **„Narodni knjigarni“ v Ljubljani, Prečernova ulica št. 7.**

Kleparski pomočniki se takoj sprejmejo proti dobremu plačilu pri trdki 3132 **L.M.ECKER v Ljubljani.**

Urarski pomočnik 21 let star želi službe na Kranjskem. Zmožen vsakega dela, s popolnim orodjem. Naslov: **Franc Kompare, Ajdovščina - Slekoti.** 3125

Loteristinja izveščana kontoristinja, išče primerne službe, sprejme tudi mesto blagajničarke. Nastop takoj. Naslov: „**Loteristinja**“ na upravnishvo »Slov. Naroda«. 3113

Trgovski sotrudnik izveščan v konfekcijski, galanterijski in mešani stroki; več slovenskega, laškega in nemškega jezika želi primerne službe kot detalist. Nastop z oktobrom. Naslov: „**Detallist št. 4215**“, pošto ležeče, Ljubljana. 3107

Odličnjak dober risar s 5. gimn. razredi išče službe pri geometru, odvetniku, lesni stroki, tovarni. Nastop takoj. 3122 **I. A. pri I. Kovarčević, Spodnja Šiška 160.**

Abiturijent želi vstopiti v pisarno ali v primerno službo. — Naslov se izve v upravnishvu »Slov. Naroda«. 3135

Enonadstropna vila na lepem prostoru, 15 minut od mesta oddaljena, je po nizki ceni naprodaj. Vila je pripravna za dve družini in ima lep vrt. — Kje, pove upravnishvo »Slovenskega Naroda«. 2953

Salvator francosko : žganje : je dandanes najboljši bole otežujoče zdravilo. Pravo samo z **SALVATOR.** zavarovano znamko. Zaloga po vseh lekarnah, parfumerijah, in drogerijah ali pa pri izdelovalatelju **S. Mittelbach, lekarna „Salvator“, in drogerija, Zagreb, Jelatičev trg 2.** 1787

Dr. J. Dereani okrožni zdravnik v Kamniku odiše 20. t. m. na dopust in se vrne konec oktobra. **Uradno dovoljena, že 15 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb**

G. Flux Gosposka ulica št. 6, išče nujno: meštanske in gosposke kuharice za Ljubljano, Berlin, Sarajevo, Dunaj, Buda-Pešto, Zagreb, Trst; plača 30 do 60 kron; komorne strežnice in boljše hišne, tudi k 1-2 osebam; nosilca jedil v Pulj; hotelsko blagajničarko, vzgojiteljice, nemške in francoske bone, nadzornico otrok, pestunjo itd. Prav dobra, stalna mesta. Potnina in drugo v pisarni. 3128

Miss Farler, Miss Everitt Begin their English lessons on the 1st of October **Dalmatinova ulica št. 7, II. nadstr.** 3137 Vprašanja pri g. **M. Tomanec, Dunajska cesta št. 28.**

Od starega papeškega Rima je le malo preostalo. Velikomestno življenje dan za dnevom ugonablja lokalne navade. Ljudstvo prihaja od vseh strani Italije v Rim ter vpliva na historične običaje prebivalstva. Vendar so se pa ohranile še nekatere navade, običaji in predsodki rimskega ljudstva. V tem oziru so zelo interesantna razna zdravila in razni higijenični predpisi, katere rimske ženske visoko časte, ki so v navadi že stoletja in katerih še dandanes ne morejo popolnoma izpodtrikati zdravniki. Kakor povsod, tako tudi v tem oziru soglašajo mnenja o boleznih in zdravljenju z izkušnjimi dejstvi — na drugi strani imamo pa sredstva, ki spominjajo na »hokuspokuse« srednjeveških alhimistov in pa na religiozno praznoverje, katero pospešuje katoliška cerkev s svojim kultom svetnikov in relikvij.

Že opetovano so inozemski zdravniki, predvsem angleški in ameriški, na to opozarjali, da so tudi med najsiromašnejšimi laškimi izseljenci razširjeni z ozirom na rejo in bolezen otrok koristnejše vednosti, nego med velikomestnim proletariatom drugih dežel. Tu gre za stare izkušnje, ki so še vedno ohranile svojo koristno stran, seveda mnogokrat v jako neumni obliki.

Če otroka trebuch boli, tedaj naj se skuha salatno perje, ki se vporablja tudi v oficijalni medicini zaradi tega, ker imajo malo pijačo v sebi; nadalje priporočajo obkladke iz kase. Da se ima bele zobe, praviijo, naj se umivajo z gorkim urinom ali pa s pepelom od cigar ali pa z dvojno to vodo. Če ima otrok »atemno«, se komu da, da kri iz nosa, naj se mu mrzlo vodo vlije za tilnik. Pri rani naj se puščici izteči kri, potem se pa naj pajčecina na njo položi. Na rano, katero je povzročil stekli pes, naj se predvsem položi relikvija svetega Dominika iz Cucullo, potem naj se šele iztere z jesihiom. Sv. Dominikus v tem slučaju sicer ni interesanten, pač pa jesihi, katerega so ravno najnovejši poskusi označili kot najboljšo desinfekcijsko sredstvo pri steklini. Dotični ima seveda po poskusih v laboratoriju, je jesihi kot tak zdravilno moč, rimskemu praznoverju sam jesihi se ne zadošča. Temveč se mora dotičnemu steklemu psu izravnati tudi sop kocin. Par teh kocin se mora položiti na rano ter jih od časa do časa z jesihiom izmiti ter radomestiti s drugimi. Zoper glavobol priporočajo gorke kopelji nog ali se pa naj drže roke v ledeni vodi — dva predloga, ki včasih koristita — slabi cirkulacijo krvi. Če koga vsi bole, tedaj naj izpremeni zrak, vsled česar pa ni treba iti iz Rima. Dotičnik naj gre v »vivo capo le case« ali pa na »trinità dei monti«. Da se človek obvaruje kolere, mora imeti čist želodec, ne sme jesti zelenega sadja in zelenjave. Razvnetega svetujejo, naj nosi pri sebi kafro, naj pije dobro vino in naj se priporoča svetemu Kajetanu.

Pri čarovniških sredstvih igra zaba veliko vlogo. Zdi se nam, da je morala ta uboga žival, predno so jo artvovali laboratorijem znanosti, mnogo pretrpeti tudi v kuhinjah raznih čarovnic.

Če je kdo vročen, naj vzame dvanajst živih žab, prilije tri poliče vode ter pusti to kuhati. Ko je vse dobro skuhan, naj se s tem umivajo četi. Da se odstrani hemeroidi, je treba raztopiti v novi posodi tri unce sirovega masla, v kar se potem dene dva žaba. Na ta način dobljena mast se potem ima za »zunanjno uporabo«. Zoper glavobol se posebno priporoča položiti si tri ali štiri žabe na glavo; toda ležati morajo vznak, ker sicer se koristijo. Šena se tako boje, da se ga ne upajo niti s pravim imenom nazvati, temveč se ga le opiše kot »porcherio« (svinjarija). Zoper šeno se posebno dobro, četudi ne prav posebno slastno, držati glavo nad odprtimi stranišča in toliko časa vdihavati razne vonjave, dokler časa se more to zdržati. Včasih pa že zadošča, če se vsako jutro zavpije v stranišče: »Dobro jutro!«, zvečer pa: »Dober večer!« Če majhni otroci jedo z velikim požrešnostjo, ne da bi jim to koristilo, tedaj imajo »volčjo bolezen«. Nesti jih morajo k peku, ki mora otroka trikrat držati v napolnjeni peči, pri tem pa izreči besede: »Naiži se, volkulja!« Če se ima ischias ali pa škrofulozne otekline, so dobri obkladki iz krvavih odpadkov. Zoper boleznj vranice se mora vranica vola zakopati na kraju, na katerega se prej še nikdar ni stopilo. Da se človek pri dolgotrajni bolezni ne preleži, se naj postavi pod posteljo posoda z vročo solno vodo. Ječmen na očesu se ozdravi s tem, da se ga dotaknemo z vdjano šivanko ter se dela, kakor če bi se ok šivalo. Najboljše sredstvo zoper epilepsijo je, nositi čik v ustih. Če gre urin od človeka le polagoma, tedaj ni boljšega nego, da poje pečeno miš. Pri zlatenici naj

ne pijsa na takle slabe jajce, v katero se je dala živa stenica.

Ker pa žabe in miši, krvavi odpadki in smrad iz stranišč pomagajo zoper toliko bolezni, tedaj stare Rimljanke le malokdaj kličejo svetnike na pomoč. Svetniki so le v posameznih, resnejših slučajih nekaki specialisti. Seveda pomaga čudezna mana svetega Miklavža iz Barija zoper vse bolezni; toda dandanes se jo le težko dobi. Sveto olje od Sante Marie Maggiore, San Pietra, San Pavla itd. ozdravi vsako bolezen »prej nego takoj«. Pri šenu se kliče lahko na-mesto, da se rabi prej omenjena sredstva, skozi tri dni sveto Trojico. Zoper kugo pomaga pa edinole, če se nosi »agnus dei« svetega Jakoba iz Campostelle. Za gojenje dlesne priporočajo rabiti vodo, ki je bila v noči pred vnebohodom na oknu. Kajti v tej noči hodi Mati božja okoli li-blagoslavlja vodo. Če koga piči ga-tedaj naj napravi čez ramo križ z re-likvijo svetega Dominika.

Če noseča ženska to ali ono želi, tedaj se ji mora takoj ugoditi. Taka ženska se mora varovati, da ne vidi na vse zgodaj grdega ali pokvečene-ga moškega. Najboljše je, da ima v spalnici kako lepo podobo, tako da najprvo zagleda to podobo. Nikdar ne sme nog prekrizati, ker se sicer popkovina okoli otrokovega vratu zavije. V devetem mesecu mora iti v cerkev v Araceli ter si tam dati telo blagosloviti z Jezuščkom. Ravnotako je potrebno, da si da kri puščati. Ka-dar začno bolečine, mora pred podobo sv. Anae gorjeti luč. Mož mora biti, če le moreče, v sobi ali pa vsaj v hi-ši, potem je žena mirnejša in tudi lažje porodi. Ostanje naj v postelji pet ali šest dni, kar popolnoma zado-šča, štirideset dni se mora pa varo-vati vsakega slabega duha, ki bi ze-lo škodoval njenemu zdravju. Prvo-rojenca naj se nese v cerkev sv. Pe-tra ter naj se ga tam da krstiti. Bot-ri morajo na to paziti, da prav mo-lijo veroizpoved, ker sicer bodo otro-ka vse življenje čarovnice mučile. Da ne postane otrok od hudega po-gleda vročen, tedaj mora nositi jaz-bečevo dlako, ko biserne matice in pa zvoncek. In v resnici se vidijo v Rimu otroci, ki nosijo te stvari na vratu. Na vrat se otrok ne sme nik-dar poljubiti, ker potem slabo spi. Dokler otrok ni eno leto star, se mu ne smejo porezati nohtovi, ker postane sicer otrok tat. Malih otrok se ne sme tepsti s palico po glavi, tudi se jih ne sme tehtati, ker potem ne raste-jo. Da začno otroci hitro govoriti, se mora prva vs, ki se vjame na njihovi glavi, ubiti na ponvi za pečenje, če je deklica, sicer pa na kotlu. Naj-poljše je pa ubiti vs na erebnem de-sarju, ker potem dobi otrok tudi mo-čen glas. Da otrok ne dobi krčev, te-daj naj se mu takoj po porodu da v usta kaplja želvine krvi. Kraste na glavi se ne smejo odpraviti, ker bi to škodovalo možganom.

Meseca maja in septembra se ne sme poročiti, ker v obeh mesecih je praznik sv. Križa. Od zakonskih umrje tisti prej, ki v poročni noči luč ugasne. Žena mora ležati na desni strani, mož pa na levi strani poste-lje, sicer dobe slabotne otroke, ki zgo-daj pomrijejo. Žene, ki kade, ne gobe nikdar otrok.

Če ostanejo mrtveci oči odprte, tedaj je to znamenje, da bo kmalu umrl kak drug član rodbine. Vsled tega se mu morajo takoj oči zapreti. Bolnik, ki leži v postelji, se mora vzdigniti, če gre pogreb mimo okna, sicer umrje. Če se bolnik ne more več sam muh braniti, tedaj je to zname-nje, da ni nobenega upanja več. Če pade krsta na tla, tedaj znači to, da je šla pokojnikova duša v pekel. Ima pa Rimljan še razne druge nava-de, če kdo umrje. Iz vseh teh se pa razvidi, da je njegova bolest precej materijalistična.

Vse te navade in vse to zdravlje-nje pa priča, da je Rimljan navzlic temu, da živi v neposredni bližini najvišje cerkvene oblasti, še vedno zelo neumen in nazadnjaški.

Lezioni italiane.

Grammatica, letteratura, conversazione. 3074

Si comincia il 1. ottobre.

Balmatinovala ulica 5, prtl. desno.

Si domanda dopo il 25. settembre.

Ljudoviti Berovnik

puškar v Borovnjah (Fer-lach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vseh vrst puškar in lovec in stroje po najnovjših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-deluje stare samokralice, opravlja vseh vrstna popravila, ter jih tako in tako izboljšuje. Vse puške so na 6. št. gugalni-vovali in od kane predstavljeni. — Borov-13

vani covid zastoj.

Preporočila so kakovostnim
prva in edina češko-
slavonska tovarna za :

Uglaševanje klavirjev

Prodaja nove in preigrane klavirje edino le najizvrstnejše kakovosti po jako nizkih in brezkonkurenčnih cenah. Vsa v to stroko spadajoča popravila izvršuje precizno točno in le po najnižjih cenah. — Svetuje in posreduje tudi pri zasebnem kupovanju in prodajanju preigranih klavirjev. — „**Slavonski Mladec**“ uglašuje edino le imenovana tovrsta 179

G. F. Jurásek,
 prvi hranj.-slav. uglaševalac klavirjev
 Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 62 a, I. nadstr.

Izvrstna prilika za potovanje

Ameriko

je in ostane z novimi parniki

velikani:

Kaiserin Auguste Victoria .	25.000 ton
Amerika	24.000 „
Cleveland	20.000 „
Cincinnati	20.000 „
Pres. Lincoln	20.000 „
Pres. Grant	20.000 „

Brezplačna pojasnila daje

FR. SEUNIG

Ljubljana,
 Kolodvorska ulica št. 28.

Pristni kranjski

lanenooljnati firnež

Oljnatе barve

v posodah po 1/2, 1 kg
 kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve

za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci

in papir za vzorce.

Laki

pristni angleški za vozove,
 za pohištva in za pode.

Steklarski klej

(hit) priznane in strokovno
 preizkušene najboljši.

Karbolinej

prve
vrste

Mavec (gips)

za popravila in za stavbe.

Čopiči

domaćega izdelka za zidarje
 in za vsako obrt

priporoča

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

Prova kranjskih tovarna
 čistih barv, lakov, lakov
 in steklenih izdelkov.

Zahvalite se!

Stampilijski

vseh vrst za uradno,
društvo, trgovsko itd.

Anton Černe

gostar in izdelovalnik
kavčikov, čimbenikov
Ljubljana, Sv. Petruc. 6.
Gostili franke.

Cene posteljne perje!

Najboljši češki nakupni vir. 2815

Kg. sivega, dobrega, puljenega 2 K; bolj-sega 240 K; prima-polbelega 280 K; belega 4 K; belega puhastega 510 K; kg veleninega snežnobelega, puljenega, 640 K, 8 K; kg puha, sivoga 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prsni puh 12 K.

Narčila od 5 kg naprej franke.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, per-nica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dlj, 60 cm šir, polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhaštim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 350, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnje pernice iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 K 80, 14 K 80. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franke. Lahko se franke zamenja za neugajajoče se vrne denar.

Natančni cenovniki gratis in franke.

S. Benisch, Dešenice št. 767, Češko.

V Ameriko in Kanado

prilprena, cenena in zanesljiva vožnja

Cunard Line.

Odhod iz domačega pristanišča Trsta

Pannonia, 27. septembra 1910.

Ulonia, 11. oktobra 1910.

Iz Liverpoola: 1515

Največji in najlepši parniki sveta.

Lusitania 8. oktobra, 5. novembra in 17. decembra 1910.

Mauretania 1. oktobra, 29. oktobra, 19. novembra, 10. decembra 1910.

Pojasnila in vozne karte pri

Andr. Odensek

v Ljubljani, Slomškova ulica št. 23.

poleg cerkve Srca Jezusovega.

Vozna cena Trst-New York III. razred K 180

za odraslo osebo z davkom vred in 100 K

za otroka pod 10 leti z davkom vred.

Svoji k svojim! Narodna tvrška!

Milko Krapeš

urar in trgovec

Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

Ustanovljeno leta 1852.

Cenj. občinstvu priporočam svojo bogato zalogo 1954

stankih in žepnih ur,

uhanov, prstanov in verižic.

Osobito sedaj ob priliki božiča in Novega leta, namenil sem se prodajati dobro blago po izredno nizki ceni.

Popravila točno in ceno!

Za vsako prodano ali popravljeno uro jamčim 1 leto.

Gusto hranjena in polna prava.

Brázeyev francosko žganje

je že izza 60 let predobro preizkušeno domače zdravilo, na vseh razstavah odlikovano z zlatimi svetinjami. Stokholmsko po 1 K 200 in 2 K 200 napredaj povsed. Zahtevajte izrecno »Brázeyev francosko žganje, da ne dobité kakaga namajrednega izdelka.

Novi kratkolorinski klavirji „Mignon“,

planini, kakor tudi **preigrani klavirji**

se prodaja zaradi opustitve obrti po najnižjih cenah.

Ravnatom se odda za novembrov termin

stanovanje

s 3 sobami v I. nadstropju. — Za trvdko F. Dragatin namestnica Gudula Marn, Florijanska ulica 42.

Vinko Majdič

valični mlin v Kranju

(Kranjsko).

Največja proizvodnja priznana najboljših pšeničnih mok in krmihi izdelkov, ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dadd kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospode pekovske mojstre neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloge:

Ljubljani: Podgrađu, Trnovem, Kočevju, Trstu Gorici, Celovcu, Beljaku, Dolcanu, Inomostu, Tridentu, Zadru, Spiljeta, Ercegnovem, Kotoru, Sarajevu in Pulju.

Brzjavai: Valični mliu, Kranj.

POZOR!

Najnovejši in najtinejši

pletilni stroj

za jopice, nogavice, in druge pletenine nudi vsakomur brez razlike trajan in dober zaslužek.

Glavno zastopstvo in prodaja za Kranjsko, Primorsko itd.

Franc Kos

mehanična industrija pletenja modne konfekcije

v Ljubljani, Sodna ulica štey. 3

Prospekti in ceniki brezplačno.

Od leta 1868 se

Bergerjevo medicinsko kotranovo milo

in ga priporočajo odlični zdravniki, skoro v vseh evropskih državah s odličnim uspehom uporablja proti

vsake vrste izpuščajem

zlasti proti kroničnim blagjem in paraz. izpuščajem, dalje prot rdečici na nosu, oreblinam, potenju nog, luskniam na glavi it. v bradi.

Bergerjevo kotranovo milo ima v sebi 40 odstotkov lecnoga kotrana in se razlikuje bistveno od vseh drugih kotranovih mil, ki se nahajajo v trgovini.

Pri poltnih boleznih rabite jako uspešno

Bergerjevo kotranovo žvepleno milo

Kot blažje kotranovo milo za odpravljanje vse nesnage s polti,

proti spušcajem na polti in glasi pri otrocih, kakor tudi ko neadkritljivo kosmetično milo za umivanje in kopanje za vsakdanjo rabo sluzi

Bergerjevo glicerino-kotranovo milo

v katerem je 35 odstotkov glicerina in ki je parfumovano. Kot odlično sredstvo za glavo se rabi dalje z izvrstnim uspehom

Bergerjevo boraksovo milo

in sicer proti ogrocom, ogorenju, pegam mozeljom in drugim neprijetkam kože.

Cena komadu vsake vrste z navedilom o uporabi 30 vin.

Zainteresirane za lekarnah in zadevnih trgovinah izključno **Bergerjevo kotranovo** znaa in pazite na poleg stoječjo varnost enosimolko in na polegstoletni firmu podpis G. Heil & Co., na vsaki etiketi. Odlikovan s častno diplomom na Dunaju 1883 in z zlato svetiljno na svetovni razstavi v Parizu 1900

Vsa druga medic. in higien. mila znanka Berger so naštetja v navodilih, ki se prileže vsakemu milu.

Na debelo:

G. Heil & Comp., DunaJ, I., Siberastrasse 1.

V Ljubljani se dobiva v lekarnah: Milan Leontich, Ph. Mr. Josip Glazar, J. Mayr, G. Piccoli, U. pl. Trnkoczy in v vseh drugih lekarnah na Kranjskem.

Superfosfati

mineralni in animalni, najpreizkušenejše, najzanesljiveše in najcenejše gnojilo s fosforjevo kislino

za vse vrste zemlje.

Vsebina strogo zajamčena. Garantira se najhitrejši učinek, največji donos. Za spomialadno setev neutrpljivo.

Dalje amoniakovii, kalijevi in solitrovi superfosfati.

Dobavljajo jih vse tvornice za umetna gnojila, kmetijske družbe in država.

Marsia: Praga, Pilsen 17.

Darila.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca avgusta 1910. l. sledeče prispevke in sicer:

I. Prispevki iz nabiralnikov:
Goriška klet, tu 6 K 90 v; podr. Vran-
sko in s. Turniške 10 K; Kosenina 7 K;
Brinovci 4 K; Sentač 3 K 40 v; Kosač 2 K;
skupaj 26 K 40 v; podr. Maribor 1 s. Na-
rodni dom 25 K; pri Pošti 7 K; Meden 10
kron; čitalnica v Selnici 3 K; skupaj 48 K;
M. Lončar, Tržič 25 K 44 v; J. Pichler, tu
3 K 31 v; trnovski župnišče 25 K 90 v;
Jos. Komljanec, Ptuj 1 s. čitalnica 4 K 10
vin; Brezje-Zupančič 3 K 90 v; Mohorje
3 K 72 v; Murski 1 K 14 v; P. Kurož 3 K;
skupaj 15 K 86 v; podr. Ljutomer 1 s.
Hauptman 5 K 55 v; J. Fidler, Kal 1 K
75 v; M. Cepires, Kal 2 K 10 v; kolodvor-
ska restavracija, Kranj 20 K; A. Domicelj,
Rakek 11 K; gost. Mavčič, Stara cerkev
2 K 40 v; J. Drešček, Matulje 3 K; L. Bu-
čar, Kostanjevica 1 s. iz gostilne 7 K; čit-
alnica 7 K; skupaj 14 K; A. Obersnel, Di-
vača 5 K 72 v; V. Magajna, Divača 5 K 40
vin; podr. Krško 1 s. Vanič v Zatonu 6
kron; V. Dolencec, Vrhnik 6 K; podr. Ko-
zina 1 s. hotel Central 8 K 14 v; rest. Iliri-
ja 14 K 06 v; gost. Dobrila 2 K 13 v; hotel
Adrija 98 v; pri T. Tavčarju 16 K 85 v; gost.
Zerjal 4 K 20 v; gost. Rodik 7 K 27 v; sku-
paj 53 K 63 v; Antonija dr. Prevčeva, Ko-
stanjeva 1 s. 3 K 32 v; dodala 1 K 68 v;
skupaj 5 K; Narodni dom, Slovenji gradec
6 K 03 v; gost. Gomzi 6 K 56 v; podr. Mo-
kronog 1 s. J. Majcen 10 K 60 v; A. Zlajpah
1 K 14 v; J. Majcen 15 K 04 v; B. Mevželj
7 K 70 v; skupaj 34 K 48 v; podr. Mokro-
nog 1 s. J. Deo 1 K 10 v; B. Mevželj 1 K
40 v; T. Majcen 10 K 12 v; A. Zlajpah 3 K
72 v; F. Gramotz 42 v; R. Pleteršek 2 K
84 v; J. Majcen 7 K 80 v; skupaj 27 K 40 v;
podr. na Ledinah 1 s. M. Bogataj 6 K 27 v;
A. Bogataj 2 K 96 v; J. Mavrin 3 K 06 v;
Sp. Spreizer 1 K; F. Novak 40 v; skupaj 13
kron 69 v; G. Petercel, Poljane 8 K 40 v;
hotel Austria, Slov. Bistrica 9 K 50 v; pri
Prajaru, Turjak 14 K 57 v; omizje sam-
cev pri "Zlati kapljici", tu 54 K; podr. Sv.
Pavel - Prebold 1 s. Vodenik 1 K; trg. Za-
nec 3 K 28 v; trg. Piki 1 K 38 v; podr. Za-
nec 32 v; g. Slander 62 v; skupaj 6 K 60 v;
podr. Radovljica 1 s. Bastel 40 K; Kunstelj
7 K; Lavtar 20 K 09 v; skupaj 67 K 09 v;
A. Krizaj, Orrehek 6 K 10 v; gost. Thaler,
Zelenik 18 K; podr. Ljutomer 1 s. Šršen
1 K 70 v; I. Vidmar, Kapele 10 K 20 v;
podr. Podbrezje 25 K; podr. Vinica
1 s. Skočin 13 K 12 v; omizje pri Kreču,
tu 8 K 30 v; omizje pri Bergantu, tu (tr-
novsko predmestje) 155 K 38 v; L. Cotič,
tu 3 K 80 v; I. Kodrič, Krškavas 2 K 70 v;
gost. Zabukovec, tu 10 K; M. Amf, Sežana
4 K 34 v; podr. Sodražica 1 s. Pajdiga 20
kron; Miholič 1 K 10 v; Krže 2 K 70 v;
Drobnic 2 K; Campa 1 K; Sega 2 K 30 v;
Bartol 1 K; Pakiz 5 K 70 v; skupaj 35 K
90 v; V. Weixel, Maribor 12 K; A. Pogar-
nik, tu 8 K; A. Znidarski, Lož 9 K; 2. podr.
Ptuj 1 s. gost. Martinko 4 K 75 v; trg.
Sencar 1 K 69 v; skupaj 6 K 44 v; F. Ce-
povin, Branica 8 K; gost. Zupan, Zabrzn-
ica 84 v; Fr. Strlič, Gadovci 2 K 10 v; M.
Gombačeva, Matavun 11 K 60 v.

II. Prispevki podružnic:
Kranjsko: Sodražica 200 K + 635
kron 17 v = 835 K 17 v; Mokronog 90 K
+ 150 K = 240 K; Borovnica 4 K; Zelen-
ik 68 K; Radovljica m. 2 K; Brdo 200 K;
Jesenice, ženska 117 K; Žuženberg 54 K;
Vetihka 252 K; Ribnica, ženska 225 K; Po-
čarje 42 K 40 v; Ljubljana, šentpeterska
115 K; Crnomelj m. in 2. 50 K; Begunje
1 K; Ledine 151 K 84 v; skupaj 2360 K
11 vin.
Stajersko: Maribor m. 35 K 10 v;
Ormož 2. 11 K 10 v; Ljutomer m. 108 K;
Ribnica 8 K 36 v; Fram 125 K; Hrastnik
230 K 50 v; Celje m. 250 K; Celje 2. 250 K;
St. Peter (podr. pod Sv. gorami) 19 K 25 v;
Vuzenica 94 K 50 v; skupaj 1130 K 81 v.
Koroško:
Primorsko: Kozina 46 K 37 v;
Prvačina m. 10 K 30 v; Trst 2. 32 K 51 v;
skupaj 89 K 18 v.

III. Prispevki časopisov:
Slov. Narod. 639 K 15 v.
IV. Prispevki za Obrambni sklad:
L. Petovar, Ivanjovski 5 K; F. Papst,
Celje 5 K; neimenovana V. L. 40 K; Zelen-
ikarji v Trstu 6 K; A. Vahter, Voloska
10 K; L. Cvetič, tu 5 K; J. Bregant, Ma-
ribor 3 K 40 v; M. in Lj. Novak, Gradec
4 K; Janko vit. Bleiweis-Trsteniški, tu 5 K;
K. Kristan, tu 10 K; podr. Podreda 100 K;
Stefan, Zagreb 5 K; J. Voglar, Maribor
20 K; Anton Ziberna, Trst 5 K; učiteljsko
društvo za Svetlonarski okraj 30 K; to-
lunsko učiteljsko društvo 200 K; neime-
novan, Banjaloka 20 K; podr. Brdo 253 K;
M. Sabadin, Sv. Ivan, Trst 5 K; A. Karba,
Maribor 50 K; slovenska trojica dunajske
škole 40 K; R. Perce, Mozirje 30 K;
omizje v Jožko Rajhovi gostilni na Muti
10 K; dijaški pevski kvartet 60 K; podr.
Poljanski dolini 200 K; neimenovan Novo-
mestčan 100 K; dr. A. Lisjak, tu 200 K;
neimenovan, Sv. Križ 30 K; moška podr.
Crnomelj 200 K; 2. podr. Crnomelj 200 K;
mimo stajarske hranilnice v Celju 600 K;
neimenovan rodoljub, Bled 200 K; J. Kova-
čič, Sv. Vid nad Juno 4 K; "Sloga", orkester
Kranj (po "Slov. Narodu") 100 K; prof. dr.
Lokar v Novem mestu in njegovi prijatelji
in njegovi valet 172 K; Fr. Papst, Celje
2 kron.

Razni prispevki:
Družba kostrunovega repa, Kropa 5 K;
tar. kočkov šunke 60 v; Iv. Lah, Cleveland
18 K 70 v; M. Rant, Kranj, nabral 5 K; P.
Klopčič, Krašnja 5 K; A. Domicelj, Rakek,
za irtvovane "moške brke" 15 K; A. Na-
berg, Ložice iz sodne poravnave 4 K; J.
Lesnik, Vurberg, od veselice učit. abitur-
entov 33 K; vrtnarici Kuster in Paglajen,
Hrastnik, od otroške veselice 97 K 42 v;
A. Kozlevčar, Rakek, nabral narodnega
davka 20 K; J. Spičar, Jesenice, nabral 12
kron; Dav. Beranič, plačana čeha 2 K 07 v;
L. Cvetič, tu nabral v sisk 2 K; F. Pri-
storišek, učiteljski, nabral na konferenci
4 K 14 v; F. Smole, Maribor, mesto venca
J. Asič, Lajparja 5 K; A. Kuhar, nabrala
v družbi 2 K; neimenovan, tu 1 K; T. Se-
ljak, Podmele 1 K; Stajerski rodoljub 1 K;
J. Uršič in J. Rehaček, Brežice 3 K; dr.
M. Samec, Kamnik 20 K; ljubav v Savin-
ski dolini 4 K; Krešič iz Grosuplje 1 K
16 v; Iv. Vrhovnik, tu, povodom cesarjeve-
ga jubileja 5 K; Medvedova, Novotny in
Jando, tu nabrala na veselici gasilcev 26
kron 35 v; J. Fric, Glince, mesto venca G.
Tropu 6 K; A. Vidman, Glince v isti namen
5 K; J. Božič, Dobrava 1 K; Gregor Pje-
jev, Sotija 20 K; K. Dolenc, Mödling 4 K;
školjeloški dijak 10 K; neimenovan, tu
1 K; I. Zupan, Nev York 500 K; Leopold,
Spreizer, žiri, nabralo na cesarjevi slav-
nosti 1 K 60 v; Fr. Vendramin B. Dutovlje,
nabral ob priliki cesarjeve slavnosti 80 K;
Jožob in Volk, tu, prispevek od vazelina
za čevlje in snužila za kovine 125 K; V.
Weixel, Maribor, nabral na poroki Toma-
žiča 10 K; narodna mladina hrakovska v

Ljubljani, čisti dobitek od vazelina 26 K;
I. Trst, tu, sbrala dobitek gasilcev s go-
slom "Slogi" h svojima 247 K 06 v; E. Po-
stnar, Videm, nabrala 12 K; N. nabral za
čitanje rdeče knjižice 10 K; učenci na
kmetijski šoli v St. Jurju 10 K; A. Hudo-
vernik, tu, nabral narodnega davka 26 K;
Iv. Burdijan, Šmartno, nabral v veselih
družbi pri beganju 2 K 20 v; posojilnica v
Slov. Bistrici 20 K; Fr. Štjanec, Sv. Anton,
daroval ob priliki vpokojenja 20 K (po
"Slov. Braniku"); Z. Kalnetnik, Šmarjeta
zbirka 2 K; kuharica Jenko, tu, dar 1 K.

Zavod Waldsee v Gorici.

Edini gospodski mošni zaved.
V prvi vrsti se skrbi za dobro vzgojo in pouk
gojencev, ki obiskujejo goriške c. kr. srednje
šole. Sprejemajo in poučujejo se tudi priva-
tisti. Občevalni jezik v zavodu je nemški in
deželni jezik. Lega zelo lepa in kraj zdrav.
Hrana izvrstna. Nadzorstvo strogo. Spreje-
majo se le učenci iz boljših krogov. Pension
900 K. — Natančnejša pojasnila daje
ravnateljstvo.
2832

Ceno čiško posteljno perje!
5 kg novega skubljenega K 960, boljšega K 12.
K 12—, belega, jako mehkega skub-
ljenega K 18—, K 24—, mečeno be-
lega, mehkega, skubljenega K 30—,
K 36—. Pošljite se franco proti povzetju.
Tudi se zamenja ali nazaj vzame
proti povrnitvi poštnih stroškov.
Benedikt Sachs, Lobos 35.
pri F. K. Čiškom. 2967

"OLLA"
specialiteta gumija
po današnjem stanju
znanejši čokazno
najboljši GUMI.
Dobiva se po vseh
lekarnicah in
drogerijah.

je več nego
2000 zdravni-
kov označilo
za najzane-
slivejšo.
Zaloga v
Ljubljani:
A. Hlavka, R.
Susnik, Gabriel
Piccoli, lekar-
nar, A. Kanc,
drogerija, Ant.
Krisper.

Nedosežno Najnovejša ameriška iznajdba
Higijensko gumasto blago za moške.
Porabno na leta. K 4-60.
Čez 2 milijona kosov prodanih v kratkem času.
Higijensko gumasto blago za ženske.
(Varstvo žensk.) Priporočili najprvi zdrav-
niški strokovnjaki, porabno na leta. K 2-60.
Kdor pošlje denar naprej (tudi pisemne
znakme) mu pošlje diskretno in poštne
prosto, sicer 50 vin. več, edina prodaja
H. AUER
tvornica za gumasto blago.
Dunaj IX 2, Wundtstrasse 3-0.

Nič ne pomaga!
Moji gramofoni
in godbeni
avtomati so le
najboljši
A. RASBERGER
Ljubljana 3067
Sodnijska ulica št. 5.

Ivan Bizovičar
umetni in trg. vrtnar
Ljubljana, Kolesijske ul. 16
izvršuje
šope, vence in bukete
1542 za razne prilike.
Belo umetniško čisto
in po solidnih cenah.
Prodaja cvetlice, cve-
lično grnčarje in
mlada drevesa
(drveča, jabučna) itd.
Narodna in domača
mlada in stara.

Perje
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
F. HITI
Pred Škofije št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Najboljši čevlji
sedanjosti.
Cene brez konkurence!
Edina zaloga le pri trdnosti
J. KEBER!
(pri zlatem čevlju)
Ljubljana, Stari trg 9.

Edini zaved v Ljubljani
za kemično čiščenje oble-
ke in zastorjev, barvarija
in likanje sukna na par.
JOS. REICH
Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Šelenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Važno! za Važno!
gospodinje, trgovce in živinorejce.
Najboljša in najcenejša postrežba
za droge, kemikalije, zelišča cvet-
ja, koronine itd. tudi po kmetijsko,
ustno vodo in zobni prašek, ribje
olje, redilne in posipalne moke za
otroke, dišave, mila in sploh vse
toaletne predmete, fotografirane
aparate in potrebščine kirurškega
obvezila vnanke vrste, sredstva za
desinfekcijo, vosek in pasto za tla
itd. — Velika zaloga najfinjšega
ruma in konjaka. — Zaloga svežih
mineralnih vod in soli za kopel.
Oblastv. konc. oddaja strupov.
Za živinorejce
posebno priporočljivo: grozna sol
dvojnja sol, solitar, ocojan, holmož,
hranilna snov itd. — Vnanja naročila
se izvršujejo točno in solidno.
Drogerija
ANTON KANC
Ljubljana, Židovska ulica št. 1.
Kupijo po najvišji ceni razne zelišča
(rože), cvetje, koronine, semena, skorje itd.

AVG. AGNOLA
v Ljubljani, Dunajska cesta 21.
Velika zaloga
steklenine, pereča-
na, svetilk, zreal,
šip, kozarcev, vrčkov
I. t. d.
Gostilniška in kavarnar-
ska namizna posoda
po najnižjih cenah.

Presevalna javna dražja
prihodnje hiše z vrhom se bodo
vršila 2963
v nedeljo, dne 10. septembra 1910.
popoldne ob pol 4. na licu mesta v
Novi vasi (Glinca) št. 79, žu-
panstva Vič.
V hiši so 3 stanovanja, lega pri-
pravna, tik okrajne ceste v Brda. —
Hlev in klet.
Vključna cena 8500 K. Plačilni
pogoji ugodni. Dražbeni pogoji so na
vpogled pri županstvu na Viču.

Globin
najboljše
čistilo za čevlje

Seydlin
Najbolje za zoba

Edino zastopstvo znamke
Model 1910
KINTA
je v teku in trpežnosti nedosežno
kolo sedanjosti. 1053
Zaloga Puchovih koles.
Kolesa sprejema v popravilo, omaj-
ljanje in ponikljanje ter
izposojevanje koles.
Točna, solidna in cena izvršitev.
Karel Čamernik
Ljubljana, Dunajska cesta 9.
Ceniki zastoj in franko.

Na dohodu in drohne po niskih
cenah priporočam svojo bogato
zalogo
trgovino
z galanterijskim in vseh
vrst kramarskim blagom
in pletenimi.
Devocionalije
in vse vrste blago za božja pota.
Tovarniška zaloga kram. blagov.
Anton Skof
A. Skof, Jovčičev naselbina, A.
Dunajska c. v bližini gostilne J. F.

Starejša gospodinja
z najboljšimi izpričevali želi
kot gospodinja,
hišna gospodinja ali hišničarica
v večjem hotelu dobiti službo.
Kje, pove upravnistvo "Sloven-
skega Naroda". 3106

Za slabokrvne in prebolele
je zdravniško priporočeno črno dal-
matinsko vino 3093
Kuč
najboljše sredstvo.
4 steklenice (5 kg) franko K 4.—
Br. Novakovič, Ljubljana.

Pozor!
URINOVO OLJE
„Sanitas“
odlikovano najboljše razkuževalno
pleskanje proti nalezljivim boleznim,
za stranišča itd.
Samoprodaja
Avugust Pust,
Poljanska cesta 7.

Od dobrega najboljše sta
margarinovo maslo
za pečenje
1 1857 in
margarina z Vrbskega jezera
iz margarinovih izdelovalnic
za planinske dežele v Celovcu.
Samo pol tako drago kakor naravno
presno maslo ga nadomeščata popo-
loma za
kuhanje, pečenje in praženje.

Stanovanja
se oddajo s 1. novembrom, oziroma
proj. 4 stanovanja z dvema
sobama, kuhinjo, pritliklinami in od-
delkom vrta za uporabo z letno na-
jemnino K 240.—. — 2 stano-
vanji z eno sobo, kuhinjo in prit-
liklinami po K 170.— Vsa ta stano-
vanja nahajajo se v novo zgrajeni
hiši na Dolonjski cesti, preje po-
sestvo Jos. Jebračina, 4 minute oddaljena
od cestne železnice.
Priporočiti je ta stanovanja umi-
rovljenim nižjim uradnikom, vsled jako
lepe lege in izbornega podnebja.
Nadaljna pojasnila je dobiti v
specijalni trgovini Jos. Jebra-
čina v isti hiši na Dolonjski cesti
oz. pri Janku Popoviču na Blei-
weisovi cesti št. 32. 2922

SODI iz belega hrastovega
lesa, trpežni, močni.
SODE
od finega špirita
vinske sode
krasni izdelek, iz belega
hrastovega lesa, močne,
trpežne, popolnoma nove iz
tovarne špirita za fini Spirit
in za vino pripravne, za
vsako vino izborne, takoj
rabljive za kar se jamči,
odna v velikosti po 300,
400, 500, 600, 700 do 1000
litrov na zahtevo tudi
100 do 200 litrov ali
manjše po prav solidnih
— nizkih cenah —
Iv. A. Karmanova naselbina
Avg. Tomažič,
Ljubljana, Dunajska cesta 2263
Ceniki in solidna, točna
postrežba.

Rudolf Geburth, Dunaj
C. IN KR. DVORNI STROJNIK
VII. Maifabrikantska 98, na oglu Burgasse.
Največja in najbogatejša zaloge vseh vrst
kurilnih peči
zlasti najfinije v vseh barvah in ognju emaj-
lirane peči z nikljasto montažo.
Regulirane pohištvene peči od 18 K naprej
Trajnegorilne peči za kurjenje s premogom,
štedilna, kuhalna in strojna ognjišča
vseh velikosti
Peči z železnimi pečnicami
za kurjenje dveh ali treh sob.
Plinove peči in plinovi kamini.

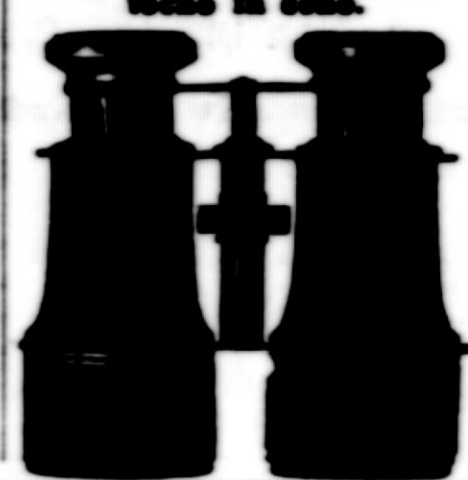
Katalogi gratis
in franko.

A. KUNST
Ljubljana
Židovska ulica št. 4.
Velika zaloga obuval
kruhne izdelke na domu, gospode
in otroci so vedno na letu.
Vse vrste oblačil se izvirajo točno in
po nizi ceni. Vse more se sklanjajo in
menjajo. — Pri znanjih naročil naj
se blagoviti vsee poslati. 40

Zavod za pohištvo in dekoracije
FRAN DOBERLET
Ljubljana, Frančiškanska ulica 10.
Ustanovljen leta 1857. Telefon št. 97.
Pohištvo vsake vrste od najenostavnejših do najumetnejših.
Skladišče tapet, oboknic in okenskih karnis, zaves in pre-
prog. Velika izbira pohištvenega blaga itd. Enostavne in
razkošne ženske opreme v najsolidnejši izvršbi. Uredba
celih hotelov in kopalnic.

Kamnoseške izdelke iz marmorja za
cerkvene in pohištvene oprave, spome-
nike iz marmorja, granita ali sijenita,
apno živo in ugašeno prodaja
Alojzij Vodnik
kamenarski mojster,
Ljubljana, Kolodvorska ulica.

Fr. P. Zajec
optik, urar in trgovec z
zlatarstvom in srebrarstvom.
Stari trg 28.
Popravila se izvršujejo
točno in ceno.

Slovenski optični zavod v Ljubljani.

AGRO-MERKUR nakupovalna in
prodajalna zadruga
v Ljubljani
R. L. Z. O. Z.
priporoča g. gostilničarjem, hotelirjem in privatnikom
priznana najboljša, na Dunaju odlikovana, zajamčeno
pristna vina v steklenicah
in sicer: ljutomerski muškati, silvanec, goriški rizling,
burgundec, teran, refoško in razna najfinjša vina. — V
lastnih sodih razpošilja: pristni dolenski cviček, ljutomerski
šipon, ormoško, haloško, teran, refoško, vipavsko belo in
črno istrsko, kakor tudi drugo različno fino namizno vino.
V zalogi ima pristno domačo slivovko in konjak. —
Ovinjeni sodi od 56 l naprej do 30 hl so vedno v zalogi.
Cena nizka, postrežba točna. V Ljubljani se dostavlja na dom.

Tordka Fr. Iglič
Ljubljana, Mostni trg št. 11
priporoča največjo zalogo krasnih
nagrobni vencev
in trakov z napisi.
Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.
Cene brez konkurence.
V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 K do
60 K komad, tako da si vsakdo lahko izbere

Ustanovljeno leta 1900.
Odklikovan v:
Parizu 1905, Londonu 1905.

Josip Stupica
jermenar in sedlar
v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.
Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših
konjskih oprav
kakor tudi krasne opremljene
kočije, druge vozove in najrazličnejšo
vprežno opravo
katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse
druge v sedlarsko obrt spadajoče potreb-
ščine kakor tudi že obrabljene vozove
in konjske oprave.

Betonsko podjetje. Tvornica umetnega kamena in marmorja
ZAJEC & HORN
Izdolovanje kamnoseških del iz „umetnega kamena“ kakor:
stopnjice, postamente, balustrade, ornamente in kipe, vrtno ograje po
načrtu, podboje za hišna vrata, nagrobne spomenike, vodovodne mušije,
cementne cevi itd.
Prevzemanje kanalizacij in fundamentov za stroje v izvršitev.
Umetni marmor (Garralyth patent) za obhajilne mize, oltarje, pre-
vleko stebrov in sten v cerkvah, privatnih in javnih hišah.
Kvadratni kameneles je izmed najboljših tlakov za cerkve, javne in za-
sebnostne stavbe. Zelo prilagoden za pisarne, hodnike, sobe; tiha hoja, topel,
brez špranj (zato iz zdravstvenih ozirov priporočljiv) lahko snajenje,
nezgorljiv, v poljubnih barvah od najprostejših do najfinjših izvršitev.
Projekiranje in izvršitev železobetonskih stavb;
stropov, mostov, rezervarjev (sodov za vino) in celih tovarn po inženirju-
strokovnjaku, kateri daje na željo tudi strokovna mnenja.
Telefon 237. Ljubljana, Dunajska cesta 73. Telefon 237.

Jvan Jax in sin
v Ljubljani
Dunajska cesta 17
priporoča svojo bogato zalogo
voznih koles.
Šivalni stroji
za rodbino in obrt.
Brezplačni kurzi za vezanje v hiši.
Pisalni stroji „ADLER“.

Ant. Kreči
Ljubljana, Wolfova ul. št. 5.
priporoča svojo bogato zalogo
najmodernejših, najfinjših
klobukov
slamnikov
in čepic.
Prevzema tudi vsa v to vrsto spada-
joča popravila proti najnižji ceni.
Kupuje tudi vankovrstne klobuke dlo-
ženo in jih najbolje plačuje.
Blago ceno in solidno.

Ustanovljena leta 1882.
Telefon št. 195.
Poštno hranilnica račun št. 828.405.
Kmetška posojilnica ljubljanske okolice
registrirana zadruga z neomejeno zavezo
v lastnem zbirnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti 18
je imela koncem leta 1909 denarnega prometa . . . K 83.116.121.11
upravnega premoženja . . . K 20.775.510.50
obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %
brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega
plačuje posojilnica sama za vložnike.
Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom
in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.
Stanje hranilnih vlog nad . . . K 20.000.000.
Posojila na zemljišča po 5 1/2 %, z 1 1/2 % na amortizacijo
ali pa po 5 1/2 %, brez amortizacije na mesece po 6 %.
Posojila sprejema tudi vseh drugih vrst glavnice in amortizacije dolga.
URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven
rednih in praznikov.

Ustanovljeno 1883. Solidne cene. Kulturna postrežba. Ustanovljeno 1883.
ANTON REISNER
Ljubljana, Resljeva cesta št. 7.
največji in najstarejši
zavod za uniformiranje
na Kranjskem
c. in kr. polkovni krojač podpolka št. 27, zalogatelj svoje c. hr.
državnih uradnikov, imajoč velike zlate ovratnike z diplomami
III. dunajske modne razstave 1904 itd.
se priporoča novo vstopilim gospodom enoletnim preste-
voljem vsake vrste za izgotovitev modne, kakor tudi po-
polne adjustiranje, brezhibno in natančno po predpisih.
Na podlagi dolgoletne prakse sem v prijetnem položaju
da dobavim na tem polju najboljšje in najprejše.
Istodobno se priporočam gosp. zasebnim odjemalcem
za prihodnjo jesensko in zimsko sezono. Vse trgovinskih zvez
z inozemstvom imam vedno veliko zalogo pristno angloškoga
sukna in morem torej tudi v tem ozirom najboljšje postreči.
Izvršujem umevno tudi vsa druga v mojo strobo spadajoča
dela najvestneje in solidno, tako n. pr. talarje za g. sodnike
in č. duhovščino. 2002

Specialna trgovina
ročnih del
TONI JAGER
v Ljubljani,
Židovska ulica št. 8.
Predtiskarija
Tamburiranje
Montiranje ::
Plisiranje :: ::

Veselje v Izraelu.

Slovenski klerikaleci so že leta in leta delovali na to, da bi se na Hrvaškem organizirala klerikalna stranka.

Vsi njihovi napori so ostali brezuspešni.

Lansko jesen so celo kupili voditelja hrvaške kmetijske stranke Stjepana Radića, da bi delal na Hrvaškem klerikalno politiko.

Stjepan Radić pa je prebrisana glavica: vzel je sicer denar, ki so mu ga ponudili slovenski klerikaleci ter z njim rešil svojo na robu gmotnega propada se nahajajočo tiskarno, a potem jim je takoj pokazal fige. Ne samo da ni delal klerikalne politike, marveč je jel celo odkrito napadati duhovščino in njeno javno delovanje.

Slovenski klerikaleci so bili razočarani in so pretakali bridke solze ob grobu svojih nad in ob izgubi svojih tisočakov.

Ta neprijetna izkušnja jih je nekoliko iztreznila, da niso več tako intenzivno poskušali svoje sreče v sosedni Hrvaški.

Stali so bolj ob strani ter iz zapéčka opazovali razvoj dogodkov v Banovini.

In nastopila je doba strankarskih združenj na Hrvaškem.

Stranka prava in napredna stranka sta se združili v mogočno enotno organizacijo, ki nosi povsem svobodomiselnost obilježje.

Ta političen dogodek je mogočno vplival na vse tiste elemente, ki so sovražniki prave narodne politike in ki so navajeni v splošnem kaosu v motnem ribariti.

Te elemente predstavljajo na Hrvaškem frankovci in maloštevilni klerikaleci.

Klerikaleci na Hrvaškem dosedaj sploh še niso igrali nobene politične vloge.

Frankovci so pred leti tvorili ugledno stranko v Banovini, a so prišli vsled svoje desperatne politike popolnoma na kant.

Tako frankovci, kakor klerikaleci so vzprieči fuzije stranke prava, naprednjakov ter takozvanih neodvisnih politikov uvideli, da bi bili v bodoče obsojeni v popolno politično brezpomembnost, ako ne najdejo leka in sredstva, ki bi jih vzdržalo na političnem površju.

In brate! v negaciji vsake prave narodne politike so se kmalu našli.

Uvideli so, da jih vežejo ista stremljenja, da so navezani drug na drugega, in da je za oboje morda edina rešitev pred popolnim propadom čim najtesnejša združitev.

Tako je nastal načrt, da se klerikaleci zedinijo v eno politično stranko.

Pretekli torek je ta misel postala kri in meso: klerikaleci in frankovci so izginili, iz njih pa je vznik-

la »stranka prava s krščansko-socialnim programom«.

Na čelu te »krščansko-socialne« stranke pa stoji stari zlodub hrvaške, Zid dr. Josef Frank, mož ki se je v sedemdesetih letih dal uradno proglasiti za brezverca!

Kdor le količkaj pozna desperatno in raztrovalno politiko tega moža, bo vedel, da njegova taktika tu di nove pod njegovim predsedništvom stoječe »krščansko-socialne« stranke ne obvaruje bankerota in naj klerikaleci iz onemoglega zagrebškega nadškofa izprešajo še toliko stotisočakov.

To bi morali vedeti tudi naši slovenski klerikaleci, ako niso prespali političnih dogodkov zadnjih let na Hrvaškem.

Zakaj potem markirajo tako veselje v svojem taboru vzprieči dejstva, da so se hrvaški klerikaleci združili s frankovci?

Ker hočejo svojim bralcem nametati peska v oči, kakor da bi bila v sosedni Hrvaški vznikla iz tal mogočna klerikalna organizacija, ki bo odslej krepka opora slovenski klerikalni stranki, ki je že prekoračila zenit svoje slave in moči in katere sonce se že nagiba k zatonu.

Markirajo veselje in radost, da bi s tem prikrili dejstvo, da je klerikalna politika na Hrvaškem doživela popoln poraz in da je bila združitev s frankovci edina bilka, ob kateri so se za sedaj rešili pogina.

V poiskih za zarotniki.

Kakor je javil »Slovenec«, sta bila pred približno tremi tedni v Ljubljani dva srbska oficirja. Ker jih je »Slovenec« omenil, sta morala biti že dva silno nevarna človeka in kdo ve, če nista imela sabo kake bombe in granate, čeprav sta preje bivala v Opatiji. Drugi prav dobro poučeni krog pa celo trde, da sta bila naravnost odposlanca srbskega vojnega in finančnega ministrstva in da sta pripeljala sabo tistih 20 milijonov, ki jih je pred leti Ljubljana posodila Srbiji. Imela sta sabo seveda še več evenka. In tega sta po dolgotrajnih pogajanjih z gotovimi osobami odložila v Kopitarjevi ulici. Zvonkljanje rumenih cekinov je slišalo celo voj. štac.poveljstvo, ki je takoj dalo uvesti najstrožjo preiskavo. In to je res, do pičice je res, namreč to, kar smo zdajle povedali.

Javna varnost pod vladnim komisarjem.

Te dni je šel zvečer ob 8. neki gospod po Lattermannovem dreveredu proti Šiški. Prišedši preko železniške proge je zaslišal obupno klicanje na pomoč. Pospešil je korake in zavil v Lattermannov dvored, kjer je vladala popolna tema, kakor v rogu. V tistem trenutku je pribežala proti njemu ženska z razpuščenimi lasmi, ki je ihto pripovedovala,

da jo je na potu iz Šiške napadel neki potepuh, jo vrgel na tla in jo hotel zlorabiti. Gospod je na to šel iskat stražnika, da bi izsledil potepuha, toda daleč na okrog ni bilo nobenega čuvarja javne varnosti. Pod županom Hribarjem je vedno stal ob kraju tivolskega dreveroda stražnik, sedaj pod vladnim komisarjem ga tu ni treba, potreben pa je pred palačo na Bleiweisovi cesti. Gospod vladni komisar, vi ste menda sedaj tudi vrlhovni šef mestne policije, vi nosite tudi odgovornost glede javne varnosti!

Burši straše po mestu.

Odkar je nastalo medvladje na magistratu, so ljubljanskim nemščurčkom močno zrasli grebeni, zlasti tistim, ki krokajo po Dunaju in Gradcu z mastnimi podporami »Kranjske šparkasse«. Ti zeleni mladiči ne sede samo v svojih burševskih kapicah pri oknih kazine, marveč si celo upajo hoditi na ulice strašiti in izzivati s svojimi vsenemškimi znaki. Vladni komisar na magistratu uvaža vendar pravočasno, da kri ni voda, ter poskrbite z energijo, ki jo vam prisojamo, da bodo prenehale provokacije mlečnozobih pobalnikov.

Ali je Muzejski trg vrt nemške gimnazije?

Zadnje dni sem je vsak dan ob 10. dopoldne slišati na Muzejskem trgu tak krik in vik, da bi oglušela ušesa. Paglavci se pode kričaje po trgu in ravnodušno uničujejo tamkaj se nahajajoče nasade. Zičnata ograja okrog nasadov je že popolnoma uničena, dasi uporablja ravnateljstvo nemške gimnazije Muzejski trg za svoj vrt šele par dni. Radovedni smo, kdo je dal ravnateljstvu dovoljenje uporabljati javni trg kot šolski vrt. Zahtevamo točnega odgovora. Naj je dal dovoljenje že Peter ali Pavel ali si je morda gospod Puesko uporabo javnega trga za šolske svrhe celo sam usurpiral —, najodločneje protestujemo proti temu, da bi se javni trgi in ulice izrabljali kot torišče šolske mladine. Pozivamo gospoda vladnega komisarja Laščana na magistratu, da napravi red.

Za septemberske žrtve.

V torek ima ljubljansko narodno ženstvo za žrtve 20. septembra 1908. v trnovski župni cerkvi mašo-zadušnico, katero bo daroval gospod župnik Ivan Vrhovnik ob 8. uri zjutraj.

Jih že zopet trka luna!

Snoči se je zopet pripeljalo v Ljubljano polno orožnikov. Prav otožnih obrazov so korakali s kolo-dvora v mesto. Začuden smo jih vprašali, kam da so namenjeni, če je izbruhnila morda kje kaka stavka ali se morda kje pripravlja upor? Orožniki so se nasmehnili in pripomnili: »Spet smo prišli denar zapravljati v Ljubljano, ker gotovi gospodje men-da mislijo, da ga imamo preveč.« To-

rej spet oborožena armada v Ljubljani, izjemno stanje! Čemu, zakaj!!? Zaman si belimo glave! Kaj se je vendar zopet zgodilo? Ali sliši Božidar Černe zopet travo rasti, ali namerava morda zopet kak novi trik? Sam bog v nebesih to ve in k večjemu še Černetov tajni svetnik! Studirali in študirali smo, kaj naj pomeni novo koncentriranje orožništva v Ljubljani in končno smo prišli do prepričanja, da se je Tedi zbal že pasivne resistance uradnikov na južnem kolodvoru! Ej, Tedi in njegov tajni svetnik, to sta brihtni glavici, da je kaj! Če grozi najmanjša nevarnost obstoja države, ona jo takoj izvohata in tudi pravočasno preprečita! Ali je človek v Ljubljani, ki bi tega ne verjel? Res, Črnetove in njegovega svetovaleca zasluge za državo so velikanske, že ob njihovem življenju bo treba misliti na to, da se postavi spomenik njih brihtnosti!

Zahvala občinskega sveta na Sušaku rusinskim mornarjem.

Kakor smo poročali, je te dni izbruhnil v Hodakovih lesnih skladiščih na Sušaku pri Reki velik požar. Med prvimi, ki so prišli gasiti, so bili ruski mornarji s križarke »Rjurik«, ki so tudi največ pripomogli, da je bil požar srečno ugašen. Občinski svet na Sušaku je imel včeraj sejo in je sklenil za ta čin požrtvovalnega bratoljubja poslati posebno zahvalno listino poveljniku ruske križarke »Rjurik«. Pri strašnem potresu v Mesini so bili ruski mornarji med prvimi, ki so izpod razvalin reševali nesrečnike, na Reki so bili prvi, ki so prišli gasiti požar, dočim se mornarji z domačih ladij za požar niso niti zmenili. Plemenito, zlato rusko srce!

Nesreča na ruski križarski »Rjurik« na Reki.

Z Reke nam pišejo: Rusko vojno brodovje, ki je pripeljalo semkaj velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča s cetinskih jubilejnih svečanosti, je ostalo teden dni tukaj, da se preskrbi s potrebnim premogom. Včeraj so spravljali promog z angleškega parnika »Pennarth« na križarko »Rjurik«. Delo je nadzirala podčastnik Dimitrij Kurjuška. Nesreča je hotela, da se je koš, v katerem so dvigali premog iz parnika, odtrgal, promog se je razsul in padel na glavo spodaj stoječega ruskega podčastnika, ki je bil na mestu mrtve. Nesrečnika so položili na mrtvaški oder na križarki »Rjurik«. Dimitrija so včeraj pokopali na reškem pokopališču z največjimi častmi. Pogreba se je udeležilo tudi mnogo reških in suških Hrvatov, katerim so se ruski mornarji radi njihovega lepega in prijaznega vedenja nad vse prikupili.

Izlet Hrvatov, Srbov in Slovencev v Ilirsko Bistrico.

Današnjega izleta k sokolski slavnosti v Ilirski Bistrici se udeležo

LISTEK.

Ljubezen in junaštva strahopetnega praporščaka.

Roman; spisal F. K.

(Dalje.)

Major Žun je bil prepričan, da je Čerinov namen brezupen. Zavedal se je, da bi moral Čerin izvršiti prave čudeže, če naj bi njegovi bivši tovariši preklicali storjeno mu sramoto, a kje in kako naj dobi priliko, kaj takega storiti.

Čerin je uganil, kake misli roje majorju po glavi.

»Moj namen se vam zdi pač blazen, kaj ne?« je vprašal z bolestnim usmevom na svojih brezkrvnih ustnicah. »Uvidevam sam, da ima ta načrt nekaj blaznega na sebi in malo, malo je upanja, da bi se mi posrečilo le v najmanjši meri. A poskusiti hočem svojo srečo na vsak način.«

Žun je pritrjevalno kimal, kajti priznaval je, da Čerinu ni odprta nobena druga pot. Naenkrat se je zganil, kakor da mu je nekaj posebnega prišlo na misel.

»Vi hočete na Ogrsko iti, doli na prihodnja bojišča,« je vzkliknil. Ali se zavedate, s kakimi velikanskimi nevarnostmi je to združeno? Turkov se bo nateplo kakor listja in trave, razbojniških čet je vse polno, da ni nihče varen pred njimi, v avstrijski armadi se pa ne smete prikazati, saj bi vas smatrali za vohuna. Ali ste že mislili na vse to?«

»Nič,« je ravnodušno odgovoril Čerin. »Čemu naj bi na to mislil, ko si itak ne morem pomagati.«

Majorju Žunu je zažarel obraz notranjega zadovoljstva.

»Pa vam bom vsaj nekoliko pomagal jaz,« je rekel ponosno. »S Turki in z razbojniki seveda nimam nobenih zvez, a da boste varni pred avstrijskimi vojaki, to vam preskrbim. Slušajte! Ali poznate feldmaršala grofa Gvidona Starhemberga, bratrance velikega vojskovodje, ki je s tako čudovito hrabrostjo branil Dunaj pred Turki toliko časa, da je poljski kralj Sobieski prinesel pomoč?«

»Po imenu ga poznam,« je menil Čerin, »a kaj naj imam jaz s feldmaršalom grofom Starhembergom?«

»Feldmaršal je v Ljubljani,« je rekel major, »že več mesecev je tu, a nihče tega ne ve.«

»To vendar ni mogoče,« je vzkliknil Čerin.

»Mogoče, mogoče,« je zatrjeval Žun. »Saj sem sam bil že večkrat pri njem. V komendi nemškega viteškega reda stanuje.«

Zdaj je major Žun primaknil svoj stol k Čerinovemu.

»Poznam Starhemberga že dvajset let. V vojni proti Francozom je zapovedoval avstrijski armadi na Tirolskem in jaz sem bil takrat eden njegovih pobočnikov. Ko je odšel kot zapovednik avstrijske armade na Špansko, sva se ločila, zakaj moj polk je bil poklican na Nizozemsko. Dasi je že več let tega, me je vendar spoznal na prvi pogled, ko me je zagledal pred Križevniško cerkvijo.«

»Kaj pa dela v Ljubljani,« je radovedno vprašal Čerin.

»Jezó kuha,« se je smejal Žun. »Starhemberg je na Španskem izvajal velike zmage, a po odhodu nadvojvode Karla, ko je ostal kot podkralj sam v Barceloni, mu niso poslali nič vojaštva več. Ker se vsled slabosti svoje armade ni mogel vzdržati, se je na angleških ladjah z vojaštvom vred prepeljal v Genovo. Od tedaj sta s cesarjem v hudem navskrižju. Starhemberg neče in neče na Dunaj, dasi mu je cesarica Elizabeta šele pred par dnevi pisala jako ljubeznivo pismo. Ostati hoče v Ljubljani, naravno pa je, da je v zvezi z

vsemi mogočniki in zlasti njegov brat, general Maksimilijan grof Starhemberg, mu vedno poroča o vseh važnejših dogodkih. Tudi o vojnih pripravah zoper Turke je natančno podučen.«

Zatrtilo, da je feldmaršal Starhemberg natančno podučen o vojnih pripravah zoper Turke, je Čerina bolj zanimalo, kakor vse drugo pripovedovanje zgovornega majorja. In Žuna ni bilo treba dolgo prositi, da je vse povedal, kar mu je bilo znano.

»Vojna bo gotovo, ljuta in krvava vojna,« je pripovedoval Žun. »Turki so jo začeli najprej proti beneški republiki. Hoteč ji vzeti, kar je še grškega ozemlja v njeni oblasti, so jo napadli od različnih strani in dosegli so uspehe. Pijani prelite krvi in hoteč zadobiti zopet Ogrsko, so izzvali cesarja na žaljiv način, češ, da je prelomil karlovški mir, ker je z beneško republiko sklenil alijanco. Veliki vezir Ali paša je izdal oklice, v katerem pravi, da je cesar najhujši vseh sovražnikov, kar jih ima Turčija in da je treba njegovo moč za vsako ceno zlomiti. Vojna še ni napovedana, a začela se je že. Princ Evgen je svojo armado dobro pripravil in si izbral najboljše generale. Tudi Gvidona Starhemberga je povabil, a ta je odklonil. 75.000 mož je zbral princ Evgen pri Petrovaradi-

Keil[®] lak

najboljši plosk za mehka tla.
Keil-ova bela glazura za umivalne mize. 80 v
Keil-ova voščena pasta za parkete 80 v
Keil-ov lak za pozlatevje okvirov 40 v
Keil-ov lak za stenske v vseh barvah 40 v
Keil-ova pasta za čevlje 30 v

dobiva se vedno pri Leskovcu & Medenu v Ljubljani 109

Postojna: Anton Ditrich.
Škofja Loka: Matej Žigon.
Kostanjevica: Al. Gatsch.
Radovljica: Oton Roman.

Idrija: Val. Lapajne.
Kamnik: Ed. Hajek.
Novo mesto: I. Picik.

Črnomelj: Anton Zorc.
Zagorje: Rih. E. Mihelič.
Kranj: Franc Dolenz.
Bočevje: Franc Loy.

Usojam si vljudno opozoriti, da sem prevzel

**glavno zastopstvo „Prve Češke“ življenske zavarovalnice,
najcenejši zavod na kontinentu.**

Nadalje opozarjam, da preskrbujem kulantno

vsakovrstna posojila in kredite

kakor: trgovske, stavbne, hipotekarne, uradniške in menične kredite.

Leo Franke, Ljubljana, Kongresni trg 6, I. nadstr.

Največja, najvarnejša slovenska hranilnica

Mestna hranilnica ljubljanska

v Ljubljani, Prešernova ulica šte. 3.

Njen denarni promet znaša koncem leta 1909 **518 milijonov K**,
obstoječe vloge nad **38 milijonov K**, a rezervni zaklad nad
1 milijon kron.

Vsaka izguba vložnega denarja je **nemogoča**, ker je pri tej
hranilnici **izključena vsaka špekulacija** s tem denarjem.

Vloge se obrestujejo po **4¹/₄%** brez vsakega odbitka.

Ima vpeljane **domače hranilnike in kreditno društvo.**

Posoja na posestva po **5%** obresti in proti odplačilu po najmanj
1¹/₂% na leto.

Prve vrste tvorniška razpošiljalnica,
ki razpošilja tudi privatnim.

1800 kavnih garnitur, damast

najmodernejših barv, zlatorumeno, rožnato, svetlomodro z ažurnim robom v škatljicah po K 5.

1500 veleprima damast. garnitur

istih barv kakor zgoraj, ažurne z otlim robom po K 6.—.

2000 rjuh

iz izbornega močnega platna, 225 cm dolg., brez šiva po K 2-70 komad. Odda se
najmanj šest komadov.

40 metrov

čudovito sortiranih ostankov, samo dobro blago, pripravno za obleke, bluze in perilo
(samo dobro blago) K 20.—.

Zastonj

dobi na zahtevo vsak mojo bogato zbirko vzorcev najnovejšega in najmodernejšega blaga
za obleke, barhentov, čefirjev, gradla, blaga za modroce itd.

Josip Frankenstein, Jaroměř, Češko.

Razpošilja se samo po povzetju.

Kupujte
večerno izdajo „Slov. Naroda.“

„Trgovsko-obrtna banka v Ljubljani“

registrirana zadruga z omejenim jamstvom

Uradni prostori: Selenburgova ulica št. 7, nasproti glavne pošte.

Sprejema vloge na knjižice ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga
po **4¹/₂%**; rentni davek plačuje zadruga sama. — Sprejema vloge na tekoči
račun; na zahtevo dobi stranka čekovno knjižico. — Daje posojila na
najrazličnejše načine. — **Navotam menjalnica:** zamenja tuj denar,
prodaja vsakovrstne vrednostne papirje, srečke itd. Nakazila v Ameriko.
— **Ekomptra** trgovske menice. — Preskrbuje vnovčenje menic, nakaznic,
dokumentov itd. na vsa tu- in inozemska tržišča. — Izdaja nakaznice.

Vsa pojasnila se dobe bodisi ustmeno ali pismeno v zadrugni
pisarni.

Uradne ure vsak dan dopoldne od 9. do 12., popoldne od 3. do 5.

Ustanovljena leta 1882.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem zadrugnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18

je imela koncem leta 1909 denarnega prometa K 83.116.121-11
upravnega premoženja K 20.775.510-59

obrestuje hranilne vloge po **4¹/₂%**

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica
sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim pro-
metom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad K 20.000.000

Posojuje na zemljišča po **5¹/₄%** z **1¹/₂%** na amortizacijo ali pa po
5¹/₄% brez amortizacije; na menice po **6%**.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsak dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj
in praznikov.

Telefon št. 185.

Posodne hranilnice račun št. 828.405.

Zelo ceno

Priporoča se

M. Kristofič-Bučar

Stari trg št. 28, Ljubljana, nasproti Zalaznika.

Zadnja moda

BLUZE zgornja **KRILA** spodnja

svilene in čipkaste od 10 K do 50 K;
volnene in batistne od 5 K do 30 K;
dilenaste in druge od . . 3 K do 20 K.

volnena vrhnja od . . 6 K do 40 K
svilnata spodnja od 20 K do 36 K
iz drugega blaga od 2 K do 20 K

Nočne halje in fine kostume

od 10 K do 40 K.

od 10 K do 40 K.

Najfinejše in kompletne

otročje oblekice in krstne oprave

od 2 K do 20 K.

od 3 K do 16 K.

Perilo, predpasnike, moderce, otročje klobučke, kapice

in vsake druge modne in drobno blago iz solidnih tovarov

po najnižji ceni.

Naročnikom pošljem tudi na izbiro.

Zelo ceno

Zelo ceno

Član dunajskih in berlinskih pre-
voznikov poštstva. — Sprejema vse
v spedicijo spadajoče prevoznine iz
vseh in v vse kraje, po najnižjih
tarifih. — Prevaža poštstvo v novih
patentovanih poštstvenih vozeh na
vse kraje, tudi v inozemstvo. . .

Spedicijsko podjetje

Bavarski dvor JOS. ŠKERLJ v Ljubljani Bavarski dvor
Ustanovljeno leta 1900 Ustanovljeno leta 1900

Sprejema na zalogo razno blago, po-
hištvo itd. Krasna, suha in čista skladišča
so na razpolago. — Nabiralni
promet Dunaj-Ljubljana in obratno
zastopan v vseh večjih mestih. Moj
zastopnik na Dunaju je **Karl Lawl**,
spediter, Dunaj I., Schulhof šte. 6.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje
od dne vloge po **4¹/₂%** čisto. — Kupuje in prodaja vrednostne
papirje vseh vrst po dnevni kurzi.

Delniška glavnica: K 5.000.000—

Rezervni zaklad: K 450.000—

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.